

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาจากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักธุรกิจ อุตสาหกรรมจังหวัด
แรงงานจังหวัด และพัฒนาการอำเภอ เกี่ยวกับสภาพการมีอาชีพและความต้องการแรงงานใน
อาชีพต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นมาเนื่องจากโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก
ในจังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ข้อมูลที่ได้มาจากแบบสอบถามความคิดเห็นของครู
สังคมศึกษาเกี่ยวกับความเหมาะสมในการบูรณาการการศึกษา เพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อโปรแกรมบูรณาการการศึกษา
เพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา (ฉบับร่าง) ตลอดจนข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร
สังคมศึกษา เนื้อหาการศึกษาเพื่องานอาชีพ และรายละเอียดโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมชาย
ฝั่งทะเลภาคตะวันออก มากำหนดโครงสร้างการศึกษาเพื่องานอาชีพ โครงร่างโปรแกรม
บูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และการจัด
ทำโปรแกรมบูรณาการฉบับสมบูรณ์ ซึ่งสามารถแยกรายละเอียด เป็นตอนได้ดังนี้

ตอนที่ ๑ ผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพการมีอาชีพและความต้องการแรงงานในพื้นที่
จังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ทั้งอาชีพที่เกิดขึ้นก่อนและหลังโครงการพัฒนาอุตสาหกรรม
ชายฝั่งทะเลตะวันออก ตามความคิดเห็นของนักธุรกิจ อุตสาหกรรมจังหวัด แรงงานจังหวัด
พัฒนาการอำเภอ และการกำหนดโครงสร้างการศึกษาเพื่องานอาชีพ

ตอนที่ ๒ ผลการวิจัยเกี่ยวกับความเหมาะสมในการบูรณาการเนื้อหาการศึกษา
เพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเล
ภาคตะวันออก ตามความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา และการกำหนดโครงร่างโปรแกรมบูรณาการ
การศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ตอนที่ ๓ ผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับโปรแกรม
บูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับพื้นที่
จังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก และการแก้ไขโปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพ
กับวิชาสังคมศึกษา

ตอนที่ ๑ ผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพการมีอาชีพและความต้องการแรงงานในพื้นที่ จังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ทั้งอาชีพที่เกิดขึ้นก่อนและหลังโครงการพัฒนาอุตสาหกรรม ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก ตามความคิดเห็นของนักธุรกิจ อุตสาหกรรมจังหวัด แรงงาน จังหวัด พัฒนาการอำเภอ และการกำหนดโครงสร้างการศึกษาเพื่องานอาชีพ

ความคิดเห็นของนักธุรกิจ อุตสาหกรรมจังหวัด แรงงานจังหวัด พัฒนาการอำเภอ ส่วนใหญ่ร้อยละ ๔๐ ขึ้นไป เห็นว่าจะปรากฏมีอาชีพในพื้นที่จังหวัดชลบุรี ระยองและฉะเชิงเทรา ในกลุ่มอาชีพบริหารและการจัดการ กลุ่มอาชีพการเงิน กลุ่มอาชีพการซื้อ-ขายปลีก กลุ่มอาชีพ เกี่ยวกับรูปภาพ กลุ่มอาชีพห้องสมุด กลุ่มอาชีพการเกษตร กลุ่มอาชีพการประมง กลุ่มอาชีพ การก่อสร้าง กลุ่มอาชีพการต่อเรือ กลุ่มอาชีพไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มอาชีพให้บริการ การศึกษา กลุ่มอาชีพให้บริการทางสุขภาพและการแพทย์ กลุ่มอาชีพทางกฎหมาย กลุ่มอาชีพ อาหารการบันเทิงและโรงแรม กลุ่มอาชีพบริการบุคคลและงานบ้าน กลุ่มอาชีพบริการรักษา ความปลอดภัย

ความคิดเห็นส่วนใหญ่จำนวนร้อยละ ๔๐ ลงมา เห็นว่าจะปรากฏมีอาชีพในพื้นที่ จังหวัดชลบุรี ระยองและฉะเชิงเทรา ในกลุ่มอาชีพการตลาด กลุ่มอาชีพการซื้อขาย กลุ่ม อาชีพศิลปะ กลุ่มอาชีพการออกแบบ กลุ่มอาชีพการกระจายเสียง กลุ่มอาชีพเกี่ยวกับพิธีภัณฑ์ กลุ่มอาชีพการเดินรถ กลุ่มอาชีพคนตรี กลุ่มอาชีพการแสดง กลุ่มอาชีพหนังสือพิมพ์และการพิมพ์ กลุ่มอาชีพการเขียน กลุ่มอาชีพนักกีฬาอาชีพ กลุ่มอาชีพการอนุรักษ์และการควบคุมสิ่งแวดล้อม กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรม เซรามิกส์ กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรมผลิตแร่และแก้ว กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรม เคมี กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรมทำเครื่องมือ กลุ่ม อาชีพอุตสาหกรรมเครื่องจักร กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรมโลหะ กลุ่มอาชีพการพิมพ์และการผลิต กระดาษ กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรมผ้าและการทอผ้า กลุ่มอาชีพอุตสาหกรรมเครื่องเรือน กลุ่ม อาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์และการวิจัย กลุ่มอาชีพบริการสังคม กลุ่มอาชีพการแปลและการ ใช้ภาษา กลุ่มอาชีพโทรคมนาคม กลุ่มอาชีพการท่องเที่ยวและการคมนาคมขนส่ง

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการแรงงานในอาชีพต่าง ๆ กลุ่มตัวอย่าง ประชากรเห็นว่าอาชีพส่วนใหญ่มีความต้องการในระดับน้อย อาชีพที่ต้องการแรงงานในระดับ มาก ได้แก่ พนักงานสำนักงาน พนักงานรับ-จ่ายเงิน พนักงานธนาคาร เซลล์แมน พนักงาน ขาย พนักงานขายปลีก ช่างถ่ายภาพ ผู้ทำงานเพาะปลูกพืชไร่ ผัก ไม้ผล และ ไม้พุ่ม ผู้เลี้ยงปศุสัตว์

ผู้ทำงานในฟาร์ม ผู้ใช้เครื่องมือการเกษตร ชาวประมง ช่างไม้ ช่างปูน ช่างเหล็ก
ช่างกระจก ช่างสุขภัณฑ์ ช่างสี ช่างก่ออิฐ ช่างปูนกระเบื้อง ช่างทำพื้นหินขัด ช่างวางท่อ
ปรับท่อ ทหารเรือ ตำรวจ ช่างไฟฟ้า ช่างซ่อมเครื่องรับวิทยุและโทรทัศน์ ช่างทำขนม
ช่างซ่อมนาฬิกา ช่างเครื่องกลต่าง ๆ ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า ช่างสร้างแบบสำเร็จและช่าง
ตัดเครื่องแต่งกาย ครูอนุบาลและมัธยมศึกษา แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล บุรุษพยาบาล
นางผดุงครรภ์ ผู้ประกอบอาหาร พนักงานบริการอาหาร หญิงรับใช้และทำงานบ้าน
พนักงานรีดผ้าและซักแห้ง ช่างเสริมสวย ช่างแต่งเล็บ ผู้บริการรับเลี้ยงเด็ก ยาม
ช่างเชื่อม คนงานกุดังเก็บสินค้า

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากผลการวิจัยในตอนที่ ๑ และข้อมูลที่ได้จากการศึกษา
ค้นคว้าหลักสูตรสังคมศึกษา เนื้อหาการศึกษาเพื่องานอาชีพ และรายละเอียดของโครงการ
พัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก มากำหนดโครงร่างการศึกษาเพื่องานอาชีพ
โดยมีรายละเอียดดังนี้

โครงร่างหรือขอบข่ายการศึกษา เพื่องานอาชีพ
สำหรับโรงเรียนในพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออก

ก. ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น

๑. ความเข้าใจในตนเองด้านต่าง ๆ

๑.๑ การสำรวจความสนใจ

๑.๒ การศึกษาเกี่ยวกับความถนัด

๑.๓ ความเข้าใจในลักษณะร่างกายของตนเอง

๑.๔ การศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพ

๑.๕ การศึกษาเกี่ยวกับค่านิยม

๑.๖ ความเจริญเติบโตและพัฒนาการของตนเองและผู้อื่นในแต่ละช่วงชีวิต

๒. ความแตกต่างระหว่างบุคคล

๒.๑ ลักษณะบุคลิกภาพของแต่ละคน

๒.๒ การพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน อันเนื่องมาจากความแตกต่างระหว่างบุคคล

๒.๓ มนุษยสัมพันธ์

๓. ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะครอบครัวไทย
 - ๓.๑ สถานภาพแต่ละคนในครอบครัว
 - ๓.๒ บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว
 - ๓.๓ การประกอบอาชีพของสมาชิกในครอบครัว
๔. การศึกษาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนไทย
 - ๔.๑ ลักษณะการประกอบอาชีพ
 - ๔.๒ ลักษณะสังคม เศรษฐกรรมและอุตสาหกรรม
 - ๔.๓ วัฒนธรรมการประกอบอาชีพ

ข. ความเข้าใจในงานอาชีพ

๑. ความหมายของงานอาชีพ
๒. ลักษณะเด่นของงานอาชีพต่าง ๆ
๓. ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะภูมิศาสตร์กับลักษณะทาง เศรษฐกิจ
๔. สภาพแวดล้อมของงาน
๕. อาชีพของผู้คนที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน
๖. แหล่งข้อมูลด้านอาชีพและวิธีใช้
๗. วิวัฒนาการทางอาชีพ
๘. การสำรวจอาชีพ
 - ๘.๑ การสำรวจอาชีพในท้องถิ่นและผลผลิตที่สำคัญในจังหวัดชลบุรี

ระยอง และฉะเชิงเทรา

- ๘.๒ การศึกษาลักษณะอาชีพที่สำคัญในพื้นที่จังหวัดระยอง ชลบุรีและฉะเชิงเทรา
 - อาชีพหมวดการค้า การบริหารและการเงิน
 - อาชีพหมวดการสร้างสรรค์ การสื่อสาร วัฒนธรรมและ
 - การบันเทิง
 - อาชีพหมวดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม การใช้ที่ดิน
 - อาชีพหมวดการทหารและตำรวจ
 - อาชีพหมวดอุตสาหกรรมและการผลิต
 - อาชีพหมวดบริการทางสังคมวิทยาศาสตร์และที่ต้องใช้ความรู้สูง
 - อาชีพหมวดอุตสาหกรรมบริการ

๙. องค์ประกอบในการประกอบอาชีพ
 ๑๐. อาชีพใหม่ ๆ และอาชีพที่จะเกิดขึ้นมาตามโครงการพัฒนาอุตสาหกรรม บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก โดยเฉพาะอาชีพเกี่ยวกับอุตสาหกรรมต่าง ๆ
 ๑๑. ข้อดีและข้อบกพร่องของอาชีพ
- ค. พัฒนาการทางทัศนคติที่ต่องานอาชีพ
๑. นิสัยที่ดีในการทำงาน
 ๒. กฎเกณฑ์ระเบียบการประกอบอาชีพทาง เกษตรกรรมและอุตสาหกรรม
 ๓. การปฏิบัติตนในการทำงานให้ เป็นที่นิยมแก่ผู้อื่น
 ๔. ความสามัคคี
 ๕. คุณธรรมและการประกอบอาชีพ
 ๖. ค่านิยมของงาน
- ง. การเป็นผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ
๑. ความหมายของผู้บริโภค ผู้ผลิต และผู้บริการ
 ๒. การใช้จ่ายทรัพย์
 - ๒.๑ การแสวงหาทรัพย์
 - ๒.๒ หลักการประหยัด การออม
 ๓. การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
 ๔. การใช้เวลา
 ๕. ผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ
- จ. การวางแผนและเตรียมการเพื่ออาชีพ
๑. เนื้อหาวิชาความรู้กับลักษณะอาชีพที่เกี่ยวข้อง
 ๒. ความสำคัญของการศึกษาต่อการประกอบอาชีพ
 ๓. ระดับและรูปแบบการศึกษากับการประกอบอาชีพ
 ๔. สถาบันการศึกษาและแหล่งฝึกงานที่สำคัญในจังหวัดชลบุรี ระยองและฉะเชิงเทรา
 ๕. การวางแผนการศึกษาให้สอดคล้องกับอาชีพ
 ๖. ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับการจ้างงาน
 ๗. ส่วนประกอบสำคัญทางด้าน เศรษฐกิจ แหล่งวัตถุดิบ เทคโนโลยีแหล่งผลิต

๘. การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ
๙. ทรัพยากรธรรมชาติกับการประกอบอาชีพ
๑๐. ผลของทรัพยากรธรรมชาติที่มีต่อสภาพ เศรษฐกิจไทย
๑๑. ผลผลิตและรายได้ของประชากรไทย
๑๒. ปัญหาเศรษฐกิจไทยที่มีผลต่อแรงงาน เน้นภาคตะวันออก
๑๓. การศึกษาเกี่ยวกับลักษณะของอุตสาหกรรม
๑๔. โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก
๑๕. ลักษณะภูมิศาสตร์กับการประกอบอาชีพ เน้นภาคตะวันออก
๑๖. ปัญหาของสังคมและโลกการงาน
๑๗. ภาวะตลาดแรงงานของภาคตะวันออก อันเนื่องมาจากโครงการพัฒนา

อุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก

๑๘. แนวโน้มและทิศทางเกี่ยวกับแรงงานในอนาคต
๑๙. กระบวนการของงาน
๒๐. ขั้นตอนในการเข้าสู่อาชีพการงาน
๒๑. กระบวนการตัดสินใจ
๒๒. เกณฑ์การเลือกอาชีพ
๒๓. การวางแผนชีวิตเพื่ออนาคต
- ๒๓.๑ การรวบรวมส่วนประกอบหรือรายละเอียด เกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียน

ตัดสินใจเลือก

- ๒๓.๒ รวบรวมข้อมูลหรือรายละเอียดที่เกี่ยวกับแนวทางการเข้าสู่การงานอาชีพ เช่น การประกาศรับสมัครงาน บทความเกี่ยวกับการประกอบอาชีพต่าง ๆ
- ๒๓.๓ ความเข้าใจเรื่องศัพท์ โครงสร้างและการจัดการของธุรกิจ การให้บริการและอุตสาหกรรม

ตอนที่ ๒ ผลการศึกษาเกี่ยวกับความเหมาะสมในการบูรณาการเนื้อหาการศึกษา
 เพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเล
 ภาคตะวันออก

ครูสังคมศึกษาเห็นว่าหัวข้อเนื้อหาการศึกษา เพื่องานอาชีพ ในหัวข้ออาชีพหมวด
 การคมนาคมขนส่ง ที่บูรณาการเข้ากับวิชาสังคมศึกษา หน่วยการคมนาคมขนส่งในประ
 เทศไทย
 ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ หัวข้อ สภาพแวดล้อมของงานอาชีพที่บูรณาการ เข้ากับวิชาสังคมศึกษา
 หน่วยที่ตั้งและลักษณะภูมิศาสตร์ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๒
 หัวข้อคุณธรรมกับการประกอบอาชีพ ที่บูรณาการเข้ากับวิชาสังคมศึกษา หน่วยคุณธรรมและ
 จริยธรรม ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีความเหมาะสมมากที่สุด จำนวนร้อยละ ๑๐๐ และ
 เห็นว่าเนื้อหาการศึกษาเพื่องานอาชีพในหัวข้อ ปัญหาของโลกร่างงานและสังคม ที่บูรณาการ
 เข้ากับวิชาสังคมศึกษา หน่วยโครงสร้างสังคมไทย หัวข้อความ เข้าใจในตนเองและผู้อื่น
 ที่บูรณาการเข้ากับวิชาสังคมศึกษา หน่วยประชากรของประเทศไทย ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑
 และหัวข้อการหางานทำและการสมัครงาน ที่บูรณาการเข้ากับวิชาสังคมศึกษา หน่วยจริยธรรม
 กับการพัฒนาประเทศ ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มีความเหมาะสมกันน้อยที่สุด ร้อยละ ๘๔.๖๖
 หัวข้ออื่น ๆ นอกจากนั้นมีความเหมาะสมในการบูรณาการตามความคิดเห็นของครูสังคมศึกษา
 จำนวนร้อยละ ๔๐ ขึ้นไปทุกหัวข้อ

ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยในตอนต้น มาเป็นแนวทางในการเขียนโปรแกรมบูรณาการ
 โดยมีรายละเอียดดังนี้

๒.๑ โครงสร้างของโปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชา
 สังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออก จะประกอบด้วย
 หัวข้อต่อไปนี้

- ๒.๑.๑ ความหมายของโปรแกรมบูรณาการ
- ๒.๑.๒ จุดมุ่งหมายของโปรแกรม
- ๒.๑.๓ การดำเนินการตามโปรแกรม

การเตรียมการของครู

ลักษณะของโปรแกรม

๒.๒ โปรแกรมบูรณาการการศึกษา เพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษาจะประกอบด้วย ๓ โปรแกรม คือ

๒.๒.๑ โปรแกรมบูรณาการการศึกษา เพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ จะเรียงลำดับโปรแกรมตามแนวคิดหลักของการศึกษา เพื่องานอาชีพ ดังนี้

- ก. ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น
- ข. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ
- ค. พัฒนาการทางทัศนคติที่ดีต่องานอาชีพ

๒.๒.๒ โปรแกรมบูรณาการการศึกษา เพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จะเรียงลำดับโปรแกรมตามแนวคิดหลักของการศึกษา เพื่องานอาชีพ ดังนี้

- ก. ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น
- ข. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ
- ค. พัฒนาการทางทัศนคติที่ดีต่องานอาชีพ
- ง. การเป็นผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ

๒.๒.๓ โปรแกรมบูรณาการการศึกษา เพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จะเรียงลำดับโปรแกรมตามแนวคิดหลักของการศึกษา เพื่องานอาชีพ ดังนี้

- ก. ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น
- ข. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ
- ค. พัฒนาการทางทัศนคติที่ดีต่องานอาชีพ
- ง. การเป็นผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ
- จ. การวางแผนและเตรียมการงานอาชีพ

ในแต่ละแนวคิดหลักของการศึกษา เพื่องานอาชีพจะประกอบด้วยองค์ประกอบ

ต่อไปนี้

- ก. ความคิดรวบยอด
- ข. จุดประสงค์
- ค. เนื้อหาบูรณาการการศึกษา เพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา
- ง. กิจกรรมการเรียนการสอน
- จ. การวัดและประเมินผล

โปรแกรมบูรณาการฉบับร่าง

โครงสร้างโปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออก

ความหมาย

โปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา หมายถึง โปรแกรมบูรณาการเนื้อหาและกิจกรรมการศึกษาเพื่องานอาชีพเข้าไปในเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกัน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครูสังคมศึกษานำไปใช้ในการเรียนการสอน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดชลบุรี ระยองและฉะเชิงเทรา ซึ่งเป็นเขตเป้าหมายพัฒนาตามโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕

ความมุ่งหมายของโปรแกรม

๑. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในตนเอง ในด้านความสามารถ ความถนัด สุขภาพ จุดเด่นและจุดด้อยของตน
๒. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานอาชีพ สังคม เศรษฐกิจของประเทศไทยและของโลก
๓. เพื่อให้นักเรียนมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับอาชีพในระดับต่าง ๆ
๔. เพื่อให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพและวางแผนเพื่อพัฒนาตนเองเข้าสู่อาชีพที่เหมาะสมกับตน

การดำเนินการตามโปรแกรม

๑. การเตรียมการของครู

๑.๑ ศึกษาแนวทางบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพตามโปรแกรมที่จัดไว้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจแนวทางของการศึกษาเพื่องานอาชีพ

๑.๒ วางแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์ตามโปรแกรม เช่น ติดต่อสถานประกอบการเพื่อเตรียมการพานักเรียนศึกษาดูงาน หรือติดต่อบุคคลที่มีความรู้และประสบความสำเร็จในชีวิตมาเป็นวิทยากรพิเศษ เป็นต้น

๑.๓ เตรียมแบบฟอร์มและอุปกรณ์ที่ต้องใช้ในกิจกรรมการศึกษาเพื่องานอาชีพ เช่น แบบสำรวจอาชีพ แบบสำรวจแหล่งงาน แผ่นภาพหรือแผนภูมิงานและอาชีพ เป็นต้น

๑.๔ ติดต่อขอความร่วมมือจากครูแนะแนวและบรรณารักษ์ห้องสมุดล่วงหน้า ในการใช้ที่ติดต่อขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับอาชีพหรือการค้นคว้าในห้องสมุด

๒. ลักษณะโปรแกรม

๒.๑ ส่วนประกอบของโปรแกรม โปรแกรมนี้จัดเรียงลำดับตามแนวคิดหลักของการศึกษาเพื่องานอาชีพ ๔ ประการ คือ

- ก. ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น
- ข. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ
- ค. พัฒนาการทางทัศนคติที่ดีต่องานอาชีพ
- ง. การเป็นผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ
- จ. การวางแผนและเตรียมการเพื่องานอาชีพ

แต่ละแนวคิดหลักจะประกอบด้วยองค์ประกอบต่อไปนี้

- ก. ความคิดรวบยอด
- ข. จุดประสงค์
- ค. เนื้อหาบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา
- ง. กิจกรรมการเรียนการสอน
- จ. การวัดและประเมินผล



ม. ๑ โปรแกรมประกอบด้วย ๓ มโนทัศน์หลักหรือแนวคิดหลัก (main concepts) คือ

๑. ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น
๒. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ
๓. พัฒนาการทางทัศนคติที่ดีต่องานอาชีพ

ม. ๒ โปรแกรมประกอบด้วย ๔ มโนทัศน์หลักหรือแนวคิดหลัก (main concepts) คือ

๑. ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น
๒. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ
๓. พัฒนาการทางทัศนคติที่ดีต่องานอาชีพ
๔. การเป็นผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ

ม. ๓ โปรแกรมประกอบด้วย ๕ มโนทัศน์หลักหรือแนวคิดหลัก (main concepts) คือ

๑. ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น
๒. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ
๓. พัฒนาการทางทัศนคติที่ดีต่องานอาชีพ
๔. การเป็นผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ
๕. การวางแผนและเตรียมการเพื่องานอาชีพ

๒.๒ การนำเสนอเนื้อหาบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา
ผู้วิจัยได้นำเสนอเนื้อหาบูรณาการไว้ เฉพาะหน่วย เรื่องในวิชาสังคมศึกษา

ที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องสามารถสอดแทรกการศึกษาเพื่องานอาชีพได้เท่านั้น สำหรับหน่วย
เรื่องที่ไม่ได้บูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพไว้ ผู้วิจัยไม่ได้นำเสนอไว้ในโปรแกรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยเรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อการศึกษาเพื่องานอาชีพที่บูรณาการเข้าไป
๑. การเข้าใจแผนที่	๑. การศึกษาแผนที่ที่แสดงการกระจาย ของทรัพยากรธรรมชาติ
๒. หน่วยชนชาติไทยและแหล่งกำเนิด	๑. วิชาชีพทางโบราณคดี

หน่วยเรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อการศึกษา เพื่องานอาชีพที่บูรณาการ เข้าไป
๓. หน่วยการสถาปนาอาณาจักรแรก	๑. ประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัย
๔. หน่วยอาณาจักรสุโขทัย	๑. ศึกษาวิถีชีวิตของชาวสุโขทัย
๕. หน่วยภูมิศาสตร์กายภาพของประเทศไทย	
๕.๑ ที่ตั้งและอาณาเขต	
๕.๒ ลักษณะภูมิประเทศ	๑. ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะภูมิศาสตร์กับลักษณะทาง เศรษฐกิจ
๕.๓ ลักษณะภูมิอากาศ	
๕.๔ ทวีปการธรรมชาติ	๒. อาชีพและผลผลิตที่สำคัญในจังหวัดชลบุรี ระยองและฉะเชิงเทรา
๖. หน่วยภูมิศาสตร์เศรษฐกิจของประเทศไทย	๓. การสำรวจอาชีพในท้องถิ่น
๖.๑ อาชีพของประชากร	๑. แหล่งข้อมูลด้านอาชีพ
๗. หน่วยการปฏิรูปที่ดินและสหกรณ์	๒. องค์ประกอบสำคัญในการประกอบอาชีพ
๘. หน่วยการคมนาคมขนส่งในประเทศไทย	๑. ลักษณะอาชีพหมวดสิ่งแวดล้อม การใช้ที่ดินและการก่อสร้าง
๘.๑ ความสำคัญของการคมนาคมขนส่งทางบกทางน้ำทางอากาศ	๑. ลักษณะอาชีพอุตสาหกรรมบริการคมนาคมขนส่ง
๘.๒ การสื่อสารและโทรคมนาคม	๒. ลักษณะอาชีพอุตสาหกรรมบริการการสื่อสารโทรคมนาคมและคอมพิวเตอร์
๙. หน่วยประชากรประเทศไทย	๑. ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น
๙.๑ ความสำคัญของการศึกษาประชากร	

หน่วย เรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อการศึกษาเพื่องานอาชีพที่บูรณาการ เข้าไป
๔.๒ คุณลักษณะของประชากรไทย	๒. ความหมายของงานอาชีพ ๓. อาชีพของประชากรที่มีคุณลักษณะแตกต่างกันในด้าน เพศ อายุ การศึกษา ฯลฯ
๔.๓ การเพิ่มประชากรกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย	
๔.๔ นโยบายประชากรของประเทศไทย	
๑๐. หน่วยการสร้างสมลักษณะวัฒนธรรมไทย	
๑๐.๑ ความหมายของวัฒนธรรม	
๑๐.๒ ลักษณะวัฒนธรรมไทยในด้าน การปกครอง ศาสนา ศิลปกรรมและสถาปัตยกรรม วรรณกรรม ภาษา กฎหมาย ละคร ฯลฯ	๑. ลักษณะอาชีพหมวดการสร้างสรรค์ การสื่อสาร วัฒนธรรมและการบันเทิง ๒. อาชีพหัตถกรรมที่สำคัญของไทย
๑๑. หน่วยโครงสร้างสังคมไทย	
๑๑.๑ ประชากรกับสังคม	๑. ปัญหาของสังคมและโลกการงานอาชีพ
๑๑.๒ ลักษณะครอบครัวไทย	๒. ความแตกต่างระหว่างบุคคล
๑๑	๓. หน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว
๑๑.๓ เอกลักษณ์ของสังคมไทย	๔. ลักษณะอาชีพของผู้ปกครอง
๑๒. หน่วยวัฒนธรรมในการดำรงชีพ	
๑๒.๑ การแสวงหาทรัพย์	๑. นิสัยที่ดีในการทำงาน
๑๒.๒ การใช้จ่ายทรัพย์	
๑๒.๓ หลักการประหยัดที่พึงปฏิบัติ	
๑๓. หน่วยขนบธรรมเนียมประเพณี	
	๑. การศึกษาประเพณีที่สำคัญของไทยที่เกี่ยวข้อง เนื่องกับอาชีพ

หน่วย เรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อการศึกษาเพื่องานอาชีพที่บูรณาการเข้าไป
๑๔. หน่วยการปกครองแบบประชาธิปไตย ๑๔.๑ ความ เป็นมาของการปกครอง แบบประชาธิปไตย ๑๔.๒ รูปแบบของรัฐบาล ๑๔.๓ การ เลือกตั้งและการเมือง ๑๔.๔ วัฒนธรรมของสังคม ประชาธิปไตย	๑. คุณสมบัติของบุคคลที่จะประกอบอาชีพ ในภาครัฐบาล ๒. ความสามัคคี
๑๕. หน่วยพระมหากษัตริย์ในระบอบ ประชาธิปไตย	๑. ศึกษาพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ
๑๖. หน่วยบทบาทและหน้าที่ของประชาชน ในระบอบประชาธิปไตย ๑๖.๑ สิทธิและ เสรีภาพของ ประชาชน ๑๖.๒ หน้าที่ของประชาชน	๑. การประกอบอาชีพสุจริต
๑๗. หน่วยประชาชนกับการอนุรักษ์ ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๑๗.๑ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ๑๗.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหา สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ๑๗.๓ การอนุรักษ์ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	๑. ผลกระทบของปัญหาสิ่งแวดล้อมต่อ การดำเนินชีวิตของมนุษย์
๑๘. หน่วยประชาชนกับการอนุรักษ์โบราณ สถาน โบราณวัตถุและสมบัติของชาติ	๑. อาชีพ เกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ
๑๙. หน่วยความมั่นคงของชาติ	๑. อาชีพ เกี่ยวกับการงานของรัฐบาล ๒. ความสัมพันธ์ระหว่างความมั่นคง กับการประกอบอาชีพ
๒๐. หน่วยพระพุทธศาสนา	

หน่วย เรื่อง ในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อการศึกษา เพื่องานอาชีพที่บูรณาการ เข้าไป
๒๑. หน่วยการดำเนินชีวิตของ พุทธศาสนิกชน	๑. ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน
๒๒. หน่วยศาสนากับแนวทางดำเนินชีวิต ของชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย	-
๒๓. ธรรม เพื่อ เตือนสติ	๑. วิชาชีพที่ดีคนในการทำงานให้ เป็นที่นิยม แก่ผู้อื่น

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

หน่วย เรื่อง ในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อการศึกษา เพื่องานอาชีพที่บูรณาการ เข้าไป
๑. หน่วยความรู้เกี่ยวกับทวีป เอเชีย	๑. อาชีพที่ใช้ความรู้ภูมิศาสตร์
๒. หน่วยแหล่งอารยธรรมใน เอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้	-
๓. หน่วย เอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับ การขยายตัวของชนชาติตะวันตก	-
๔. หน่วยลักษณะทางภูมิศาสตร์ของ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	-
๔.๑ ลักษณะภูมิประเทศ	๑. สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติกับ การประกอบอาชีพ
๔.๒ ลักษณะภูมิอากาศ	๒. สภาพแวดล้อมของการทำงาน
๕. หน่วยทรัพยากรธรรมชาติ	๑. อาชีพที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม
	๒. การใช้ทรัพยากรหรือสิ่งของให้เกิด ประโยชน์สูงสุด
๖. หน่วยลักษณะทาง เศรษฐกิจ	๑. ความ เกี่ยวเนื่องระหว่างอาชีพ

หน่วย เรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อการศึกษา เพื่องานอาชีพที่บูรณาการ เข้าไป
๗. หน่วยประชากรของประเทศ ใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	๑. ภาวะตลาดแรงงาน ๒. ค่าจ้างแรงงาน ๓. ผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ
๘. หน่วยการเข้าใจแผนที่	-
๘. หน่วยลักษณะวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ ของประชาชน	
๘.๑ ชนชาติต่าง ๆ ในเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้	
๘.๒ ภาษาและศาสนาในเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้	
๘.๓ การแบ่งเขตวัฒนธรรมในเอเชีย ตะวันออกเฉียงใต้	๑. อาชีพของผู้คนที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน
๘.๔ ความเป็นอยู่ของประชาชน	๒. อาชีพหมวดการสร้างสรรค์ วัฒนธรรม บันเทิง
๑๐. หน่วยศาสนาและแนวทางในการ ดำเนินชีวิต	๑. อาชีพที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและอิทธิพล ของศาสนาในการประกอบอาชีพ
๑๑. หน่วยลักษณะการเมืองการปกครอง สมัยอยุธยา	-
๑๒. หน่วยลักษณะทางสังคม เศรษฐกิจ สมัยอยุธยา	-
๑๓. หน่วยความเจริญรุ่งเรืองทางวัฒนธรรม สมัยอยุธยา	-
๑๔. หน่วยความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยากับ ต่างประเทศ	๑. อาชีพที่ใช้ความรู้เกี่ยวกับภาษา การทูต
๑๕. หน่วยบทบาทและหน้าที่ของพลเมือง ในท้องถิ่น	

หน่วย เรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อการศึกษาเพื่องานอาชีพที่บูรณาการ เข้าไป
๑๖. หน่วยสิทธิและหน้าที่ของพล เมือง ตามกฎหมาย	๑. ทักษะและหน้าที่ของผู้ประกอบอาชีพ ๒. ข้อจำกัดของอาชีพ
๑๗. หน่วยคุณธรรมและจริยธรรม ของพล เมือง	๑. ลักษณะบุคคลที่ เชื้อต่อการประกอบอาชีพ ที่ประสบความสำเร็จ ๒. คุณธรรมกับการประกอบอาชีพ
๑๘. หน่วยความมั่นคงของชาติ	-
๑๘. หน่วย เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในโลกปัจจุบัน	-

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

หน่วย เรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อการศึกษาเพื่องานอาชีพที่บูรณาการ เข้าไป
๑. หน่วยลักษณะทางกายภาพและการ กระจายประชากรของโลกกลุ่ม ที่ ๑, ๒ และ ๓	๑. อาชีพตามลักษณะภูมิศาสตร์ของโลกกลุ่ม ที่ ๑, ๒ และ ๓
๒. หน่วยลักษณะทาง เศรษฐกิจของ โลกกลุ่มที่ ๑, ๒ และ ๓	๑. ลักษณะอาชีพทาง เกษตรกรรมและ อุตสาหกรรมของโลกกลุ่มที่ ๑, ๒ และ ๓
๓. หน่วยภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของ โลกกลุ่มที่ ๑, ๒ และ ๓	-
๔. หน่วยลักษณะทางการเมืองของ โลกกลุ่มที่ ๑, ๒ และ ๓	-
๕. หน่วยลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม ของโลกกลุ่มที่ ๑, ๒ และ ๓	-
๖. หน่วยประวัติศาสตร์ไทยระยะหัว เลี้ยว หัวต่อ	๑. อาชีพที่ใช้ความรู้ทางประวัติศาสตร์

หน่วยเรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อการศึกษา เพื่องานอาชีพที่บูรณาการ เข้าไป
<p>๗. หน่วยไทยกับการเปลี่ยนแปลงและการปรับปรุงประเทศให้ทันสมัย</p> <p>๗.๑ การปฏิรูปทางการเมืองการปกครอง</p> <p>๗.๒ การปฏิรูปการศาลและกฎหมาย</p> <p>๗.๓ การเลิกทาส</p> <p>๗.๔ การปฏิรูปทางการศึกษา</p> <p>๗.๕ การปรับปรุงประเพณีวัฒนธรรม</p> <p>๗.๖ การปรับปรุงเศรษฐกิจและการคลัง</p>	<p>๑. เกณฑ์การ เลือกอาชีพ</p>
<p>๘. หน่วยการพัฒนาประเทศ</p> <p>๘.๑ ในด้านการเมืองการปกครอง</p> <p>๘.๒ ในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ</p> <p>๘.๓ การพัฒนาด้านวัฒนธรรม</p> <p>๘.๔ การพัฒนาทางการศึกษา</p>	<p>๑. แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ</p> <p>๒. โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก</p> <p>๓. กฎเกณฑ์และกระบวนการของงานในโรงงานอุตสาหกรรม</p> <p>๔. อาชีพที่จะ เกิดขึ้นในอนาคต</p> <p>๕. วิถีชีวิตของคนไทย</p> <p>๖. เนื้อหาวิชาที่ สัมพันธ์กับอาชีพที่ เกี่ยวข้อง</p> <p>๗. การเตรียมตัวทางด้านการศึกษาให้เหมาะสมกับอาชีพ</p> <p>๘. แหล่งการศึกษาและแหล่งฝึกงานและสถานประกอบการที่สำคัญในจังหวัด</p>

หน่วย เรื่องในวิชาสังคมศึกษา	หัวข้อการศึกษา เพื่องานอาชีพที่บูรณาการ เข้าไป
<p>๔. หน่วยการ เปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรมและ เศรษฐกิจ</p> <p>๔.๑ สาเหตุการ เปลี่ยนแปลง</p> <p>๔.๒ การเปลี่ยนแปลงทางด้านสถาบัน ครอบครัว</p> <p>๔.๓ การเปลี่ยนแปลงทางด้านสถาบัน การศึกษา</p>	<p>๑. ลักษณะการ เปลี่ยนแปลงทางอาชีพตาม กาล เวลาในช่วงต่าง ๆ</p> <p>๒. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัว</p> <p>๓. ความสำคัญของการศึกษาต่อการประกอบ อาชีพ</p> <p>๔. ระดับการศึกษากับอาชีพที่สอดคล้องกัน</p>
<p>๑๐. หน่วยจริยธรรมกับการพัฒนาประเทศ</p> <p>๑๑. หน่วยความมั่นคงของชาติ</p> <p>๑๒. หน่วยปัญหาประชากรและคุณภาพชีวิต</p> <p>๑๒.๑ การกระจายประชากร</p> <p>๑๒.๒ ความหนาแน่นของประชากร</p> <p>๑๒.๓ องค์ประกอบของประชากร</p> <p>๑๒.๔ การ เปลี่ยนแปลงประชากร</p> <p>๑๒.๕ ปัญหาประชากร</p>	<p>๑. ค่านิยมของการทำงานอาชีพ</p> <p>๑. ปัญหาความมั่นคงกับผลกระทบต่องานอาชีพ</p> <p>๑. บุคลิกภาพกับลักษณะงาน</p> <p>๒. การแสวงหาทรัพยากรและการออมทรัพย์</p>
<p>๑๓. หน่วยปัญหาสิ่งแวดล้อม</p>	<p>๑. การประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับ ทรัพยากร</p>
<p>๑๔. หน่วยปัญหาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี</p>	<p>๑. การ เปลี่ยนแปลงทาง เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์และการจัดการ</p> <p>๒. แนวโน้มของความแตกต่างระหว่างอาชีพ ในปัจจุบันและอนาคต</p>
<p>๑๕. หน่วยปัญหาเศรษฐกิจและการเมือง ของไทย</p>	<p>๑. การพัฒนากำลังคน</p>
<p>๑๖. หน่วยความ เข้าใจแผนที่</p>	<p>๑. การใช้ เวลาให้เกิดประโยชน์</p>

โปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา
สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

บทนำ

มนุษย์โดยพื้นฐานมีความแตกต่างกันมากน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัย ๒ ประการ คือ กรรมพันธุ์ และสิ่งแวดล้อม ความแตกต่างดังกล่าวจะบ่งบอกในสภาพร่างกาย สติปัญญา พฤติกรรม ความคิด เป็นต้น โดยเฉพาะอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมสามารถจะกล่อมเกลามนุษย์ให้มีวิถีชีวิตที่คล้ายคลึงกัน หรือแตกต่างกัน การจัดหมวดหมู่ของมนุษย์เพื่อให้ง่ายแก่การศึกษา จึงสามารถจะจัดแยกโดยถือหลักต่อไปนี้

๑. การยึดถือหลักทางสัญวิทยา จะแบ่งออกเป็น

- ก. กลุ่มคอเคซอยด์
- ข. กลุ่มมองโกลอยด์
- ค. กลุ่มนิกรอยด์

๒. การยึดถือหลักทางวัฒนธรรม จะแบ่งออกเป็นเขตวัฒนธรรม

- ก. ทวีปเอเชีย ได้แก่ เขตวัฒนธรรมจีน เขตวัฒนธรรมอินเดีย

เขตวัฒนธรรมอาหรับหรืออิสลาม

- ข. ทวีปยุโรป อเมริกา ออสเตรเลีย เป็นเขตวัฒนธรรมตะวันตก

- ค. ทวีปแอฟริกา แบ่งออกเป็น เขตวัฒนธรรมอิสลาม เขตวัฒนธรรมตะวันตก

และวัฒนธรรมพื้นบ้านแอฟริกา

ความแตกต่างของมนุษย์ก่อให้เกิดประโยชน์เชิงสร้างสรรค์มากมาย ทั้งผลงานที่เกิดจากคน ๆ เดียวหรือจากกลุ่มคน หากแม้มนุษย์รู้จักอาศัยจุดเด่นของแต่ละคนประสานสัมพันธ์แนวปฏิบัติแล้ว ก็จะทำให้เกิดประโยชน์สุขแก่สังคมมนุษย์โลกทั้งหมด

กล่าวโดยเฉพาะประชากรไทย ถึงแม้จะมีลักษณะร่วมที่คล้ายคลึงกันอันเนื่องมาจากวัฒนธรรมก็ตาม แต่ก็ยังมีข้อปลีกย่อยที่แตกต่างกันออกไปตามสภาพแวดล้อมอีกด้วย เช่น ลักษณะภูมิศาสตร์การประกอบอาชีพ การดำรงชีวิต การศึกษา การเลี้ยงดู เป็นต้น ดังนั้นความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเองและข้อแตกต่างจากคนอื่น จะทำให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญ

ของแต่ละคน เคารพและยอมรับในความสามารถของตนเองและผู้อื่น โปรแกรมบูรณาการ การศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งกำหนด มโนทัศน์หลัก หรือแนวคิดหลักไว้ ๓ ประการ คือ

๑. ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น
๒. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ
๓. พัฒนาการทางทัศนคติที่ดีต่องานอาชีพ

ก. ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น

ความคิดรวบยอด

๑. บุคคลแต่ละคนมีความแตกต่างกัน
๒. ความเข้าใจในตนเองจะเป็นผลให้เข้าใจแนวทางในการดำเนินชีวิตในสังคม
๓. ความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล จะทำให้คนเรารู้จักการพึ่งพา

อาศัยกัน

จุดประสงค์

๑. นักเรียนบอกลักษณะเด่นและลักษณะด้อยของตนเองได้
๒. นักเรียนบอกความแตกต่างระหว่างตัวเองกับเพื่อนในชั้นเรียนคนใดคนหนึ่งได้
๓. นักเรียนสามารถอธิบายได้ว่าความสนใจจะเปลี่ยนไปตามความเจริญเติบโต

การเรียนรู้ และประสบการณ์ใหม่ ๆ ได้

๔. นักเรียนอธิบายวิธีที่จะทำให้คนอื่นรักและพอใจได้
๕. นักเรียนบอกลักษณะของความเข้าใจตนเองว่านำไปสู่สัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

ในการทำงาน

๖. นักเรียนบอกปัญหาของครอบครัวและแนวทางแก้ไขได้
๗. นักเรียนยกตัวอย่างผลงานที่สำคัญของบุคคลสำคัญได้
๘. เมื่อพิจารณาคุณลักษณะครอบครัวของตนเอง นักเรียนสามารถบอกได้ว่าแต่ละคน

ต้องพึ่งพาอาศัยกันและกันอย่างไร

เนื้อหาบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

๑. หน่วยโครงสร้างสังคมไทย
 - ๑.๑ ความเข้าใจในตนเอง ครอบครัว เป็นหน่วยที่ เล็กที่สุดของสังคมที่ประกอบ

ด้วยพ่อแม่ลูก เป็นอย่างน้อย ความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวย่อมมีพื้นฐานมาจากความเข้าใจในตนเองเป็นเบื้องต้น เพราะการเข้าใจถึงพื้นฐานดั้งเดิมของตน จุดเด่นจุดด้อย สิ่งที่ชอบ สิ่งที่ต้องการ ปัญหาสุขภาพ ฯลฯ จะทำให้เข้าใจในบทบาท และหน้าที่ของตน ชอบเขตความรับผิดชอบ นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงตน ให้ก้าวหน้าทัดเทียมกับบุคคลอื่น อันจะเป็นผลต่อความอยู่ดีกินดีในสังคมได้อย่างสงบสุข

๑.๒ ความแตกต่างระหว่างบุคคล สังคมหนึ่ง ๆ ประกอบด้วยผู้คนมากมาย แต่ละคนต่างก็มีพื้นฐานที่แตกต่างกัน นับตั้งแต่ความแตกต่างทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ซึ่งมีสาเหตุจากปัจจัยสำคัญต่อไปนี้ คือ

๑.๒.๑ สาเหตุมาจากรมพันธุ์ ที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบิดามารดา เช่น รูปร่างหน้าตา สติปัญญา เป็นต้น

๑.๒.๒ สาเหตุจากสิ่งแวดล้อม เช่น การเลี้ยงดู สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี การศึกษา และสภาพแวดล้อมทั่ว ๆ ไป

การทำความเข้าใจในตนเองและเข้าใจถึงความแตกต่างของตนจากบุคคลอื่น ถือเป็นข้อเปรียบเทียบกับเห็นเด่นชัด อันจะเป็นพื้นฐานในการเคารพและยอมรับในตนเองและบุคคลอื่น ดังนั้นความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้กลไกของสังคมมีความเคลื่อนไหวอย่างหลากหลายอยู่ตลอดเวลา ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมเรื่อยไป ในฐานะนักเรียนที่จะเป็นผู้ใหญ่ในวันหน้า จึงควรจะศึกษาในสิ่งต่อไปนี้

ก. บุคลิกภาพของแต่ละคน บุคลิกภาพ คือ ลักษณะนิสัยที่บ่งบอกถึงความเหมือนกันหรือต่างกันในเชิงพฤติกรรม ตามความเข้าใจในตนเองในด้านต่าง ๆ เช่น ความสนใจ ความต้องการ ความรู้สึก จุดเด่นจุดด้อย เป็นต้น ความรู้ความเข้าใจในบุคลิกภาพของตนเอง ทำให้โอกาสในการเลือกอาชีพ เป็นไปด้วยความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพ บุคลิกภาพที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางอาชีพ แบ่งออกเป็นดังนี้

๑. บุคคลที่ชอบกิจกรรมที่ต้องใช้พลังกำลัง เป็นกิจกรรมที่ไม่ซับซ้อน หลีกเลี่ยงกิจกรรมที่ต้องสนทนาหรือสังคมกับบุคคลอื่น บุคคลที่มีบุคลิกภาพเช่นนี้ มักจะชอบอาชีพช่าง กีฬา เทคนิด ฯลฯ

๒. บุคคลที่ชอบกิจกรรมที่ต้องใช้ความคิด การแก้ไขปัญหา มีลักษณะ เป็นนักวิชาการ บุคคลประเภทนี้มีความสนใจในงานอาชีพด้านวิทยาศาสตร์ การคำนวณ

อาชีพที่ต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ เช่น นักวิทยาศาสตร์ แพทย์ นักสถิติ ฯลฯ

๓. บุคคลที่ชอบสังคมกับบุคคลอื่น ชอบแสดงตัว รื่นเริง
ชอบสนทนา บุคคลที่มีลักษณะ เช่นนี้มักสนใจอาชีพที่ได้มีโอกาสสังคมกับผู้อื่น ได้บริการสังคม
เช่น อาชีพนักสังคมสงเคราะห์ ครู นักแนะแนว นักจิตบำบัด ฯลฯ

๔. บุคคลที่ชอบทำตามระเบียบแบบแผน เป็นคนปราณีต
และยึดประเพณีนิยม เป็นคนไม่ค่อยยืดหยุ่นผ่อนปรน ชอบทำงานที่มีระบบระเบียบ เช่น
งานด้านสารบรรณ เลขานุการ บรรณารักษ์ ฯลฯ

๕. บุคคลที่มีลักษณะเป็นผู้นำ ชอบชักจูงผู้อื่น ขอนมืออำนาจ
ชอบแสดงตัว มีความเชื่อมั่นในตนเอง บุคคลประเภทนี้ชอบอาชีพที่ตนจะได้แสดงลักษณะของ
ตนออกมา เช่น นักการเมือง นักธุรกิจ นักโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ฯลฯ

๖. บุคคลที่ชอบความงาม รักศิลปะ มีความเป็นตัวของตัวเอง
เองสูง ไม่ค่อยควบคุมตนเอง มักทำสิ่งต่าง ๆ ตามใจปรารถนา บุคคลที่มีลักษณะ เช่นนี้มักจะ
เลือกอาชีพด้านศิลปะ เช่น อาชีพศิลปิน นักประพันธ์ ฯลฯ

ข. มนุษยสัมพันธ์ การรู้จักผูกสัมพันธ์ สื่อความหมายกับคนอื่นได้แจ่มชัด
เป็นกันเอง จะทำให้เรารู้จักทำงานร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข บุคคลที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี
จะเป็นคนที่เข้าใจถึงความต้องการของมนุษย์ว่า แต่ละคนนั้นต้องการอะไรในชีวิต ซึ่งเป็น
แนวทางในการวางตัวของเราให้เหมาะสม ดังนั้น คนที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีนั้นจะต้องเป็นบุคคล
ที่รู้จักตนเองและผู้อื่น รู้จักปรับปรุงตนเองในด้านการแต่งกาย ท่าทางการกายภาพ เจตนาดี
และนิสัย ความคิดเห็น อารมณ์ และความรู้สึก และสิ่งสำคัญก็คือ การเรียนรู้ถึงลักษณะนิสัยใจคอ
ความต้องการและการแสดงออกของบุคคลอื่นด้วย

๑.๓ หน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว ความสัมพันธ์ของคนในสังคมไทย
โดยเฉพาะในระดับครอบครัว จะเป็นในลักษณะใกล้ชิดห่วงหาอาทรกัน คือ พ่อแม่มีความรัก
ใคร่ห่วงใยในตัวลูกและพยายามเลี้ยงดูลูกให้ดีที่สุด ส่วนลูกก็ให้ความเคารพและกตัญญูทดแทน
ต่อพ่อแม่ จากลักษณะความสัมพันธ์ดังกล่าว ทำให้ครอบครัวไทยกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิก
ในครอบครัวได้ เช่น พ่อบ้านมักจะเป็นผู้รับผิดชอบหารายได้มาสู่ครอบครัว เป็นหน้าที่หลัก
ส่วนแม่บ้านจะดูแลบ้านเรือนการเลี้ยงดูลูก และลูกก็จะเป็นคนที่อยู่ในโอวาทของพ่อแม่
ช่วยเหลือหน้าที่การงานของพ่อแม่เท่าที่ตนจะทำได้ ในปัจจุบันถึงแม้สภาพดังกล่าวจะ เปลี่ยน

แปลงไปบ้าง ก็ยังไม่แตกต่างกันมากนัก การเรียนรู้เกี่ยวกับครอบครัวไทย จะทำให้นักเรียน มีความตระหนักถึงตนเอง ความรับผิดชอบ เข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัว ยิ่งขึ้น อันเป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติตนในสังคมวงกว้างต่อไป

๒. หน่วยประชากรประเทศไทย

๒.๑ ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น การศึกษาเรื่องประชากรจะทำให้ นักเรียนมีความเข้าใจถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

๒.๑.๑ สถานภาพของประชากรไทยในด้าน เพศ อายุ การสมรส การเกิด การตาย และจำนวนประชากร

๒.๑.๒ จำนวนประชากร แนวโน้มการ เกิดการตายของประชากรไทย ซึ่งให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนประชากรกับทรัพยากร

๒.๑.๓ คุณภาพของประชากร หมายถึง การศึกษาของประชากร ทักษะและความสามารถในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ตลอดทั้งแนวทางในการพัฒนาตนเอง

๒.๑.๔ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเน้นความสามารถของแต่ละ คนให้เห็นเด่นชัด เช่น ความสามารถในการเรียน กีฬา การพูด ฯลฯ

การศึกษาในเรื่องเหล่านี้ควร เน้นถึงสถานภาพของนักเรียน ในฐานะสมาชิก คนหนึ่งของสังคม ในการพัฒนาตนเอง เพื่อให้การดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้ เป็นไปอย่างมีความสุข ทั้งแก่ตนเองและสังคมส่วนรวม

๓. หน่วยพระมหากษัตริย์ในระบบประชาธิปไตย

๓.๑ ศึกษาพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระบรมราชินีนาถ ซึ่งมีพระราชกรณียกิจที่สำคัญมากมายที่ควร เป็นตัวอย่างอันดีงาม ในการดำเนินชีวิตของเยาวชนไทย เช่นพระราชกรณียกิจในด้านการส่งเสริมอาชีพ พระราชกรณียกิจ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนเพื่อความอยู่ดีกินดี นอกจากนี้แล้วพระราชจริยาวัตรอัน สง่างามเปี่ยมล้นด้วยความ เมตตากรุณา ก็เป็นตัวอย่างอันดีงามในการพัฒนาบุคลิกภาพของ นักเรียนอีกด้วย

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

๑. ความเข้าใจในตนเอง ทำให้นักเรียนสำรวจและประเมินตนเองตามแบบฟอร์ม

ของครูที่แจกให้ ซึ่งจะประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

- ๑.๑ สุขภาพร่างกาย
- ๑.๒ ความสามารถ
- ๑.๓ ความถนัด
- ๑.๔ ลักษณะของตนในการเข้าสังคม (ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น)
- ๑.๕ ความสนใจ
- ๑.๖ งานอดิเรก
- ๑.๗ แผนการในอนาคต

๒. ครูแจกคำอธิบาย เกี่ยวกับลักษณะบุคลิกภาพของคน เราให้นักเรียนอ่านแล้วให้นักเรียนสำรวจตัวเองตามแบบฟอร์มต่อไปนี้

ขุมขุมกิจกรรม

ชื่อกิจกรรม	สิ่งที่ชอบ	สิ่งที่ไม่ชอบ
๑. ขุมขุมลูก เสือ		
๒. ขุมขุมวิทยาศาสตร์		
๓. ขุมขุมห้องสมุด		
๔.		

ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น

ชื่อกิจกรรม	สิ่งที่ชอบ	สิ่งที่ไม่ชอบ
๑. การพูดคุยกับคนอื่น		
๒. งานอาสาสมัคร		
๓. การทำงาน เป็นกลุ่ม		
๔.		

งานอดิเรก

ชื่อกิจกรรม	สิ่งที่ชอบ	สิ่งที่ไม่ชอบ
๑. อ่านหนังสือ		
๒. ท่องเที่ยว		
๓. จัดบ้าน		

๓. นักเรียนแลกเปลี่ยนแบบสำรวจกันอ่าน แล้วจับคู่กัน เพื่อซักถามถึงสาเหตุที่เขาเลือกว่ามีเหตุผลอย่างไร เสร็จแล้วช่วยกันสรุปถึงข้อแตกต่างระหว่างบุคคล

๔. ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายถึงหน้าที่สำคัญหรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้คน เช่น ครูกับนักเรียน สามีกับภรรยา นักการเมืองกับผู้ลงคะแนนเสียง พ่อแม่กับลูก

๕. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ ๔ คน เพื่อช่วยกันสรุปปัญหาที่พ่อแม่กำลังประสบ แล้วนักเรียนแต่ละคนแยกพิจารณาปัญหาของพ่อแม่ของตนเพื่อเปรียบเทียบกับ ครูอาจจะเชิญเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาสังคมมาพูดเกี่ยวกับปัญหาในครอบครัว เช่น ปัญหาการประกอบอาชีพ การดำรงชีพในปัจจุบัน เป็นต้น พร้อมกับแนวทางในการแก้ไข

๖. ให้นักเรียนเขียนอัตชีวประวัติของตนเองโดยเน้นที่บางสิ่งบางอย่างที่ทำให้นักเรียนมีความภูมิใจในแต่ละช่วงของชีวิต ตั้งแต่เด็กจนปัจจุบันในด้านความสามารถ ความสนใจ นิสัย บุคลิกภาพ สภาพร่างกาย ฯลฯ

สื่อการเรียนการสอน

๑. หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ประเทศของเรา ส ๑๐๑ ส ๑๐๒
๒. แบบฟอร์มการสำรวจตนเอง
๓. คู่มือแนะแนวชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
๔. คำโครงการ เขียนอัตชีวประวัติ
๕. แผ่นภาพและแผนภูมิความสัมพันธ์ระหว่างผู้คนในอาชีพต่าง ๆ

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินผลจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่มีส่วนร่วมในการอภิปรายการทำงานกลุ่ม
๒. สรุปจากผลการสำรวจตนเอง แล้วให้คำแนะนำตามความเหมาะสม
๓. ฟังการถาม การตอบของนักเรียนว่ามีเจตคติที่ดีต่อตนเองและคนอื่นหรือไม่
๔. สนทนากับนักเรียน เกี่ยวกับบุคคลตัวอย่าง เพื่อทราบว่านักเรียนเลือกใครเป็นบุคคลตัวอย่าง เพราะอะไร
๕. ฟังจากนักเรียนว่านักเรียนได้ปฏิบัติตนต่อสมาชิกในครอบครัวอย่างไร

ข. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ

ความคิดรวบยอด

๑. อาชีพในโลกนี้มีมากมายหลายประเภท
๒. คนงานในแต่ละอาชีพมีแบบฉบับหรือบุคลิกภาพของตนเองโดยเฉพาะ

จุดประสงค์

๑. นักเรียนบอกความหมายของงานอาชีพได้
๒. นักเรียนบอกความแตกต่างระหว่างงานอาชีพ งานบ้าน และงานอดิเรกได้
๓. นักเรียนสามารถบรรยายลักษณะของบุคคลที่มีคุณสมบัติ เหมาะสมสำหรับอาชีพ

ใต้อาชีพหนึ่งได้

๔. นักเรียนบอกความสำคัญของการทำงานได้
๕. นักเรียนสามารถจำแนกประเภทอาชีพพร้อมยกตัวอย่างอาชีพประกอบได้
๖. นักเรียนบอกแหล่งข้อมูลอาชีพในจังหวัดของตนได้

เนื้อหาบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

๑. หน่วยประชากรประเทศไทย

๑.๑ ความหมายของงาน

งาน หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลใช้ความมานะพยายาม

ในการทำแล้วก่อให้เกิดประโยชน์ทาง เศรษฐกิจทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น

อาชีพ หมายถึง งานที่ทำอยู่ประจำ เป็นอาชีพที่มีรายได้

งานบ้าน หมายถึง งานการบ้านการเรือน การดูแลรักษา

บ้านช่องให้เรียบร้อย เป็นงานที่ไม่มีรายได้ ขึ้นอยู่กับความสมัครใจที่จะทำให้เกิดความ
ความน่าอยู่น่าอาศัย

งานอดิเรก หมายถึง งานที่ทำในยามว่างหลังจาก เสร็จธุระ

จากงานประจำแล้ว

งานบริการ หมายถึง งานที่อำนวยความสะดวกหรือช่วยเหลือ

แบ่ง เบาภาระของบุคคลอื่น

การทำงานของคนเราย่อมมีสาเหตุและจุดประสงค์ที่ต่างกันออกไป ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

- เพื่อสนองความต้องการทางปัจจัยสี่
- เพื่อความมั่นคงในชีวิต
- เพื่อสนองความพอใจและความภาคภูมิใจในตนเอง
- เพื่อความเจริญก้าวหน้าในอาชีพ
- เพื่อให้คนอื่นยอมรับในความสามารถ
- เพื่อความสนุกสนาน
- เพื่อช่วยเหลือผู้อื่น

ประเทศไทย เป็นประเทศกำลังพัฒนา ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม ซึ่งมีรายได้ไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศและกลไกของตลาดราคา แตกต่างจากประเทศที่พัฒนาแล้วที่ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้านอุตสาหกรรม ซึ่งสามารถควบคุมการผลิต การตลาด และราคาได้ ทำให้มีรายได้สูง แน่นนอนและมั่นคง

๑.๒ อาชีพของประชากรที่มีคุณลักษณะแตกต่างกันในด้าน เพศ อายุ การศึกษา ศาสนา สังคมและเศรษฐกิจ อาชีพแต่ละอาชีพมีข้อจำกัดหรือมีข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติของคณงานแตกต่างกัน บางอาชีพมีความเหมาะสมสำหรับเพศชายมากกว่าเพศหญิง บางอาชีพมีข้อกำหนดตายตัว เช่น อาชีพโต๊ะอิหม่ามของศาสนาอิสลาม บทหลวงของศาสนาคริสต์ ข้อกำหนดที่สำคัญ คือ ระดับการศึกษา ความสามารถและทักษะ

๒. หน่วยภูมิศาสตร์กายภาพของประเทศไทย

๒.๑ ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะภูมิศาสตร์กับลักษณะทางเศรษฐกิจ

๒.๑.๑ ภูมิประเทศกับอาชีพที่เหมาะสม ภูมิประเทศ หมายถึง

ลักษณะสูงต่ำของพื้นที่ ซึ่งทำให้ลักษณะการดำรงชีวิตของมนุษย์ในแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน

ภาคเหนือ โดยทั่วไปเป็นเทือกเขาสูงยาวขนานกันลงมาในแนวเหนือใต้ ภูเขาเหล่านี้เป็นแหล่งกำเนิดแม่น้ำที่สำคัญ คือ ปิง วัง ยม และน่าน ซึ่งไหลผ่านหุบเขา ทำให้พื้นที่สองฝั่งของแม่น้ำที่มีน้ำท่วมถึงกลายเป็นที่ราบหุบเขาที่มีความอุดมสมบูรณ์ สภาพเหล่านี้จึงเหมาะสมสำหรับอาชีพการเกษตร เช่น ทำไร่ ทำนา

ภาคกลาง ลักษณะภูมิประเทศของภาคกลาง ส่วนใหญ่เป็นที่ราบ เกิดจากดินตะกอนที่แม่น้ำพัดพามาทับถมต่อเนื่องมาจากภาคเหนือ ในบางส่วนมีภูเขา

และมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลูกชุก เช่น ในจังหวัด เพชรบูรณ์ พิษณุโลก เป็นต้น
ลักษณะภูมิประเทศเหล่านี้เหมาะสำหรับอาชีพทำนา ทำไร่มันสำปะหลัง ข้าวฟ่าง และเลี้ยงสัตว์

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภูมิประเทศของภาคนี้มีลักษณะ
เป็นแอ่งกระทะ มีขอบเป็นภูเขาสูงทางตะวันตกและทางใต้ มีแม่น้ำที่สำคัญ คือ แม่น้ำชี
แม่น้ำมูล ลักษณะดินเป็นแบบดินร่วนปนทราย ลุ่มน้ำไม่ค่อยได้ ส่วนใหญ่พื้นที่เป็นแบบพื้นราบ
มีทุ่งหญ้าที่กว้างขวางเหมาะสำหรับเลี้ยงสัตว์

ภาคตะวันออก ภูมิประเทศในภูมิภาคนี้มีทั้งที่ราบและภูเขา
สลับกัน เช่น ที่ราบลุ่มแม่น้ำปราจีนบุรี ที่ราบฉะเชิงเทรา เทือกเขาบรรทัดจันทบุรี เป็นต้น
และยังมีที่ราบแคบ ๆ บริเวณชายฝั่งทะเล ในบริเวณที่เป็นที่ราบลูกชุก เหมาะสำหรับการทำไร่
เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ที่ราบริมทะเลส่วนใหญ่เลี้ยงสัตว์ปีก เช่น เป็ด ไก่ เป็นต้น

ภาคใต้ ภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงทางฝั่งตะวันตก ส่วน
ทางตะวันออกมีที่ราบแคบ ๆ กล่าวโดยเหตุผล อาชีพที่เหมาะสม คือ อาชีพเกษตรกรรม
โดยเฉพาะพืชผล

ลักษณะภูมิประเทศดังกล่าวไม่อาจจะสรุปได้แน่นอนว่า อาชีพใดจะเหมาะสม
มากกว่าอาชีพอื่น เพราะต้องพิจารณาจากปัจจัยหลายอย่างประกอบกัน

๒.๑.๒ ภูมิอากาศกับอาชีพที่เหมาะสม ประเทศไทยแบ่งออกเป็น
๓ ฤดู คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว สำหรับภาคใต้มี ๒ ฤดู คือ ฤดูร้อนและฤดูฝน ทั้งนี้โดย
การพิจารณาจากปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพบางอาชีพอย่างมาก
โดยเฉพาะอาชีพเกษตรกรรมที่ต้องอาศัยสภาพดินฟ้าอากาศจากธรรมชาติ บางอาชีพต้องปลูก
พืชที่ต้องการปริมาณน้ำฝนมาก บางอย่างต้องการน้ำฝนน้อย หรือบางอย่างต้องการอุณหภูมิที่ต่ำ
ดังนั้นการพิจารณาจะปลูกพืชอะไร เป็นอาชีพต้องคำนึงถึงสภาพดินฟ้าอากาศให้เหมาะสมกับ
ลักษณะพืชนั้น ๆ ด้วย

๒.๒ อาชีพและผลผลิตที่สำคัญในจังหวัดชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภาคที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจสูงที่สุดภาคหนึ่งของประเทศไทย ทั้งนี้
เนื่องจากความเหมาะสมทางลักษณะภูมิศาสตร์ คือ มีทั้งที่ราบลุ่ม ที่ราบลูกชุก ที่ราบชายฝั่ง
ทะเล ภูเขาสูง และที่ตั้งอยู่ติดกับทะเล ทำให้ผลผลิตที่ได้จากภาคนี้มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ
เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ผลผลิตจากทะเล การท่องเที่ยว ผลไม้ เป็นต้น ดังนั้นอาชีพที่สำคัญ
จึงเกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์เหล่านี้ เช่น อาชีพการเพาะปลูกมันสำปะหลัง อ้อยและไม้ผล อาชีพ

ประมง อาชีพบริการการท่องเที่ยว เป็นต้น

๒.๓ การสำรวจอาชีพในท้องถิ่น ในสังคมไทยมีอาชีพอยู่มากมาย กระจายไปตามท้องถิ่นต่าง ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับทรัพยากรธรรมชาติ ลักษณะภูมิศาสตร์ ตลอดจนประเพณีวัฒนธรรม ดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับอาชีพในท้องถิ่นจะเป็นการเพิ่มความรู้อรอบตัวและเจาะลึกลงไปในเรื่องอาชีพที่อยู่ใกล้ตัว อันจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนตัวเองด้านอาชีพในอนาคตต่อไป

๒.๓.๑ อาชีพของผู้ปกครอง ครอบครัว เป็นหน่วยของสังคมที่ใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชนมากที่สุด ดังนั้นอาชีพของบุคคลในครอบครัว จึงเป็นอาชีพแรกที่เด็กและเยาวชนได้เห็นได้รู้จัก และได้รับการถ่ายทอดทักษะอาชีพให้กับเด็กอย่างไม่เป็นทางการ โดยผู้ปกครองหรือบิดามารดาให้ความรู้เรื่องอาชีพที่ตนทำอยู่ด้วยการมอบหมายความรับผิดชอบให้เด็กมีส่วนช่วยเหลือทำอาชีพตามกำลังความสามารถที่เหมาะสมกับวัย เป็นเบื้องต้นและเมื่อเด็กได้รับความรู้ ทักษะ และข้อมูลด้านอาชีพอื่น ๆ เพิ่มเติมจากโรงเรียนอีกส่วนหนึ่งมา ประกอบแล้วก็คงจะเป็นข้อมูลอย่างเพียงพอที่เด็กจะตัดสินใจเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่งได้ถูกต้อง ดังนั้นการให้การศึกษาเพื่อปลูกฝังเจตคติและค่านิยมในอาชีพด้วยการฝึกหัดให้เด็กรับผิดชอบและทำงานอาชีพตามกำลังความสามารถไปเรื่อย ๆ ทุกขั้นตอน นับตั้งแต่ทำงานง่าย ๆ ก้าวขึ้นไปทีละขั้น จะทำให้เด็กมีความรู้ มีทักษะ มองเห็นคุณค่าและมีความเข้าใจงานอาชีพในแง่ของการจัดการได้ทะลุปรุโปร่งตลอดกระบวนการ อันจะเป็นปัจจัยส่งผลให้เด็กก้าวหน้าในอาชีพอย่างมั่นคงต่อไปในอนาคตได้ในที่สุด

๒.๓.๒ อาชีพที่น่าสนใจในท้องถิ่น นอกจากอาชีพของผู้ปกครองแล้ว ในท้องถิ่นยังมีอาชีพที่แปลกแยกออกไปอีกมากมาย ดังนั้นชุมชนจึงมีอิทธิพลในการกำหนดอาชีพหรือการเลือกอาชีพของเด็กในชุมชนนั้น ๆ ด้วย เช่น ชุมชนที่เป็นแหล่งอุตสาหกรรม ก็จะมีเด็กและเยาวชนในชุมชนนั้นมาเป็นลูกจ้างในโรงงาน หากชุมชนใดมีสถานบริการมาก ก็จะมีเด็กและเยาวชนมาเป็นบริกรมาก เป็นต้น ด้วยอิทธิพลดังกล่าวจึงควรให้นักเรียนสำรวจอาชีพในชุมชนตามหัวข้อต่อไปนี้

๑. ลักษณะงาน
๒. สิ่งแวดล้อมของงาน
๓. ความก้าวหน้าของงาน
๔. คุณสมบัติของผู้ทำงาน



ข้อจำกัดสิทธิบุคคลบางประเภท

- ๖. การเตรียมตัว เพื่อ เข้าสู่งานนั้น
- ๗. รายได้
- ๘. สวัสดิภาพ
- ๙. จำนวนคนงานหรือแนวโน้มการรับสมัครงาน

๓. หน่วยภูมิศาสตร์เศรษฐกิจของประเทศไทย

๓.๑ แหล่งข้อมูลด้านอาชีพ อาชีพที่สำคัญของประชากรไทย ได้แก่

๓.๑.๑ เกษตรกรรม ได้แก่ การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์

การทำป่าไม้ การประมง

๓.๑.๒ การทำเหมืองแร่ เช่น แร่ดีบุก แร่พลวง ฯลฯ

๓.๑.๓ อุตสาหกรรม ซึ่งมีทั้ง ๓ ประเภท คือ อุตสาหกรรมใน

ครอบครัว อุตสาหกรรมเบา และอุตสาหกรรมหนัก เช่น อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการเกษตรกรรม อุตสาหกรรมเกี่ยวกับป่าไม้ อุตสาหกรรมแปรรูปแร่ อุตสาหกรรมเคมี อุตสาหกรรมเครื่องไฟฟ้า อุตสาหกรรมตัด เย็บและสิ่งทอ อุตสาหกรรมรถยนต์ เป็นต้น

๓.๑.๔ การค้า การเงิน และการธนาคาร

๓.๑.๕ อาชีพบริการ

อาชีพในประเทศไทยมีมากมายกระจัดกระจายไปตามพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ ซึ่งสามารถจำแนก เป็นหมวดหมู่ได้ดังนี้

ก. การจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม แบ่งเป็น ๔ กลุ่ม คือ

- ๑. การเกษตร การป่าไม้ และการประมง
- ๒. การทำเหมืองแร่
- ๓. การก่อสร้าง
- ๔. การผลิต
- ๕. การขนส่งและสาธารณูปโภค
- ๖. การขายส่งและขายปลีก
- ๗. การเงิน การประกันภัย และการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์
- ๘. การบริการ
- ๙. รัฐบาล

ข. การจำแนกตามกลุ่มและความสำคัญทาง เศรษฐกิจ

๑. ผู้ปฏิบัติงานที่ใช้วิชาชีพ
๒. เจ้าของกิจการ ผู้จัดการ และข้าราชการ
๓. เสมียนพนักงานและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง
๔. ผู้ปฏิบัติงานที่ใช้ฝีมือและหัวหน้าคนงาน
๕. ผู้ปฏิบัติงานที่ไม่ใช้ฝีมือ

แหล่งข้อมูลด้านอาชีพ นักเรียนสามารถค้นคว้ารายละเอียดอาชีพได้จาก
แหล่งต่อไปนี้

๑. แหล่งติดต่อของข้อมูลด้านอาชีพ มี ๓ แหล่งใหญ่ คือ
 - ๑.๑ ผู้ประกอบการ เช่น โรงงาน ร้านค้า เป็นต้น
 - ๑.๒ ผู้ว่าจ้าง
 - ๑.๓ องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับแรงงาน
๒. แหล่งข้อมูลที่เป็นหนังสือและเอกสาร
 - ๒.๑ หนังสือจัดประเภทมาตรฐานอาชีพ (ประเทศไทย)

พ.ศ. ๒๕๑๒ ของกองวิชาการและวางแผน กรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย

- ๒.๒ เอกสารเกี่ยวกับการแนะแนวอาชีพ
- ๒.๓ ใบประกาศตำแหน่งงานว่าง
- ๒.๔ หนังสือพิมพ์
- ๒.๕ เอกสาร "แนะแนวประกอบอาชีพในทางอุตสาหกรรม"

ของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กองแผนงาน กระทรวงอุตสาหกรรม

- ๒.๖ เอกสารชุดแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ของศูนย์

แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

อาชีพที่มีแนวโน้มต้องการแรงงานสูงในอนาคตสำหรับพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออก
จากการสำรวจของผู้วิจัย คือ

๑. อาชีพในด้านบริการ เช่น ผู้ทำงานร้านอาหาร พนักงานโรงแรม
พนักงานในสถานพักผ่อนหย่อนใจต่าง ๆ ข้างดัดมม พนักงานรักษาความปลอดภัย ฯลฯ
๒. อาชีพการค้า การบริหาร และการเงิน เช่น ผู้จัดการ พนักงานขาย

พนักงานเดินตลาด ตัวแทนนายหน้าขายประกันภัย พนักงานขายทอดตลาด เลขานุการ
เสมียนบัญชี พนักงานเครื่องคำนวณสถิติ พนักงานการเงิน

๓. อาชีพการสร้างสรรค์ การสื่อสาร วัฒนธรรมและการบันเทิง
เช่น นักออกแบบเครื่องแต่งกายและสินค้า นักร้อง นักดนตรี

๔. อาชีพเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม เช่น ผู้ทำงานเพาะปลูกพืชไร่ ผัก
ไม้ผล ผู้เลี้ยงปศุสัตว์ ผู้ทำงานในฟาร์ม ช่างก่อสร้างต่าง ๆ

๕. อาชีพอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมเคมี ช่างอิเล็กทรอนิกส์
ช่างเครื่องยนต์และเทคนิคโรงงาน

๓.๒ องค์ประกอบในการประกอบอาชีพ การประกอบอาชีพต้องคำนึงถึง
องค์ประกอบต่อไปนี้ คือ

๓.๒.๑ ทักษะการธรรมชาติ เช่น ดิน น้ำ ลักษณะภูมิประเทศ
และภูมิอากาศ

๓.๒.๒ แรงงาน

๓.๒.๓ เงิน

๓.๒.๔ เทคโนโลยี และการจัดการ

๓.๒.๕ การตลาด

๔. หน่วยการปฏิรูปที่ดินและสหกรณ์

๔.๑ อาชีพหมวดสิ่งแวดล้อม การใช้ที่ดินและการก่อสร้าง ในกลุ่มอาชีพ
การเกษตรกรรม การทำสวน การใช้ที่ดิน การปฏิรูปที่ดิน เป็นการจัดสรรที่ดินเพื่อเปิดโอกาส
ให้เกษตรกรที่ไม่มีที่ดิน เป็นของตนเองได้มีโอกาสเป็น เจ้าของที่ดิน และรัฐจะคอยให้ความช่วย
เหลือโดยการให้คำแนะนำทางวิชาการ เกี่ยวกับการใช้ที่ดินให้ได้ประโยชน์อย่างเต็มที่ อาชีพ
การเกษตรกรรม การทำสวน เลี้ยงสัตว์ ถือเป็นอาชีพพื้นฐานของคนไทย จากการปฏิรูปที่ดิน
จะทำให้อาชีพเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะพัฒนาได้มากขึ้นทั้งทางด้านการจัดการ เทคโนโลยี และ
การตลาด ที่จะออกมาในรูปของสหกรณ์ นอกจากนี้แล้วการจัดสรรที่ดิน เพื่อการก่อสร้างก็เป็น
อาชีพหนึ่งที่ดี เป็นอาชีพอิสระที่ควรแก่การศึกษา เพราะจะมีอาชีพที่เกี่ยวข้องติดตามมาอีก
มากมาย เช่น การก่อสร้าง ช่างไม้ ช่างปูน เป็นต้น

๕. หน่วยการคมนาคมขนส่งในประเทศไทย

๕.๑ อาชีพอุตสาหกรรมบริการในกลุ่มอาชีพการคมนาคมขนส่ง ประเทศไทย มีเส้นทางการคมนาคมหลายประเภท เช่น การคมนาคมทางรถยนต์ ทางรถไฟ ทางเรือ ทางเครื่องบิน ซึ่งมีอาชีพมากมายที่เกี่ยวข้อง เช่น คนขับรถยนต์ คนงานรถไฟ พนักงานเดินเรือ พนักงานเกี่ยวกับเครื่องบิน เป็นต้น บุคคลเหล่านี้มีคุณสมบัติหรือบุคลิกภาพ เฉพาะตน คือ มีสภาพร่างกายและสุขภาพที่แข็งแรง จิตใจมั่นคงกล้าหาญ กล้าตัดสินใจ

๕.๒ อาชีพอุตสาหกรรมบริการในกลุ่มอาชีพการสื่อสาร โทรคมนาคม และการไปรษณีย์ เช่น อาชีพพนักงานไปรษณีย์โทรเลข พนักงานวิทยุโทรทัศน์ รวมทั้งพนักงานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ด้วย งานอาชีพเหล่านี้ต้องอาศัยคนที่มีทักษะเฉพาะด้านจากการศึกษาฝึกอบรม มีทั้งการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรถึงระดับปริญญา

๖. หน่วยการสร้างสมลักษณะวัฒนธรรมไทย

๖.๑ ลักษณะอาชีพหมวดการสร้างสรรค์ การสื่อสาร วัฒนธรรมและการบันเทิง วัฒนธรรมไทย เป็นวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลมาจากมอญ ขอม อินเดียและจีน เป็นพื้นฐาน แล้วนำมาปรับปรุงให้เป็นของตนเองที่มีลักษณะเด่นเฉพาะอีกวัฒนธรรมหนึ่ง เช่น วัฒนธรรมทางด้านภาษา กฎหมาย การบันเทิง เป็นต้น ลักษณะวัฒนธรรมทางด้านต่าง ๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดอาชีพที่เกี่ยวข้องอีกมาก เช่น อาชีพนักดนตรี นักร้อง นักเต้นรำ นักละคร นักแสดง นักกฎหมาย นักภาษาศาสตร์ นักประชาสัมพันธ์ นักออกแบบแฟชั่น ฯลฯ อาชีพเหล่านี้เป็นอาชีพที่ต้องใช้ความสามารถทางด้านศิลปะ การสร้างสรรค์ จึงมักจะเป็นบุคคลที่มีอารมณ์ทางด้านสุนทรียภาพสูง มีอารมณ์อ่อนไหว เป็นตัวของตัวเอง และชอบอิสระ

๖.๒ อาชีพหัตถกรรมที่สำคัญของไทย การหัตถกรรม เป็นการแสดงออกถึงลักษณะเอกลักษณ์ของชาตินั้น สำหรับประเทศไทย การหัตถกรรมแต่ละภาคมีเอกลักษณ์เป็นของตัวเองโดยเฉพาะ เช่น การทำผ้ามัดหมี่ของภาคอีสาน ผ้าภูติกหรือผ้าป่า เต๊ะในภาคใต้ การทำร่มในภาคเหนือ การตีฆ้องในอยุธยาและจังหวัดภาคกลางอื่น ๆ เป็นต้น อาชีพเหล่านี้จะต้องอาศัยทักษะที่สืบทอดต่อ ๆ กันมาจากบรรพบุรุษที่ค่อย ๆ พัฒนาขึ้นตามลำดับ

๗. หน่วยขนบธรรมเนียมประเพณี

๗.๑ การศึกษาประเพณีที่สำคัญของไทยที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ ประเทศไทย เป็นสังคม เกษตรกรรม วิถีชีวิตและวัฒนธรรมประเพณีต่าง ๆ จึงมักจะเกี่ยวข้องกับการทอผ้า หากิจหรือการประกอบอาชีพ ทั้งนี้เพื่อเป็นการบำรุงขวัญและกำลังใจ ตลอดจนเพื่อความสนุก

สนามในการทำงานด้วย เช่น พระราชพิธีแระกษารัชฎ ประเพณีลงแขกเกี่ยวข้าวทำนา
การเล่นเพลงเกี่ยวข้าว ฯลฯ

๘. หน่วยประชาชนกับการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุและสมบัติของชาติ

๘.๑ อาชีพเกี่ยวกับการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ เช่น นักโบราณคดี
นักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ฯลฯ โบราณสถานและโบราณวัตถุเป็นของเก่าแก่ที่บ่งบอกถึงความเจริญ
รุ่งเรืองของวัฒนธรรมไทย เป็นสิ่งที่มีคุณค่าควรแก่การรักษา จึงจำเป็นต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้
เฉพาะด้านเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งเหล่านี้

๘.๒ วิชาชีพทางโบราณคดีและอาชีพวัฒนธรรม เช่น อาชีพเกี่ยวกับ
พิพิธภัณฑ์ หอสมุด เป็นต้น เป็นอาชีพที่มีการจัดรวบรวมสิ่งเก่าแก่ที่ทรงคุณค่าและหนังสือ
ต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่แสดงถึงการดำรงชีวิตของมนุษย์ ระบบครอบครัว ฯลฯ

๙. หน่วยความมั่นคงของชาติ

๙.๑ อาชีพเกี่ยวกับการงานของรัฐบาล องค์กรที่สำคัญในการปกครอง
ประเทศแบบประชาธิปไตย ได้แก่ รัฐบาล สมาชิกแทนราษฎร และศาลยุติธรรม สำหรับรัฐบาล
เป็นฝ่ายบริหารที่ต้องอาศัยข้าราชการประจำดำเนินงานภายใต้นโยบาย ดังนั้นผู้ที่ทำงาน
ราชการหรืออาชีพในภาครัฐบาล จึงเป็นบุคคลที่มีลักษณะดังนี้

๙.๑.๑ เป็นคนที่มีความรักในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย

๙.๑.๒ มีความซื่อสัตย์

๙.๑.๓ มีความรู้ทางการศึกษาที่เหมาะสมกับงาน

๙.๑.๔ มีระเบียบเรียบร้อย

๙.๑.๕ สามารถปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการได้อย่างดี

๙.๑.๖ สามารถใช้เวลาให้กับงานราชการได้อย่างเพียงพอ

๙.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างความมั่นคงกับการประกอบอาชีพ ชาติจะ
มีความมั่นคงจะต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ ทั้งด้านการเมือง การปกครอง การทหาร
เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลและประชาชน ในการที่จะจัด
ให้ปัจจัยเหล่านี้ดำเนินไปพร้อม ๆ กันในลักษณะสนับสนุน เกื้อกูลกัน ในฐานะของนักเรียนที่
จะเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต จะต้องหมั่นศึกษาเล่าเรียน ตรวจสอบตนเองอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้
เกิดความเข้าใจในตนเองและความมั่นใจที่จะเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนในอนาคต

๑๐. หน่วยการเข้าใจแผนที่

๑๐.๑ การศึกษาแผนที่ที่แสดงการกระจายของทรัพยากรธรรมชาติ แผนที่หมายถึง แผนที่ภาพแสดงลักษณะภูมิประเทศ อาณาเขต ทิศทาง ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น การศึกษาแผนที่จึงทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ บนพื้นผิวโลก ได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง โดยเฉพาะแผนที่เศรษฐกิจ ที่แสดงลักษณะการกระจายหรือความหนาแน่นของประชากรหรือผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ตลอดจนเส้นทางการค้า การขนส่ง เขตกิจกรรม เขตอุตสาหกรรม และแหล่งทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ พื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเลตะวันออก มีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์หลายอย่าง เช่น ป่าไม้ ทะเล ชายหาด แร่ธาตุ น้ำ ดิน เป็นต้น ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้ก่อให้เกิดผลผลิตและอาชีพต่าง ๆ ขึ้นมา เช่น อาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยว การป่าไม้ การทำเหมืองแร่ การประมง การเพาะปลูก การเลี้ยงปลาน้ำจืด เป็นต้น

๑๑. หน่วยชนชาติไทยและแหล่งกำเนิด

๑๑.๑ วิชาชีพทางโบราณคดี ประเทศไทยมีโบราณวัตถุและโบราณสถานอยู่เป็นจำนวนมาก เป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าเรามีประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเก่าแก่มานาน โบราณสถานและโบราณวัตถุเหล่านี้เป็นเครื่องผูกพันและช่วยกระตุ้นเตือนให้คนในชาติรู้สึกภาคภูมิใจ เกิดความรักชาติ และรู้สึกหวงแหนสมบัติเก่าแก่อันล้ำค่าของชาติ การศึกษาริชาโบราณคดี เป็นการศึกษาเพื่อค้นหาเรื่องราวในสมัยโบราณของมนุษยชาติจากวัตถุหรือสิ่งของโบราณ เช่น โบราณวัตถุและโบราณสถาน เป็นต้น ผู้ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับเรื่องนี้ จึงมักเรียกว่า "นักโบราณคดี" ซึ่งจะเป็นผู้ศึกษาค้นหาเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของคนและวัตถุสิ่งของที่มีอายุเก่าแก่มากกว่าร้อยปีขึ้นไป หรืออาจจะมียุคไม่ถึงร้อยปีแต่เป็นของดังามควรแก่การรักษาไว้ ได้แก่ ศิลปวัตถุ เช่น พระพุทธรูป เทวรูป ธรรมจักร ศิลจารึก ศิลปะสถาน เป็นต้น หรือโบราณวัตถุ เช่น โบสถ์ วิหาร กำแพง เป็นต้น ผู้ที่จะเป็นนักโบราณคดีที่ดีได้นั้น ควรเป็นผู้ที่มีความสนใจในวิชาประวัติศาสตร์ สนใจประวัติความเป็นมาของของโบราณต่าง ๆ เป็นคนมีอุปนิสัยอยากรู้อยากเห็น ข่างสังเกตุ ชอบค้นหาความจริง รักการอ่าน มีเหตุผลและมีความเชื่อมั่นในตนเอง

๑๒. หน่วยอาณาจักรสุโขทัย

๑๒.๑ การศึกษาริชาชีวิตของชาวสุโขทัยในด้าน เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ชาวสุโขทัยสมัยโบราณมีริชาชีวิตที่น่าศึกษา จากการค้นคว้าของนักประวัติศาสตร์พบว่า อาชีพที่น่าสนใจของชาวสุโขทัยนอกจากการเกษตรกรรมแล้ว ยังมีอาชีพที่สำคัญ คือ อาชีพอุตสาหกรรม เครื่องปั้นดินเผาและอาชีพการค้า เป็นต้น การศึกษาริชาชีวิตของชาวสุโขทัยในด้านการประกอบอาชีพ สังคม วัฒนธรรมและลักษณะภูมิศาสตร์ จะทำให้นักเรียน เข้าใจถึงองค์ประกอบของการประกอบอาชีพ

มากขึ้น

กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ให้นักเรียนยกตัวอย่างการงานอาชีพที่ปรากฏในชุมชนของนักเรียน เขียนรายชื่ออาชีพไว้บนกระดานดำ แล้วช่วยกันจัดให้เป็นหมวดหมู่ตามลักษณะดังนี้
 - ๑.๑ ตามลักษณะการทำงานคนเดียวหรือทำงานเป็นกลุ่ม
 - ๑.๒ ตามลักษณะของงานว่าเกี่ยวข้องกับอะไร เช่น ทำงานเกี่ยวกับคนทำงานเกี่ยวกับข้อมูล หรือสิ่งของ เป็นต้น
 - ๑.๓ ตามลักษณะผลิตผลของงาน เช่น เป็นสินค้าอุตสาหกรรม เป็นสินค้าเกษตรกรรม หรือเป็นงานบริการ เป็นต้น
๒. ให้นักเรียนเล่นบทบาทสมมติเกี่ยวกับงานอดิเรกของตนยามว่าง แล้วให้นักเรียนคนอื่นทาย
๓. ครูอธิบายถึงลักษณะภูมิประเทศของประเทศไทยแล้วให้นักเรียนช่วยกันแยกประเภทอาชีพที่มีความเหมาะสมสำหรับลักษณะภูมิประเทศตามรูปแบบดังนี้

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะอาชีพที่เหมาะสม

ก. เขตที่ราบหุบเขา

๑. การทำป่าไม้

๒.

๓.

ข. ที่ราบสูง

๑. ทำไร่

๒.

๓.

ค. ที่ราบลุ่มแม่น้ำ

๑. ทำนา

๒.

๓.

๔. กิจกรรมสืบเนื่องให้นักเรียนทำกิจกรรมต่อไป

๔.๑ ให้นักเรียนออกไปสัมภาษณ์ผู้ประกอบการหรือผู้ประกอบการอาชีพที่ตนสนใจ ในท้องถิ่น เกี่ยวกับลักษณะอาชีพที่ทำอยู่

๔.๒ เชิญอาหารหรือตำราวงมาให้นักเรียนสัมภาษณ์ โดยให้นักเรียนช่วยกัน ตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ครอบคลุมลักษณะอาชีพ เช่น ลักษณะงาน หน้าที่ คุณสมบัติของผู้ประกอบการ การศึกษาที่จำเป็น เป็นต้น

๔.๓ ให้นักเรียนรวบรวมรูปภาพเกี่ยวกับแฟชั่น เสื้อผ้า การแต่งกาย กระแสความนิยมของผู้คนในร้านต่าง ๆ แล้วศึกษาประโยชน์และโทษ ราคาและคุณภาพสิ่งของ ว่ามีความเหมาะสมกันเพียงใด และมีแนวทางที่จะพัฒนาสิ่งเหล่านี้ให้ดีขึ้นอย่างไร หรือให้นักเรียนตัดรูปภาพ คำอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจ เพื่อเก็บไว้ในสมุดอาชีพของตนเอง

๔.๔ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงลักษณะงานอาชีพทางโบราณคดี ให้นักเรียนรวบรวมรูปภาพ บทความ และสิ่งของต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตของมนุษย์ ระบบครอบครัว การทำมาหากิน เป็นต้น จากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร คอลัมน์หนังสือพิมพ์ ฯลฯ ซึ่งคาดว่าสิ่งเหล่านี้ต่อไปจะเป็นหลักฐานในการศึกษาความเข้าใจในชีวิตปัจจุบันได้ แล้วจัดระบบหลักฐานตามตัวอย่างดังนี้

๔.๔.๑ หลักฐานที่เกี่ยวกับลักษณะสภาพแวดล้อม ได้แก่ ชนิดของดิน ประเภทของสัตว์ พืชและทรัพยากร แผนที่ที่แสดงลักษณะภูมิประเทศและที่ตั้งของเมือง

๔.๔.๒ หลักฐานเกี่ยวกับการปกครอง กฎหมาย การเมือง

๔.๔.๓ หลักฐานเกี่ยวกับความเชื่อและค่านิยม ประกอบด้วย ศาสนา ความเชื่อในเรื่องผีเครื่องราง

๔.๔.๔ หลักฐานเกี่ยวกับความสามารถทางสติปัญญา เช่น การศึกษา การคมนาคมสื่อสาร การประดิษฐ์สิ่งของ

๔.๔.๕ หลักฐานเกี่ยวกับการดำรงอยู่ของมนุษย์ เช่น การจัดการ ในครอบครัว ระบบชนชั้น ประเพณี

๔.๔.๖ หลักฐานเกี่ยวกับเศรษฐกิจ ลักษณะสินค้าและการใช้ประโยชน์ ชีวิตกรรมกร

๔.๔.๓ หลักฐานเกี่ยวกับศิลปะ สถาปัตยกรรม ดนตรี วรรณกรรม
ละคร ภาพยนตร์ กีฬาและกิจกรรมบันเทิงอื่น ๆ

๔.๔.๔ หลักฐานเกี่ยวกับการแต่งกายและวัฒนธรรมที่ไม่เกี่ยวข้อง
จากที่กล่าวมา

สื่อการเรียนการสอน

๑. หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษา ประเทศของเรา ส ๑๐๑, ส ๑๐๒
๒. เอกสารเผยแพร่อาชีพของกรมวิชาการเกษตร กระทรวงการเกษตรและสหกรณ์
๓. โปสเตอร์รูปภาพอาชีพต่าง ๆ
๔. สไลด์เกี่ยวกับการประกอบอาชีพของประชากรไทย
๕. เอกสารชุดแนะแนวการศึกษาและอาชีพของกระทรวงศึกษาธิการ
๖. ตัวอย่างรูปภาพ บทความ ข้อเขียน ที่เกี่ยวกับอาชีพและการดำรงชีพของ

มนุษย์

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้าน การอธิบาย เกี่ยวกับ
อาชีพ การอภิปราย การเล่นเกมทบทวนสมมติ การถาม - ตอบ
๒. ประเมินจากการไปสัมภาษณ์ผู้ประกอบอาชีพของนักเรียน
๓. ประเมินจากความเรียบร้อยของผลงานการทำสมุดอาชีพหรือสมุดหลักฐาน

ทางโบราณคดี

- ค. พัฒนาการทางทัศนคติที่คิ่ต้องงานอาชีพ

ความคิดรวบยอด

๑. ทัศนคติที่คิ่ต้องงานอาชีพ ทำให้มองเห็นคุณค่าของอาชีพและกระตุ้น
ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เพื่อความสำเร็จในอาชีพ

ในการปฏิบัติงาน เพื่อความสำเร็จในอาชีพ

๒. ระเบียบวินัยในการทำงาน เป็นสิ่งจำเป็นที่ก่อให้เกิดคุณภาพของงาน
๓. ค่านิยม เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคล

จุดประสงค์

๑. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างความต้องการ เบื้องต้นของมนุษย์ได้
๒. นักเรียนบอกความสำคัญของปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์ได้
๓. นักเรียนอธิบายลักษณะการทำงาน เป็นกลุ่มได้
๔. นักเรียนบอกความต้องการของตนเองและของคนอื่นได้

เนื้อหาบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

๑. หน่วยการสถาปนาอาณาจักรรุ่นแรก ๆ ในประเทศไทย

๑.๑ ศึกษาประวัติและผลงานของบุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ไทยสมัย

สุโขทัย เช่น พ่อขุนรามคำแหง พ่อขุนเม็งราย พ่อขุนงำเมือง ซึ่งเป็นบุคคลที่มีผลงานสำคัญมากมายปรากฏเป็นหลักฐานต่อมาจนปัจจุบัน จนเป็นที่เคารพยกย่องของผู้คนในปัจจุบัน เช่น พ่อขุนรามคำแหงทรงคิดประดิษฐ์อักษรไทย ทำนุบำรุงศาสนาพุทธ หรือ พ่อขุนเม็งราย ทรงสร้างเมืองเชียงใหม่ขึ้น เป็นต้น การดำเนินชีวิตก็ควรแก่การยกย่อง เพราะทรงเป็นทั้งนักรบผู้กล้าหาญ นักปกครองที่มีความสามารถ นักปราชญ์ผู้รอบรู้ และผู้นำที่เข้มแข็ง

๒. หน่วยวัฒนธรรมในการดำรงชีพ

๒.๑ นิสัยที่ดีในการทำงาน เป้าหมายของการทำงาน คือ เพื่อสร้างสรรค์

ผลผลิตที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม สร้างสิ่งที่ดีมีคุณค่าทางด้านวัตถุและจิตใจเพื่อความสงบสุขและอยู่รอดของเผ่าพันธุ์มนุษย์ การทำงานจึงเป็นการแสวงหาปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างน้อย ๔ ประการ คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค การจะได้มาซึ่งปัจจัยสี่ดังกล่าวจะต้องอาศัยการทำงานแสวงหาทรัพยากรด้วยการทุ่ม เทพลงกาย พลังใจ พลังสติปัญญาความคิดให้แก่งาน โดยปกติการทำงานเป็นความเพียรพยายามส่วนตนหรือของหมู่คณะ ซึ่งจะต้องอาศัยความร่วมมือจากคนอื่น ๆ เพื่อประสานวิธีหรือแนวทางให้สัมพันธ์กัน การทำงานที่ดีจึงต้องอาศัยความอดทน ความขยันขันแข็ง ความมุ่งมั่น และความร่วมมือร่วมใจระหว่างหมู่คณะ

๓. หน่วยการปกครองแบบประชาธิปไตยและวัฒนธรรมสังคมนิยมประชาธิปไตย

๓.๑ ความสามัคคี ประชาธิปไตยเป็นกระบวนการที่เริ่มต้นจากการให้ความสำคัญแก่บุคคลแต่ละคน บนพื้นฐานของสิทธิและความเท่าเทียมกัน เนื่องจากมนุษย์ต้องอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นสังคม ครรลองการปฏิบัติตนจึงต้องมีขอบเขตเพื่อป้องกันผลกระทบกระเทือนจากการกระทำของบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง วัฒนธรรมของสังคมนิยมประชาธิปไตยจึงต้องมีลักษณะที่ผู้คนรู้จักรับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่น รู้จักการแก้ไขปัญหาอย่างชาญฉลาดเหมาะสมกับสภาพการณ์ เคารพในกฎเกณฑ์ที่วางไว้ร่วมกัน ยอมรับมติเสียงส่วนใหญ่ มีความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจกันสร้างสรรค์สิ่งดีงาม เพื่อประโยชน์ปัจจุบันและอนาคต สิ่งเหล่านี้จะต้องอาศัยความเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม อันจะเป็นพลังสร้างสรรค์จรรโลงความเจริญก้าวหน้าให้กับสังคม

๔. หน่วยบทบาทและหน้าที่ของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย

๔.๑ การประกอบอาชีพสุจริต หน้าที่ของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย นอกจากหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองแล้ว หน้าที่ในทางเศรษฐกิจคือ การประกอบอาชีพสุจริตก็เป็นอีกหน้าที่หนึ่งที่มีความสำคัญไม่น้อย เพราะการประกอบอาชีพสุจริตจะนำมาซึ่งความสงบสุขของบ้านเมือง ก่อให้เกิดผลผลิตที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

๕. หน่วยประชาชนกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๕.๑ ผลกระทบของปัญหาสิ่งแวดล้อมต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ มนุษย์อยู่ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมทั้งสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น นอกจากนี้แล้วมนุษย์ยังเป็นส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมด้วย จึงควรอยู่อย่างผสมกลมกลืนกับสิ่งแวดล้อม เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี ปัญหาที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมย่อมก่อผลกระทบต่อมนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น เช่น ปัญหาจากฝนแล้ง ปัญหาการทำลายป่าไม้ ปัญหาดินเสื่อมคุณภาพ เป็นต้น การแก้ไขปัญหาเหล่านี้จึงอยู่ที่มนุษย์เป็นสำคัญ การศึกษาปัญหาและผลกระทบของปัญหาต่อชีวิตจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้มองเห็นแนวทางในการป้องกันหรือแก้ปัญหานั้น

๖. หน่วยการดำเนินชีวิตของพุทธศาสนิกชน

๖.๑ ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน หลักธรรมบทหนึ่งที่พุทธศาสนิกชนรู้จักดี คือ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว สภาพชีวิตจึงขึ้นอยู่กับกระทำหรือกรรมที่ตนก่อขึ้น

การประกอบอาชีพ เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตที่ จะเกิดผลดีหรือร้ายนั้นก็ขึ้นอยู่กับกรรมหรือการกระทำ การงานนั้น ดังนั้น การทำงานจึงควรทำอย่างมีความรับผิดชอบ หรือคุณธรรมอื่น เพื่อประโยชน์ สุขส่วนตนและสังคม

๗. หน่วยธรรม เพื่อ เดือนสติ

๗.๑ วิธีปฏิบัติตนในการทำงานให้เป็นที่นิยมแก่ผู้อื่น ในการดำเนินชีวิตที่ ประสบความสำเร็จจะต้องมีหลักหรือแนวทางที่งดงามในการปฏิบัติที่เรียกว่า ธรรม เพื่อ เดือนสติ บุคคลที่มีธรรมประจำใจจัก เป็นที่เคารพยกย่องของผู้อื่น ซึ่งจะต้องเป็นบุคคลที่มีความคิดที่งดงาม มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความบากบั่นในการงาน มีความตั้งใจที่สร้างคุณประโยชน์แก่สังคม มีความคิดริเริ่มงานใหม่ มีความรู้และหลักการในการพัฒนาตนเอง มีจุดมุ่งหมายในชีวิต รู้จักช่วยเหลือ เมื่อแก่ผู้อื่น และมองโลกและชีวิตอย่างสนใจและมีความหมาย เป็นต้น นั้นก็หมายความว่า จะต้องเป็นคนที่มีรู้จักการวางตัวการปรังตัว เพื่อตนเอง รู้จักใจ เขาใจ เรา

กิจกรรมการเรียนการสอน

๑. ให้นักเรียนบอกชื่อบุคคลที่นักเรียน เคารพยกย่องหรือบุคคลในใจของนักเรียน พร้อมแสดงเหตุผลประกอบ

๒. ครูเอารูปหรือผลงานที่สำคัญของบุคคลสำคัญในสมัยสุโขทัยให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนบอก เรื่องราวที่สำคัญเกี่ยวกับบุคคลผู้นั้น

๓. ครูโยงเรื่องราวต่าง ๆ ของนักเรียนมาปะติดปะต่อให้มาสัมพันธ์กันกับ ผลงานของบุคคลสำคัญตลอดทั้งชีวิต

๔. ให้นักเรียนเล่นบทบาทสมมติ ที่บ่งบอกถึงลักษณะสำคัญของบุคคลสำคัญที่ทำ ให้เป็นที่รู้จักในปัจจุบัน นักเรียนในชั้นช่วยกัน เตรียมคำถาม เพื่อถามผู้เล่นบทบาทสมมติ เช่น

- ๔.๑ ท่านมีชีวิตอยู่ในช่วงสมัยใด
- ๔.๒ ส่วนใหญ่ท่านมีชีวิตอยู่ในจังหวัดใด
- ๔.๓ ท่านมีพี่น้องกี่คน ชื่ออะไรบ้าง
- ๔.๔ การศึกษาฝึกอบรมมีอิทธิพลต่อตัวท่านหรือไม่
- ๔.๕ ใครหรืออะไรมีอิทธิพลต่อตัวท่านมากที่สุด

๔.๖ อะไรคือสิ่งที่ทำให้ท่าน เป็นที่รู้จักในปัจจุบัน

๔.๗ ท่านมีส่วนสำคัญต่อประวัติศาสตร์อย่างไร

๔.๘ ท่านได้ทิ้งงานสร้างสรรค์สำคัญเป็นอนุสรณ์แก่คนรุ่นหลัง เช่น งานศิลปะ สิ่งก่อสร้าง หรือไม่

๔.๙ ที่ท่านสร้างสรรค์งานสำคัญนั้นได้ ท่านอาศัยหลักหรือวิธีการอะไร

๔.๑๐ ถ้าท่านจะกล่าวถึงตัวท่านเองสัก ๒ - ๓ คำ ท่านจะพูดว่าอะไร

๕. ให้นักเรียนบอกถึงการกระทำหรือสิ่งที่ทำให้บุคคลอื่นหรือตัวเองมีอารมณ์ดีหรือไม่ดี ชอบหรือไม่ชอบ

การกระทำ

ชอบ

ไม่ชอบ

๑. การยกย่องชมเชย

๒. การให้โอกาสแสดงออก

๓. การช่วยเหลืองาน

๔. การแบ่งปันสิ่งของ

๕. การคำทอหรือโกรธ

๖. ให้นักเรียนอธิบายเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขการกระทำในกิจกรรมข้อที่ ๕ ที่ส่งผลในทางลบเป็นข้อ

๗. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนหาแนวทางแก้ไขการกระทำสิ่งส่งผลในทางลบ จากกิจกรรมข้อ ๕ คนละหัวข้อ เพื่อเสนอรายงานหน้าชั้น แล้วให้นักเรียนคนอื่น ๆ ช่วยเสริมแนวทางแก้ไขหรือรายละเอียดเพิ่มเติม ซึ่งจะให้นักเรียน เข้าใจปัญหาและแนวทางแก้ไข ได้กว้างขึ้น

๘. ให้นักเรียนอธิบายว่า การแก้ไขปัญหาค้น เกี่ยวกับการร่วมกันแก้ปัญหา เป็นหมู่คณะจะมีผลแตกต่างกันอย่างไร

๙. กิจกรรมต่อไปนี้เป็นกิจกรรมสืบเนื่องมอบหมายให้นักเรียนทำในระยะยาว

๙.๑ ให้นักเรียนบันทึก เป็นรายวันที่ในแต่ละวันนั้นตนเองและบุคคลอื่นได้ทำงานหรือได้ช่วยเหลืออะไรกันบ้าง

สื่อการเรียนการสอน

๑. แผ่นภาพทรัพยากรธรรมชาติชนิดต่าง ๆ
๒. ผลิตผลที่ได้จากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ
๓. หนังสือเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ เช่น "การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม" กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ โรงพิมพ์ใน เต็คโปรดักชั่น ๒๕๒๔
๔. หนังสือสังคมศึกษา เพื่อนบ้านของเรา ส ๒๐๓ ๒๐๔

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรม เช่น การอภิปรายของนักเรียน
๒. ประเมินจากการสังเกตความตั้งใจของนักเรียน
๓. ประเมินจากการเขียนรายงานการวางแผนการใช้เวลา
๔. ประเมินจากการไปสัมภาษณ์บุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตและอาชีพการงาน
๕. ประเมินจากการรวบรวม เรื่องราวหรือประวัติบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตและอาชีพการงาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒

บทนำ

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นดินแดนอุดมสมบูรณ์ มีประชาชนอาศัยอยู่หนาแน่น มีวัฒนธรรมที่เจริญรุ่งเรืองมาแต่อดีตและวิวัฒนาการสืบเนื่องมาจวบปัจจุบัน นอกจากนี้แล้วยังมีวัฒนธรรมจากแหล่งต่าง ๆ ได้แพร่กระจายเข้าสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างชนชาติในภูมิภาคนี้ ทั้งในด้านการเมือง การปกครอง ภาษา ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม ชีวิตความเป็นอยู่ ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งในภูมิภาคนี้ที่มีความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านมาช้านานในประวัติศาสตร์ทั้งในด้านการค้า การทูต การสงครามและการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกัน การศึกษาเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างประเทศในภูมิภาคนี้จะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในโลกกว้างขึ้น มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น ในฐานะที่ตนเองเป็นหน่วยผลิตหน่วยหนึ่งของสังคม ควรจะมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแบ่งสรรปันส่วนผลประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขในสังคม ดังนั้นโปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จะประกอบด้วยแนวคิดหลัก ๔ ประการ คือ

๑. ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น
 ๒. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ
 ๓. พัฒนาการทางทัศนคติที่ดีต่องานอาชีพ
 ๔. การเป็นผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ
- ก. ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น

ความคิดรวบยอด

๑. การประเมินตนเองและการเข้าใจในตนเอง จะต้องครอบคลุมถึง ความสนใจ ทัศนคติ ความสามารถ ค่านิยม และอาชีพที่เหมาะสมแก่ตน
๒. ความเข้าใจในตนเองจะพัฒนาขึ้นมาตามลำดับในแต่ละช่วงของชีวิต

จุดประสงค์

๑. นักเรียนบอกลักษณะเด่นของตัวเองที่แสดงว่ามีความรู้ความเข้าใจถึงความสนใจ ความสามารถ ค่านิยมของตนเองได้
๒. นักเรียนบอกลักษณะของตนเองที่แตกต่างจากคนอื่นได้
๓. นักเรียนสามารถยกตัวอย่างอธิบายประวัติการทำงานของคุณค่าที่ประสบความสำเร็จในชีวิตได้

เนื้อหาบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

๑. หน่วยคุณธรรมและจริยธรรมของพลเมือง
 - ๑.๑ ลักษณะบุคคลที่เอื้อต่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพหรือที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ชีวิตคนเราจะมีพัฒนาการมาในแต่ละช่วงของชีวิต ตั้งแต่วัยเด็ก วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา โดยเฉพาะในวัยเด็ก เป็นวัยที่กำลังทำความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง ผู้อื่น และสังคม ที่ตนเองอาศัยอยู่ เพื่อความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น ตลอดทั้งแนวทางในการปฏิบัติร่วมกันในสังคม พัฒนาการดังกล่าว หมายถึง ความเข้าใจในด้านความสามารถ ความสนใจ ค่านิยม ทัศนคติ ความรู้สึกนึกคิด ความถนัด ที่ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในชีวิตของตน อันจะเป็นพื้นฐานที่จะเข้าใจถึงชีวิตของบุคคลอื่น นั้นหมายความว่า การร่วมแรงร่วมใจกันประกอบการสิ่งหนึ่งสิ่งใด เพื่อประโยชน์สุขของสังคม การศึกษาประวัติบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตก็เป็นแนวทางหนึ่งในการเก็บตัวอย่างอันดีงามแก่ชีวิตตน

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

๑. ให้นักเรียนอ่านประวัติบุคคลสำคัญที่ประสบความสำเร็จในชีวิตและการทำงานอาชีพ จากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารหรือหนังสือต่าง ๆ แล้วเขียนรายละเอียดเพื่อแลกเปลี่ยนกันอ่านในหัวข้อใหญ่ ๆ ดังนี้

- ๑.๑ ชีวิตในวัยเด็ก และวัยผู้ใหญ่
- ๑.๒ แนวทางการดำเนินชีวิต
- ๑.๓ คติประจำตัว
- ๑.๔ การศึกษา
- ๑.๕ บุคลิกภาพ
- ๑.๖ ความสนใจ ความสามารถ

๒. ให้นักเรียนช่วยกันเลือกบุคคลที่น่าสนใจสัก ๓ คน แล้วช่วยกันอภิปรายถึงชีวิตของบุคคลนั้นในประเด็น

- ๒.๑ ลักษณะงานอาชีพที่ทำให้เป็นที่น่าสนใจ
- ๒.๒ งานอาชีพนั้นคืออะไร
- ๒.๓ บุคคลนั้นใช้หลัก วิธีการอย่างไรในการทำงานนั้น

สื่อการเรียนการสอน

๑. หนังสือ วารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ ที่ปรากฏประวัติบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตและการงานอาชีพ
๒. หนังสือประวัติบุคคลสำคัญ
๓. หนังสือสังคมศึกษา ประเทศของเรา ส ๑๐๑, ส ๑๐๒

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินจากพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนในด้าน การอภิปราย การแสดงความคิดเห็น
 ๒. ประเมินจากรายงานและความคิดเห็น เกี่ยวกับบุคคลที่ตนศึกษา
 ๓. ประเมินจากการตอบคำถาม เกี่ยวกับบุคคลที่ตนศึกษา
- ข. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ

ความคิดรวบยอด

๑. มนุษย์ประกอบารงานอาชีพมีผลมาจากความต้องการด้านวัฒนธรรม
๒. คนเราประกอบอาชีพด้วยเหตุผลแตกต่างกัน
๓. อาชีพมีมากมายแตกต่างกันออกไปตามสภาพภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม
๔. อาชีพแต่ละอาชีพเหมาะสมสำหรับบุคคลที่มีคุณสมบัติแตกต่างกัน

จุดประสงค์

๑. นักเรียนบอกได้ว่าวัฒนธรรมจะพัฒนาควบคู่ไปกับสภาพความต้องการของมนุษย์
๒. นักเรียนบอกอิทธิพลของลักษณะภูมิศาสตร์ที่มีต่ออาชีพได้

๓. นักเรียนสามารถระบุอาชีพที่มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมได้
๔. นักเรียนบอกลักษณะแรงงานของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้
๕. นักเรียนอธิบายลักษณะข้อจำกัดของอาชีพที่ตนเองสนใจได้
๖. นักเรียนบอกทักษะที่จำเป็นสำหรับอาชีพที่ตนเองสนใจได้

เนื้อหาบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

๑. หน่วยลักษณะทั่วไปของทวีปเอเชีย

๑.๑ อาชีพที่ใช้ความรู้ภูมิศาสตร์ วิชาภูมิศาสตร์เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สภาพดินฟ้าอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ดิน หิน แร่ น้ำ ป่าไม้ สัตว์ บรรยากาศ ตลอดจนปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม โดยนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์มาผสมผสานกัน ซึ่งจะทำให้มีแนวคิดที่กว้างขึ้น และเข้าใจปัญหาตลอดทั้งแนวทางในการแก้ปัญหาได้ดีขึ้น วิชาอาชีพที่ใช้ความรู้ภูมิศาสตร์จึงเป็นอาชีพหนึ่งที่จะทำให้เราเข้าใจธรรมชาติ รู้จักการใช้ประโยชน์จากธรรมชาติ และในขณะเดียวกันก็รู้จักการอนุรักษ์ธรรมชาติเหล่านั้นเพื่อประโยชน์ในระยะยาว อาชีพเหล่านี้ ได้แก่ นักธรณีวิทยา นักอุทกนิเวศวิทยา นักอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม นักภูมิศาสตร์ นักสมุทรศาสตร์ เป็นต้น

๒. หน่วยลักษณะภูมิศาสตร์ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๒.๑ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติกับการประกอบอาชีพ ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีลักษณะภูมิประเทศที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน คือ ประเทศที่อยู่บนแผ่นดินใหญ่กลุ่มหนึ่ง กับประเทศที่อยู่เป็นเกาะอีกกลุ่มหนึ่ง แต่มีลักษณะภูมิอากาศที่คล้ายคลึงกัน คือ อยู่ในเขตร้อนชื้นมรสุม มีฝนตกชุก เขตนี้จึงมีผลผลิตในทางเศรษฐกิจที่คล้ายคลึงกันด้วย นอกจากนี้แล้วยังเป็นภูมิภาคหนึ่งในโลกที่มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์กระจายอยู่ในทุกประเทศ เช่น ดีบุก ยางพารา ข้าว น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ป่าไม้ สัตว์ป่า เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็นตัวกำหนดให้ลักษณะอาชีพแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ เช่น ในเขตที่มีแร่ดีบุกมาก จะปรากฏอาชีพเกี่ยวกับการทำเหมืองแร่ ถลุงแร่ ในเขตที่มีน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ ก็จะมีอาชีพเกี่ยวกับการกลั่นน้ำมัน การขุดเจาะน้ำมัน และการปิโตรเลียม เป็นต้น

๒.๒ สภาพแวดล้อมของการทำงาน อาชีพที่กระจุกกระจายอยู่ทั่วไป ทุกพื้นที่นั้น จะมีสภาพแวดล้อมของการทำงานไม่เหมือนกัน บางอาชีพต้องทำงานอยู่ในที่โล่งท่ามกลางความร้อน หนาว เช่น อาชีพทำนา ทำไร่ เป็นต้น บางอาชีพต้องทำงานอยู่ในที่สูงหรือที่ราบ หรือที่ขุดลึกลงไป

๓. หน่วยทรัพยากรธรรมชาติ

๓.๑ หมวดอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม เช่น การเกษตรกรรม การประมง การป่าไม้ การทำสวน การใช้ที่ดิน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นต้น ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เป็นภูมิภาคที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาตินานาชนิด ที่ก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจและอาชีพแตกต่างกันกระจุกกระจายไปทุกพื้นที่ตามลักษณะสภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งหมายถึง สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม การปรับตัวของมนุษย์ให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและปรับสิ่งแวดล้อมให้เข้ากับตนเอง เช่น การแต่งกาย การกีฬา การคมนาคม ก่อให้เกิดอาชีพขึ้นมาเพื่อสนองความต้องการดังกล่าว เช่น เอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีพื้นที่ติดกับทะเลอย่างกว้างขวาง อาชีพประมงจึงเป็นอาชีพที่สำคัญอาชีพหนึ่ง ประเทศไทยเป็นประเทศผู้นำในการทำประมงในภูมิภาคนี้ นอกจากนี้แล้ว ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวจากประเทศไทยและพม่า น้ำมันปาล์มจากมาเลเซีย การป่าไม้จากอินโดนีเซีย มาเลเซีย พม่า เป็นต้น

๔. หน่วยลักษณะทางเศรษฐกิจของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๔.๑ ความเกี่ยวเนื่องระหว่างอาชีพ ลักษณะเศรษฐกิจของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับ การเกษตรกรรมเกือบทุกประเทศ ยกเว้นประเทศสิงคโปร์ ที่ลักษณะเศรษฐกิจเป็นแบบอุตสาหกรรม อย่างไรก็ตามในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมาทุกประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้พยายามวางแผนพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศให้เจริญก้าวหน้าขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรม ทำให้ภูมิภาคนี้เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว สินค้าและผลผลิตของประเทศจึงหลากหลายขึ้น ลักษณะเช่นนี้ทำให้เกิดอาชีพใหม่ ๆ ต่อเนื่องกันขึ้นมากมาย เช่น

๔.๑.๑ อาชีพเกษตรกรรม เช่น การปลูกสัตว์ การทำไร่ขนาดใหญ่ ตลอดจนการประมงน้ำจืดและน้ำเค็มที่ใช้วิทยาการสมัยใหม่ เข้าช่วย ฯลฯ

๔.๑.๒ อาชีพอุตสาหกรรม เช่น อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์
อุตสาหกรรมเครื่องนุ่งห่ม อุตสาหกรรมเครื่องกระเบื้อง ฯลฯ

๔.๑.๓ อาชีพการค้า การเงิน การธนาคาร เช่น เจ้าหน้าที่
การเงิน เจ้าหน้าที่ธนาคาร เซลล์แมน พนักงานขาย ฯลฯ

๔.๑.๔ อาชีพบริการ เช่น อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
อาชีพธุรกิจบันเทิง อาชีพเกี่ยวกับการบริการอาหาร ฯลฯ

อาชีพที่ยกตัวอย่างมา จะมีลักษณะเกี่ยวข้องกับผู้คน ๓ กลุ่ม คือ ผู้ผลิต ผู้บริการ
และผู้บริโภค ซึ่งจะต้องพึ่งพาอาศัยกันและกัน อาชีพต่าง ๆ จึงมีความเกี่ยวพันกันและมีความ
ต่อเนื่องระหว่างอาชีพมากขึ้น เช่น เมื่อมีผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์เกิดขึ้นมา ก็
จะก่อให้เกิดอาชีพที่ต่อเนื่องขึ้นมา เช่น อาชีพการค้าขาย อาชีพเจ้าหน้าที่การเงิน เซลล์แมน
และอื่น ๆ

๔. หน่วยประชากรของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๔.๑ ภาวะตลาดแรงงาน ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นับเป็น
ดินแดนที่มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นที่สุดแห่งหนึ่งในโลก ทั้งนี้เพราะสภาพภูมิศาสตร์เหมาะ
แก่การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ มีดินอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก มีฝนตกชุกและมีทรัพยากร
ธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ ประชากรในชนบทส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส่วนประชากร
ที่อาศัยอยู่ในเมืองจะประกอบอาชีพต่าง ๆ กันไป เช่น การค้าขาย ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม
งานบริการต่าง ๆ เป็นต้น จากการสำรวจปี ๒๕๒๖ ประชากรในบริเวณนี้มีประมาณ ๓๕๒ ล้านคน
หรือประมาณ $\frac{๑}{๑๒}$ ของจำนวนประชากรโลก การกระจายของประชากรจะมีประชากร
อาศัยอยู่หนาแน่นในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำที่อุดมสมบูรณ์ หรือ เป็นแหล่งแร่ธาตุ เช่น

บริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาในประเทศไทย

บริเวณลุ่มแม่น้ำอิรวดี ทางภาคกลางของพม่า

บริเวณลุ่มแม่น้ำโขงในลาวและกัมพูชา

บริเวณลุ่มแม่น้ำโขงและแม่น้ำแดงในเวียดนาม

บริเวณหมู่เกาะอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์

ในอนาคตกการกระจายของประชากรจะหนาแน่นในบริเวณที่เป็นที่ตั้งของโรงงาน
อุตสาหกรรมตามโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมของแต่ละประเทศ กล่าวโดย เฉพาะประเทศไทย

การพัฒนาอุตสาหกรรมบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกจะมีความต้องการแรงงานสูงขึ้น เพราะมีโรงงานอุตสาหกรรมเคมี พลาสติก ปิโตรเคมี ก๊าซและน้ำมัน การต่อเรือ และการบริการการท่องเที่ยว โดยพื้นที่เป้าหมายที่สำคัญได้แก่ มาบตาพุด บ้านฉาง แหลมฉบัง ศรีราชา พัทยา และฉะเชิงเทรา ความต้องการแรงงานในบริเวณดังกล่าวในอนาคตจึงมีมาก เช่น อาชีพที่ต้องใช้ความรู้ระดับปริญญา ได้แก่ นักวิทยาศาสตร์ นักเคมี นักฟิสิกส์ วิศวกร นักสำรวจ ช่างเทคนิค นักบัญชี แพทย์ พิศกร นักสถิติ ครู อาชีพที่ต้องการคนทำงานเพียงอ่านออกเขียนได้จนถึงระดับวิทยาลัย ได้แก่ ช่างไฟฟ้า ช่างไม้ ช่างปรับ ช่างโลหะ ช่างก่ออิฐ ช่างเจียรระโน พนักงานขับรถ พนักงานเครื่องคำนวณสถิติ เสมียนบัญชี พนักงานขาย ตัวแทนขายประกัน พนักงานขายส่ง และอาชีพที่คาดว่าจะขยายตัวอย่างรวดเร็ว ได้แก่ ผู้ที่ทำงานในร้านอาหาร พนักงานโรงแรม ช่างตัดผมสตรีและชาย เป็นต้น

๔.๒ ค่าจ้างแรงงาน เนื่องจากอาชีพส่วนใหญ่ของประชากร เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คือ การเกษตรกรรม ทำให้ระดับรายได้ไม่แน่นอนและอยู่ในเกณฑ์ต่ำ สำหรับอาชีพทางด้านอุตสาหกรรม มักจะมีรายได้ที่แน่นอน ซึ่งอาจจะได้รับเป็นรายวัน รายเดือน หรือเป็นรายปี โดยเฉลี่ยแล้วจะมีรายได้สูงกว่าอาชีพเกษตรกรรม ดังนั้นการพิจารณาเลือกอาชีพจึงต้องคำนึงถึงว่าอาชีพเหล่านั้น สามารถให้รายได้เพียงพอหรือไม่ ให้ความมั่นคงในชีวิตเพียงใด สวัสดิการที่ได้รับมีอะไรบ้าง เป็นต้น

๖. หน่วยลักษณะวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของประชาชนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๖.๑ อาชีพของผู้คนที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน วัฒนธรรม เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความต้องการของผู้คนที่มีเกี่ยวกับวัตถุและจิตใจ เช่น บ้านเรือน เครื่องใช้ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ศาสนา ศิลปะ ความเชื่อ ความคิดอ่าน เป็นต้น อาชีพจึงแตกต่างกันไปตามลักษณะวัฒนธรรมและค่านิยมของสังคมนั้น ทั้งในด้านรายละเอียดของอาชีพ กลวิธีการผลิต และปัญหาในการประกอบอาชีพ การปรับตัวให้เข้ากับวิถีชีวิตในแต่ละวัฒนธรรม เป็นวิธีหนึ่งที่จะนำมาซึ่งความสำเร็จในอาชีพ

๖.๒ อาชีพหมวดการสร้างสรรค์วัฒนธรรมและการบันเทิง เช่น อาชีพ ศิลปะ การออกแบบ ห้องสมุด ภาษา ดนตรี เป็นต้น พื้นฐานทางวัฒนธรรมขึ้นอยู่กับลักษณะกลุ่มชน ศาสนา ภาษา และประเพณี เพื่อจรรโลงสิ่งดีงาม เหล่านี้ให้ดำรงอยู่ในสังคม

จึงต้องอาศัยผู้คนที่มีความรู้เกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้ เช่น อาชีพนักดนตรี นักแสดง ศิลปิน นักกีฬา เป็นต้น การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับอาชีพเหล่านี้ในทางใดทางหนึ่งถือว่าการสืบทอด และ เผยแพร่วัฒนธรรม การเข้าร่วมชุมนุมหรือกิจกรรมในโรงเรียนของนักเรียนก็เป็นการตรวจสอบความสนใจของนักเรียนว่าตนมีความถนัด ความสามารถและความสนใจด้านใด ซึ่งอาจจะพัฒนาทักษะด้านนั้นจนยึดถือ เป็นอาชีพเลี้ยงชีพได้

๗. หน่วยศาสนาและแนวทางการดำเนินชีวิตของประชาชนใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

๗.๑ อาชีพที่เกี่ยวข้องกับศาสนา ศาสนาที่สำคัญของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คือ ศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ศาสนาฮินดู บางประเทศมีประชาชนที่นับถือศาสนาแตกต่างกัน เช่น ประเทศไทย ภาคใต้ส่วนใหญ่ นับถือศาสนาอิสลาม ในขณะที่ภาคอื่นส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ อาชีพที่เกี่ยวข้องกับศาสนาจึงมีลักษณะ เฉพาะของตนเอง เช่น อาชีพโต๊ะอิหม่ามในศาสนาอิสลาม มีขี้นนารีและบาทหลวงในศาสนาคริสต์ พราหมณ์ในศาสนาฮินดูหรือในศาสนาพราหมณ์ เป็นต้น

๘. หน่วยความสัมพันธ์ระหว่างอยุธยา กับต่างประเทศ

๘.๑ อาชีพที่ใช้ความรู้เกี่ยวกับภาษา การพูด ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศในสมัยอยุธยา มีลักษณะแตกต่างกัน ทั้งความสัมพันธ์ในเชิงสงคราม ความเป็นมิตร การค้า วัฒนธรรม การพูด ฯลฯ อาชีพที่เกี่ยวข้องกับสิ่งเหล่านี้ เช่น ล่าม นักเขียน นักแปล เจ้าหน้าที่การพูด ฯลฯ จึงต้องเรียนรู้เกี่ยวกับการต่างประเทศ ภาษา วัฒนธรรม ของชาติต่าง ๆ บุคคลที่มีความสามารถทางภาษา การเจรจา และความเข้าใจในวัฒนธรรม สามารถปรับตัวได้ดี มักจะเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ

๘.๒ หน่วยบทบาทและหน้าที่ของพลเมืองในท้องถิ่น

๘.๑ ทักษะและหน้าที่ของผู้ประกอบการในอาชีพต่าง ๆ การปกครองแบบประชาธิปไตย เป็นการปกครองที่คำนึงถึงสิทธิของประชาชนที่จะทำอะไรก็ได้ภายใต้กฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน แต่ละคนมีโอกาสที่แสดงความสามารถที่ตนมีอยู่ ประชาชนจึงสามารถเลือกอาชีพได้อย่างเสรี ตามความถนัด ความสามารถ ความสนใจ ความเหมาะสมต่าง ๆ อาชีพและผลิตผลจึงมีมากมายให้เลือก ประชาชนในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยจะต้องรับบทบาทและสิทธิของตน โดยเฉพาะสิทธิในทางเศรษฐกิจ ที่ทุกคนสามารถเลือกอาชีพได้ตาม

ความสนใจ เป็นอาชีพที่สุจริต ความรู้เกี่ยวกับทักษะและหน้าที่ของผู้ประกอบการอาชีพต่าง ๆ ก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยเป็นแนวทางในการเลือกอาชีพ เพราะการเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตนจะทำให้มีความพอใจในงานอาชีพ มีความรัก ความมุ่งมั่นที่จะทำให้งานนั้นสำเร็จและเจริญก้าวหน้า นั่นก็หมายความว่า จะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการศึกษาที่จำเป็นสำหรับอาชีพว่าอาชีพต่าง ๆ นั้นต้องการทักษะด้านใด การศึกษาในระดับใด และถ้าประกอบอาชีพนั้นแล้ว จะมีแนวทางในการฝึกฝนอบรม เพื่อยกระดับทักษะให้สูงขึ้นอย่างไร

๔.๒ ข้อจำกัดของแต่ละอาชีพ การปกครองแบบประชาธิปไตยกำหนดขอบเขตไว้ว่า การกระทำทุกอย่างต้องอยู่ในขอบเขตของกฎหมาย เพื่อมิให้เกิดการล่วงละเมิดสิทธิหรือก้าวก่ายงานอาชีพของผู้อื่น ทั้งนี้เพื่อความสงบสุขของสังคม การประกอบอาชีพก็เช่นเดียวกัน ถึงแม้จะมีอาชีพมากมาย กระนั้นก็ยังข้อจำกัดที่กำหนดไว้เพื่อความเหมาะสม และเพื่อความเจริญก้าวหน้าในอาชีพนั้น ข้อจำกัดเหล่านี้ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับ เพศ ระดับการศึกษา ทักษะ สภาพร่างกายและจิตใจ เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนการสอน

๑. ครูให้นักเรียนบอกชื่ออาชีพที่น่าสนใจมาคนละอาชีพ แล้วเขียนไว้บนกระดานดำ เพื่ออภิปรายถึงสภาพแวดล้อมการทำงานในอาชีพนั้น ๆ ว่าเป็นอย่างไร เช่น ต้องทำงานกลางแดด กลางฝน หรือทำงานในร่ม ทำงานที่อบอุ่นที่สูงหรือที่ราบ ทำงานบนบกหรือในทะเล เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนสามารถเข้าใจถึงลักษณะภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพนั้นได้ด้วย

๒. ให้นักเรียนช่วยกันพิจารณาดูว่าอาชีพที่บอกไว้ในข้อ ๑ นั้น ต้องใช้ความรู้หรือทักษะทางสังคมอย่างไรบ้าง เช่น

<u>รายชื่ออาชีพ</u>	<u>ความรู้/ทักษะทางสังคมศาสตร์</u>
๑. นักธรณีวิทยา	๑. สสำรวจลักษณะดิน หิน แร่
๒. นักอุตุนิยมวิทยา	๒. สสำรวจบรรยากาศ คาดการณ์สภาพอากาศ
๓.	๓.

รายชื่ออาชีพ	กิจกรรมที่ใช้ความรู้สังคมศาสตร์
๑. คนขับรถแท็กซี่	๑. การพูด มนุษยสัมพันธ์ การปฏิบัติตามกฎจราจร
๒. พนักงานโรงแรม	๒. การต้อนรับคนต่างชาติ การพูด
๓.	๓.

๓. ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับลักษณะภูมิศาสตร์ของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แล้วเปรียบเทียบข้อมูลอาชีพในพื้นที่ต่าง ๆ ของแต่ละประเทศ

สภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์	การประกอบอาชีพ						
	ไทย	เขมร	อินโด	พม่า	ลาว	มาเล	ชวา
๑.							
๒.							
๓.							

๔. ให้นักเรียนศึกษาสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แล้วพิจารณาเหตุผลเพื่อเติมข้อมูลในช่องที่เว้นไว้ให้ถูกต้องและสอดคล้องกัน

สภาพ เป็นอยู่ในด้าน	สิ่งของ /ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง	อาชีพที่เกิดขึ้นต่อเนื่อง
๑. การแต่งกาย		
๒. อาหารการกิน		
๓. การบันเทิง		
๔. คนตรี		
๕. ศาสนา		

๕. ให้นักเรียนช่วยกันหาอาชีพที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากผลผลิตต่อไปนี้

ผลผลิต	อาชีพที่ เกิดขึ้นต่อเนื่อง/เกี่ยวข้อง
๑. ข้าว	๑.
๒. ยางพารา	๒.
๓. ทุเรียน	๓.
๔. อ้อย	๔.
๕. น้ำมัน	๕.
๖.	๖.

๖. ให้นักเรียนพิจารณาอาชีพและทักษะของอาชีพนั้นใช้ความรู้วิชาใดโดยตรง และสอดคล้องกับระดับการศึกษาที่คิดว่าเหมาะสมกัน

ระดับการศึกษา	รายชื่ออาชีพ	งานนี้ต้องใช้ทักษะวิชาใด
๑. ระดับประถมศึกษา	๑. ช่างไม้	๑. คณิตศาสตร์ในการหาคำนวณ
	๒.	๒.
๒. ระดับมัธยมศึกษา	๑. พนักงานโรงแรม	๑. สังคมวิทยา มนุษยวิทยา
	๒.	๒.
๓. ระดับอนุปริญญา	๑. พนักงานเครื่อง คำนวณสถิติ	๑. คณิตศาสตร์ คอมพิวเตอร์
	๒.	๒.
๔. ระดับปริญญา	๑. แพทย์	๑. วิทยาศาสตร์ สุขศึกษา
	๒.	๒.

๗. ให้นักเรียนเลือกประเทศใดประเทศหนึ่งใน เอเชียตะวันออกเฉียงใต้แล้ว ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเทศนั้น เพื่อตอบคำถามว่าถ้าให้นักเรียนไปอยู่ในประเทศนั้น จะประสบปัญหาอะไรบ้างที่เกี่ยวกับงานอาชีพ บอณา ๔ อย่าง แล้วมีวิธีแก้ไขอย่างไรจึงจะทำให้สามารถใช้ชีวิตในประเทศนั้นได้อย่างมีความสุข

๘. เพื่อให้นักเรียนได้ค้นเคยกับอาชีพและกิจกรรมต่าง ๆ ด้านกันเอง เช่น

การกีฬา ดนตรี การแสดง ศิลปะ ฯลฯ กิจกรรมต่อไปนี้เป็นกิจกรรมสืบเนื่องที่จะช่วยให้นักเรียนได้บรรลุเป้าหมาย

๔.๑ ให้นักเรียนจัดบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับกิจกรรมด้านบันเทิงที่ตนชอบและที่ได้เข้าไปมีส่วนร่วม

๔.๒ ให้นักเรียนจกรายชื่อกิจกรรมด้านบันเทิงที่เขายากจะเข้ามีส่วนร่วม

๔.๓ แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มศึกษากิจกรรมทางด้านบันเทิง ๑ กิจกรรม แล้วเสนอรายงานที่ครอบคลุมหัวข้อต่อไปนี้

๔.๓.๑ สภาพและประโยชน์ของกิจกรรม

๔.๓.๒ กิจกรรมนั้นปรากฏมีในจังหวัดเราหรือไม่

๔.๓.๓ มีการเก็บค่าเข้าร่วมกิจกรรมหรือไม่

๔.๓.๔ อายุของผู้ที่จะเข้าร่วมกิจกรรมประมาณเท่าไร

๔.๓.๕ อาชีพอะไรบ้างที่จัดอยู่ในกลุ่มกิจกรรมนั้น

๔. ให้นักเรียนหาข้อจำกัดทางด้านเพศ อายุ สภาพร่างกาย ในอาชีพที่ตนสนใจ มาคนละ ๑๐ อาชีพ แล้วเสนอเป็นรายงาน

สื่อการเรียนการสอน

๑. หนังสือสังคมศึกษา เพื่อนบ้านของเรา ส ๒๐๓, ส ๒๐๔
๒. แผ่นภาพอาชีพต่าง ๆ
๓. แผ่นภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนชาว เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
๔. แบบฟอร์มการค้นหาทักษะ กิจกรรมหรือความรู้ที่ใช้ในอาชีพต่าง ๆ
๕. แบบฟอร์มการหาอาชีพที่เกิดขึ้นต่อเนื่องจากวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของประชาชนชาว เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
๖. เทปเพลงดนตรีพื้นเมืองของ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินจากการแสดงพฤติกรรมของนักเรียนในด้านการเสนอรายงาน การบอกชื่ออาชีพ การอภิปราย
๒. ประเมินจากการเติมข้อความในแบบฟอร์มการสำรวจทักษะที่จำเป็นสำหรับอาชีพ
๓. ประเมินจากรายงานการเข้าร่วมกิจกรรมบันเทิง

๔. ประเมินจากการทดสอบความรู้เกี่ยวกับอาชีพของนักเรียน

ค. พัฒนาการทางทัศนคติที่ติดต่อกับงานอาชีพ

ความคิดรวบยอด

๑. ผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพ เป็นคนที่มีวินัย ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ ความอดทน ฯลฯ

จุดประสงค์

๑. นักเรียนบอกความสำคัญของคุณธรรมต่อการประกอบอาชีพได้
๒. นักเรียนบอกได้ว่าเพราะอะไรผู้ที่มีคุณธรรมจึงประสบความสำเร็จในอาชีพ
๓. นักเรียนบอกได้ว่าตนเองควรจะพัฒนาคุณธรรมด้านใด เพื่อประกอบอาชีพที่ตนชอบ

เนื้อหาบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

๑. หน่วยคุณธรรมและจริยธรรมของพลเมือง

๑.๑ คุณธรรมกับการประกอบอาชีพ สังคมจะมีความสุขได้จะต้องประกอบด้วยผู้คนที่มีความประพฤติปฏิบัติที่ดีงาม มีคุณธรรมและจริยธรรม เช่น ความมีระเบียบวินัย ความเสียสละ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความจงรักภักดีต่อชาติ ความอดทน ความสามัคคี เป็นต้น การประกอบอาชีพเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตของคน จะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับคุณธรรมดังกล่าวข้างต้น เพราะการประกอบสัมมาอาชีพอย่างมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความซื่อสัตย์ ทำงานด้วยความอดทนมุ่งมั่น รู้จักร่วมแรงร่วมใจกับคนอื่น โอกาสที่จะประสบความสำเร็จย่อมมีมากกว่าคนที่ขาดคุณธรรม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

๑. ให้นักเรียนช่วยกันเลือกบุคคลในท้องถิ่นหรือบุคคลในประวัติศาสตร์หรือเพื่อนนักเรียนด้วยกันว่าใครควรจะได้รับยกย่องเป็นบุคคลที่มีคุณธรรมด้านใดบ้าง

๒. ผลงานที่บุคคลในข้อที่ ๑ เป็นที่ยอมรับของคนอื่น มีอะไรบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและตรวจสอบหรือค้นคว้าจากห้องสมุด

๓. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์และโทษ ถ้าปฏิบัติตามคุณธรรมและการละเลยต่อคุณธรรม

๔. ให้นักเรียนประเมินตนเองว่าตนเองมีคุณธรรมด้านใดบ้าง มีผลงานอะไรที่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากการปฏิบัติตามแนวคุณธรรม และมีอะไรที่จะต้องปรับปรุง

สื่อการเรียนการสอน

๑. หนังสือสังคมศึกษา เพื่อนบ้านของเรา ส ๒๐๓, ๒๐๔
๒. รูปภาพและประวัติบุคคลสำคัญ เช่น สมเด็จพระนเรศวรมหาราช สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ฯลฯ

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินจากพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนในด้าน การอภิปราย การค้นคว้าหนังสือหรือข้อมูลจากห้องสมุด การกล่าวสรุป การให้เหตุผลประกอบ เรื่อง
 ๒. ประเมินจากรายงานการประเมินตนเองของนักเรียน
- ง. การเป็นผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ

ความคิดรวบยอด

๑. ผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ เป็นผู้รู้เกี่ยวกับวิธีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่าที่สุด
๒. การรู้จักใช้เวลา เทคนิค แผนการ ที่เหมาะสมจะทำให้ผลที่ตามมาได้รับผลคุ้มค่า

จุดประสงค์

๑. นักเรียนอธิบายประโยชน์ของทรัพยากรธรรมชาติและความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรธรรมชาติกับอาชีพได้
๒. นักเรียนให้ความหมายและความสัมพันธ์ของผู้บริโภค ผู้ผลิต และผู้บริการได้

เนื้อหาบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

๑. หน่วยการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและปัญหาที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ
 - ๑.๑ การใช้ทรัพยากรหรือสิ่งของให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทรัพยากรธรรมชาติ
- แบ่งออกเป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ คือ

๑.๑.๑ ทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้ไม่รู้จำกัด

๑.๑.๒ ทรัพยากรธรรมชาติที่ใช้แล้วหมดไปหรือร่อยหรอลงหรือ

เสื่อมลง

จากลักษณะทรัพยากรธรรมชาติดังกล่าว แม้จะเป็นประเภทที่ใช้ไม่หมด เช่น อากาศ ดิน เป็นต้น แต่ก็สามารถเสื่อมคุณภาพลงได้ ถ้าไม่รู้จักรักษาและอนุรักษ์ การรู้จักใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับทรัพยากรแต่ละอย่าง จะทำให้มนุษย์ได้รับประโยชน์ ในระยะเวลาที่ยาวนาน คือ

๑. การอนุรักษ์
๒. การให้การศึกษาแก่ประชาชนที่เกี่ยวข้อง
๓. การแก้ไขปัญหา เฉพาะรายที่เกิดขึ้นให้ลุล่วงไป

๒. หน่วยประชากร

๒.๑ ผู้ผลิตและผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ ผู้ผลิต ผู้ให้บริการ และผู้บริโภค ต่างอาศัยซึ่งกันและกัน กล่าวคือ ผู้ผลิตสินค้าขึ้นมา แล้วผู้บริการรับช่วงต่อ นำไปจัดจำหน่ายให้แก่ผู้บริโภค เกิดความเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของกลุ่มคน ๓ กลุ่ม ขึ้นมา แต่ละกลุ่มก็มีหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะผู้บริโภคซึ่งเป็นผู้ตอบสนองรับผลิตผล ควรรู้จักวิธีบริโภคสินค้าอย่างคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ควรรู้จักวิธีการซื้อสินค้าอย่างมีเหตุผล ทั้งนี้เพราะมีสิ่งเร้าใจหรือสิ่งจูงใจมากมายที่ทำให้ผู้บริโภคต้องการสินค้านั้น

ก. ซื้อเพราะสิ่งจูงใจที่เกิดจากความจำเป็น เช่น แปรงสีฟัน ยาสีฟัน เสื้อผ้า อาหาร เป็นต้น มูลเหตุจูงใจมักเกิดจากความต้องการความสะดวกสบาย ประหยัด สินค้านั้นเชื่อถือได้ มีความคงทนถาวร และมีประสิทธิภาพในการใช้ หรือซื้อเพราะผู้ให้บริการให้บริการดี

ข. ซื้อเพราะสิ่งจูงใจอันเนื่องมาจากอารมณ์ เช่น ซื้อเพราะความรัก ความเกรงใจ ความกลัวจะเกิดอันตราย ต้องการเล่นและพักผ่อนหย่อนใจ

การพัฒนาให้เป็นผู้ผลิตและผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ จึงต้องพัฒนาคุณภาพ ประชากรด้วยการให้การศึกษาที่จะทำให้บุคคลสามารถมองเห็นช่องทางและวิธีการจัดการ สิ่งต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม กล่าวคือ จะต้องเป็นบุคคลต่อไปนี้

๑. เป็นบุคคลที่รู้วิธีการสร้างผลผลิตให้สูงขึ้น
๒. เป็นบุคคลที่รู้จักใช้เวลา เงินทุน บุคลากร ที่น้อยที่สุดแต่เกิดประโยชน์ สูงสุด
๓. เป็นบุคคลที่รู้จักแสวงหาทรัพยากร การใช้จ่ายทรัพยากร และการเก็บออม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

๑. ครูและนักเรียนอภิปรายความหมายของทรัพยากรธรรมชาติ แล้วให้นักเรียน แยกประเภททรัพยากรธรรมชาติให้เห็นชัดเจน
๒. ให้นักเรียนยกตัวอย่างประโยชน์ที่ได้รับจากทรัพยากรธรรมชาติ
๓. ให้นักเรียนอภิปรายถึงวิธีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุด ยกตัวอย่างจากการใช้เสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่มของนักเรียนแต่ละคนโดยเทียบระยะเวลาที่แต่ละคน ใช้เงินเสื่อมคุณภาพ
๔. ให้นักเรียนยกตัวอย่างผู้ผลิต ผู้บริการและผู้บริโภค แล้วอภิปรายความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนทั้ง ๓ กลุ่ม
๕. กิจกรรมสืบเนื่องด้วยการมอบหมายให้นักเรียน
 - ๕.๑ สัมภาษณ์บุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตและการงานอาชีพในชุมชน ในด้านการใช้เวลา เงินทุน บุคลากร การแสวงหาทรัพยากร การใช้จ่ายทรัพยากร และวิธีการรักษา ทรัพยากรให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยาวนาน
 - ๕.๒ ให้นักเรียนรวบรวมเรื่องราวผู้ที่ประสบความสำเร็จในชีวิตและการงาน อาชีพจากหนังสือพิมพ์ นิตยสารหรือวารสารต่าง ๆ เพื่อนำมาเสนอรายงานหน้าชั้น
 - ๕.๓ ให้นักเรียนวางแผนการใช้เวลาในแต่ละวัน โดยกำหนดหัวข้อต่อไปนี้

นักเรียนทำอะไรบ้างในแต่ละวัน

นักเรียนใช้เวลาทำงานแต่ละอย่างนานเพียงใด

วิธีการใดบ้างที่จะทำให้การปฏิบัติงานนั้นเสียเวลาน้อยลงกว่าเดิม



สื่อการเรียนการสอน

๑. แผ่นภาพทรัพยากรธรรมชาติชนิดต่าง ๆ
๒. ผลผลิตที่ได้จากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ
๓. หนังสือเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ เช่น "การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม" กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, โรงพิมพ์ยูนิเค็ดโปรดักชน ๒๕๒๔
๔. หนังสือสังคมศึกษา เพื่อนบ้านของเรา ๓๒๐๓, ๓ ๒๐๔

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรม เช่น การอภิปรายของนักเรียน
๒. ประเมินจากการสังเกตความตั้งใจของนักเรียน
๓. ประเมินจากการเขียนรายงานการวางแผนการใช้เวลา
๔. ประเมินจากการไปสัมภาษณ์บุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตและการงาน

อาชีพ

๕. ประเมินจากการรวบรวมเรื่องราวหรือประวัติบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิต

และอาชีพการงาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

บทนำ

โลกของเรากว้างใหญ่ทั้งในด้านพื้นที่ ผู้คนและทรัพยากรธรรมชาติ ความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ ยิ่งเพิ่มมากขึ้นกว่าที่กล่าวไว้ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ การแบ่งโลกออกเป็นกลุ่ม โดยยึดหลักระดับการพัฒนาประเทศ ประเภทของการปกครอง และการจัดการทางเศรษฐกิจ ออกมาได้ ๓ ประเภท คือ

โลกกลุ่มที่ ๑ ได้แก่ ประเทศที่พัฒนาแล้ว

โลกกลุ่มที่ ๒ ได้แก่ ประเทศสังคมนิยม

โลกกลุ่มที่ ๓ ได้แก่ ประเทศกำลังพัฒนา

ความแตกต่างของโลกในแต่ละกลุ่มก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประเทศไทย เป็นประเทศในกลุ่มโลกที่ ๓ พยายามยกระดับการพัฒนาให้สูงขึ้น โดยการวางแผนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ จนในปัจจุบันอยู่ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๖ ซึ่งนอกจากจะก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าแล้ว ยังก่อให้เกิดปัญหาควบคู่กันมาด้วย เช่น ปัญหาการว่างงาน ปัญหาการเสื่อมทรามทางจริยธรรม ปัญหาสิ่งแวดล้อม เป็นพิษ เป็นต้น การเรียนรู้ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จึงกว้างขวางขึ้น เพราะเป็นวัยที่ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับชีวิต บทบาทของตนเอง สังคม เศรษฐกิจ ตลอดจนการแสดงออกซึ่งลักษณะเด่นส่วนตัวออกมา ทางด้านความสามารถและทัศนคติหรืออุดมการณ์ให้มากขึ้น ซึ่งจะทำให้สามารถตัดสินใจ ได้อย่างเหตุผล มองเห็นเป้าหมายของชีวิตเด่นชัดขึ้น การเกี่ยวโยงความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง สังคม เศรษฐกิจ วิถีชีวิต ตลอดจนความสำนึก ความ มุ่งหวังในชีวิต จะเป็นแนวทางในการเตรียมการเพื่ออาชีพและการตัดสินใจ เลือกอาชีพ ในอนาคตต่อไป โปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา สำหรับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๓ ได้กำหนดแนวคิดหลักไว้ ๕ ประการ คือ

๑. ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น

๒. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ
๓. พัฒนาการทางทัศนคติที่ต่องานอาชีพ
๔. การเป็นผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ
๕. การวางแผนและเตรียมการเพื่องานอาชีพ

ก. ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น

ความคิดรวบยอด

๑. บุคคลแต่ละคนมีศักยภาพในการพัฒนาแตกต่างกัน
๒. มนุษย์ใช้ชีวิตที่สัมพันธ์กับบุคคลอื่นตลอดชีวิต

จุดประสงค์

๑. นักเรียนอธิบายได้ว่าการพัฒนาประเทศต้องเริ่มจากการพัฒนาคุณภาพของมนุษย์
๒. นักเรียนบอกลักษณะครอบครัวไทยได้
๓. นักเรียนอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัวในด้านบทบาท

และหน้าที่ได้

๔. นักเรียนยกตัวอย่างปัจจัยในการพัฒนากำลังคนได้

เนื้อหาบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

๑. หน่วยการพัฒนาประเทศ

- ๑.๑ วิถีชีวิตของคนไทย วิถีชีวิตจะกล่าวถึง แบบแผนในการดำเนินชีวิต

ตั้งแต่เกิดจนตาย แต่ละคนจะมีวิถีชีวิตไม่เหมือนกัน ทั้งนี้เพราะอิทธิพลที่ได้รับจากสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน เช่น อิทธิพลจากการเลี้ยงดูของครอบครัว วัฒนธรรม ค่านิยมของสังคม การศึกษา เป็นต้น สังคมไทยมีวัฒนธรรมที่เจริญก้าวหน้าสืบทอดต่อกันมา เป็นระยะเวลาที่ยาวนาน การดำเนินชีวิตของคนไทยตั้งแต่การทํานาหากิน ความรู้สึกนึกคิด กิริยามารยาทต่าง ๆ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมดังกล่าว จึงมีลักษณะที่คล้ายกัน โดยเฉพาะค่านิยมของสังคมเป็นสิ่งที่มอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต ซึ่งมีทั้งค่านิยมที่ส่งผลในทางที่ดีและไม่ดี เช่น

- ก. ค่านิยมที่ดี ได้แก่ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เมตตาการุณา

รักเพื่อนพ้อง มีความกตัญญูกตเวทีก เป็นต้น

ข. ค่านิยมที่ไม่ดี ได้แก่ ความมั่งง่าย ขาดความกระตือรือร้น
ความเชื่อโชคลาง ขอบการพนัน เป็นต้น

ประเทศที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาจึงขึ้นอยู่กับพัฒนาคุณภาพของ
ประชากร โดยเริ่มที่การให้การศึกษา ให้เข้าใจในชีวิต มีความสำนึกในความรับผิดชอบ
ต่อสังคมและประเทศชาติ โดยเฉพาะการเปลี่ยนค่านิยมที่เป็นตัวถ่วงในการพัฒนาให้หันมา
ยึดถือค่านิยมที่เอื้อต่อการพัฒนามากขึ้น การศึกษาวีถีชีวิตของคนไทยจึง เป็นแนวทางหนึ่ง
ที่จะทำให้นัก เรียนมองเห็นปัญหาและช่องทางในการพัฒนาตนเองในโอกาสต่อไป

๒. หน่วยปัญหา เศรษฐกิจและการ เมืองไทย

๒.๑ การพัฒนากำลังคน ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรม
การศึกษาและเศรษฐกิจ ทำให้ปัญหาต่าง ๆ เปลี่ยนแปลงไปด้วย ทั้งปัญหาเก่าและปัญหาใหม่
ในปัจจุบันปัญหา เศรษฐกิจ เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตที่ถือ เป็นปัญหาใหญ่ การแก้ไขปัญหา
เศรษฐกิจสามารถกระทำได้ด้วยการพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม
และแรงงาน ซึ่งจะต้องดำเนินการตั้งแต่เด็ก เพื่อให้เด็กเกิดการ เรียนรู้และมีความสำนึก
ในด้านสังคม เศรษฐกิจ การศึกษา ฯลฯ ซึ่งจะทำให้ นัก เรียนมีความ เข้าใจว่าการศึกษามี
ความสัมพันธ์ต่อ เนื่องกับการมีงานทำ เพราะการศึกษา เป็นการพัฒนา กำลังคนให้สอดคล้องกับ
การงานอาชีพ ฉะนั้นนัก เรียนจึงควรศึกษาและวางแผนชีวิตของตนให้ เหมาะสมกับสภาพการณ์
ที่เปลี่ยนไป

กิจกรรมการเรียนการสอน

๑. เชิญผู้นำชุมชนหรือคนที่ เคยมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาสังคมมาพูดในชั้น เรียน
เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เขาอยากให้เกิดขึ้น การประกอบอาชีพ วิถีชีวิตที่ควร
เปลี่ยนไป แล้วครูอธิบายเพิ่มเติมให้นัก เรียนเข้าใจว่า ผู้คนจะต้องอาศัยอยู่ร่วมกัน เป็นสังคม
ที่เคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา กระตุ้นให้นัก เรียน เสนอแนวคิด เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทาง
สังคมที่เขาอยากให้เกิดขึ้น และทำให้นัก เรียนค้นคว้าเพิ่มเติม เพื่ออภิปรายถึงข้อ เค้นข้อขัดแย้ง
ในวิถีชีวิตแบบไทย ๆ ว่าควรจะปรับปรุงอะไรบ้าง อย่างไร

๒. ให้นักเรียนเขียนถึงสิ่งที่ครอบครัวของนักเรียนได้สนับสนุนนักเรียนและสิ่งที่นักเรียนได้พยายามช่วยให้บุคคลในครอบครัวประสบความสำเร็จ

ก. สิ่งที่ครอบครัวสนับสนุน (เช่น กีฬา คณิตศาสตร์ นิยายส่วนตัว ผลการเรียน)

๑. ฬ
 ๒.
 ๓.

ข. สิ่งที่คุณได้ช่วยเหลือครอบครัว

๑.
 ๒.
 ๓.

๓. ให้นักเรียนเขียนเป้าหมายชีวิตของตนเองในอนาคตไว้หลาย ๆ เป้าหมาย แล้วระบุรายละเอียดถึงสิ่งต่าง ๆ ที่จะช่วยให้บรรลุถึงเป้าหมายนั้น ๆ เช่น การศึกษา แนวความคิด แนวปฏิบัติ ผู้คน เป็นต้น

๔. กิจกรรมสืบเนื่อง ให้นักเรียนสำรวจและศึกษาความเปลี่ยนแปลงของสังคมชุมชน ในด้านการประกอบอาชีพ ผลผลิตที่สำคัญ ราคาสินค้า ปัญหาและความต้องการของผู้คน ในชุมชนเกี่ยวกับอาชีพ ตลอดจนความคิดเห็นของผู้คนในการแก้ไขปัญหาเหล่านั้น

สื่อการเรียนการสอน

๑. หนังสือสังคมศึกษา โลกของเรา ส ๓๐๖
๒. สไลด์เกี่ยวกับวิถีชีวิตของคนไทย
๓. แผนภูมิความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัว
๔. แบบสำรวจชุมชน

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนในด้านการซักถาม การอภิปรายเพื่อออกความคิดเห็น
๒. ประเมินจากรายงานของนักเรียน
๓. ประเมินจากผลงานการสำรวจชุมชน

ข. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ

ความคิดรวบยอด

๑. คนงานในแต่ละอาชีพมีแบบฉบับหรือบุคลิกภาพของตนเอง โดยเฉพาะ
๒. อาชีพมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ
๓. อาชีพใหม่เกิดขึ้น ตามลักษณะการพัฒนาทางเศรษฐกิจสมัยใหม่

จุดประสงค์

๑. นักเรียนอธิบายลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางอาชีพที่ตนสนใจได้
๒. นักเรียนอธิบายองค์ประกอบของประชากรได้
๓. นักเรียนอธิบายลักษณะงานกับบุคลิกภาพที่เหมาะสมกันได้
๔. นักเรียนอภิปรายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะภูมิศาสตร์กับการประกอบอาชีพของประชาชนในโลที่ ๑, ๒ และ ๓ ได้
๕. นักเรียนยกตัวอย่างอาชีพที่สำคัญของประเทศในกลุ่มที่ ๑, ๒ และ ๓ ได้
๖. นักเรียนอธิบายลักษณะอาชีพที่ใช้ความรู้หรือทักษะทางประวัติศาสตร์ได้

เนื้อหาบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

๑. หน่วยลักษณะทางกายภาพและการกระจายประชากรของประเทศกลุ่มที่ ๑, ๒ และ ๓
 - ๑.๑ อาชีพตามลักษณะภูมิศาสตร์ของโลกกลุ่มที่ ๑, ๒ และ ๓ ประเทศต่าง ๆ ในโลกนี้จะมีลักษณะภูมิศาสตร์ที่คล้ายกันหรือแตกต่างกันขึ้นอยู่กับภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ ทำให้อาชีพของประชากรแตกต่างกันไปตามสภาพ เหล่านี้ด้วย การศึกษาอาชีพของประเทศต่าง ๆ โดยยึดหลักพิจารณาจากลักษณะภูมิศาสตร์ จะทำให้เราเข้าใจถึงโลกแห่งการงานอาชีพที่กว้างขึ้น สามารถเปรียบเทียบอาชีพตามประเทศต่าง ๆ เพื่อพิจารณาเลือกลักษณะที่เหมาะสม เป็นตัวอย่างในการปรับปรุงอาชีพของตนในอนาคต
 ๒. หน่วยลักษณะเศรษฐกิจของโลกกลุ่มที่ ๑, ๒ และ ๓
 - ๒.๑ ลักษณะอาชีพทางเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมของโลกกลุ่มที่ ๑, ๒ และ ๓ ประเทศในกลุ่มที่ ๑ เป็นประเทศที่พัฒนาแล้วมีความเจริญรุดหน้าทางด้านเกษตรกรรม

และอุตสาหกรรมมากกว่าโลกกลุ่มที่ ๓ และโลกกลุ่มที่ ๒ บางประเทศที่ยังล่าหลัง ทั้งนี้ เพราะสภาพในการผลิตสินค้าได้ใช้เทคโนโลยี การจัดการและนวัตกรรมที่ทันสมัย ตลอด ทั้งมีการจัดการทางด้านตลาดที่ดี สำหรับโลกที่ ๒ นั้น มีลักษณะการผลิตที่แตกต่างจากโลก กลุ่มที่ ๑ และ ๓ ในลักษณะที่รัฐ เป็นผู้คุมกลไกการผลิตเกือบทั้งหมดหรือทั้งหมด

๓. หน่วยการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรมและ เศรษฐกิจ

๓.๑ ลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางอาชีพตามกาลเวลาในช่วงต่าง ๆ

สังคมหนึ่งจะต้องอาศัยระยะเวลาที่ยาวนานพอสมควร ในการพัฒนาสร้างสรรค์สังคมที่เจริญก้าวหน้าขึ้นมา เช่นเดียวกับอาชีพต่าง ๆ ที่จะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของการพัฒนาและตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของฤดูกาลด้วย เช่น ในอดีตประชากรไทยส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพทาง เกษตรกรรมในลักษณะ เพื่อยังชีพ เป็นหลัก แต่ในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลง ไปเป็นการผลิตเพื่อการซื้อขาย อัน เป็นการสนองสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปจากลักษณะ เกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรมที่ซับซ้อนขึ้น การศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของฤดูกาลที่ เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละช่วงและวิวัฒนาการของอาชีพตามระยะเวลาต่าง ๆ จะทำให้ นัก เรียนมีความ เข้าใจในอาชีพดีขึ้น

๔. หน่วยปัญหาประชากรและคุณภาพชีวิต

๔.๑ บุคลิกภาพกับลักษณะงาน ในการศึกษาภาวะของประชากร

จำเป็นอย่างยี่งที่จะต้องศึกษาถึงองค์ประกอบของประชากร คือ เพศ อายุ เชื้อชาติ ศาสนา การศึกษา องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจ องค์ประกอบด้านสังคม เป็นต้น ว่ามี ลักษณะ เป็น เช่นไร สำหรับประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนา ประชากรส่วนใหญ่อยู่ ในวัยพึ่งพิงมากกว่าวัยทำงาน การศึกษาอยู่ในระดับต่ำ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม มากกว่าอุตสาหกรรมและอาชีพบริการอื่น ๆ ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นอย่างยี่งที่จะต้อง พัฒนาคุณภาพของประชากรโดยด่วน โดยเฉพาะการเตรียมเยาวชนให้มีความ เหมาะสมกับ อาชีพที่เขาสนใจ วิธีการหนึ่ง คือ การเรียนรู้บุคลิกภาพกับลักษณะงานอาชีพที่สอดคล้องกัน ดังที่ได้กล่าวรายละเอียดไว้ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ เพราะบุคลิกภาพ เป็นแบบฉบับของ แต่ละคนซึ่งประกอบด้วยลักษณะทางร่างกาย สมอง อารมณ์และสังคม ซึ่งทำให้เกิดความ แตกต่างจากบุคคลอื่น บุคลิกภาพที่ควรพัฒนาให้สอดคล้องกับการประกอบอาชีพ เช่น ให้เป็น คนที่มีสติปัญญาดี คล่องแคล่ว ซื่อสัตย์ เป็นคนที่ไว้วางใจได้ มีความกระตือรือร้นในการ

ทำงาน ตรงต่อเวลา ยินดีรับฟังคำวิจารณ์ของผู้อื่น มีความอดทนพากเพียร ให้ความร่วมมือ และรับผิดชอบต่องาน การพัฒนาบุคลิกภาพจึงควรปฏิบัติในสิ่งต่อไปนี้

๑. รักษาสุขภาพจิตและกายให้ดีอยู่เสมอ
๒. ทำจิตใจให้สบาย อดทน ให้ความร่วมมือกับบุคคลอื่น
๓. รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์
๔. รู้หน้าที่ มีความรับผิดชอบ มีอาชีพที่สุจริต
๕. ไม่คิดอิจฉาคนอื่น
๖. ขยายความสนใจให้กว้างออกไปอยู่เสมอ
๗. ใจกว้าง ไม่มีอคติ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
๘. ไม่มองผู้อื่นในแง่ร้าย
๙. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
๑๐. รู้จักให้อภัยคนอื่น

๕. หน่วยประวัติศาสตร์ไทยระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ

๕.๑ อาชีพที่ใช้ความรู้หรือทักษะทางประวัติศาสตร์ วิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีต ความรู้ทางประวัติศาสตร์จึงสามารถบอกกล่าวหรือคาดการณ์และเตือนใจในเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ในเงื่อนไขหรือสภาพที่คล้ายคลึงกัน จึงมีประโยชน์สำหรับอาชีพบางอาชีพ เช่น นักประวัติศาสตร์ นักการทูต นักปกครอง เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

๑. ให้นักเรียนพิจารณาดูว่าในฤดูกาลต่าง ๆ งานอาชีพเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร เช่น คนงานริคเมทวู้ พนักงานไปรษณีย์ อาชีพบริการ ชาวไร่มันสำปะหลัง ครู เสมียน ร้านค้า คนขับรถบรรทุก ศิลปินนักแสดง พนักงานโรงแรม อาชีพเลี้ยงสัตว์ปีก เป็นต้น
๒. ให้นักเรียนคาดการณ์ว่าใน ๒๐ ปีข้างหน้า อาชีพต่าง ๆ จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร
๓. ให้นักเรียนยกตัวอย่างลักษณะภูมิศาสตร์ของประเทศใดประเทศหนึ่งในโลกที่ ๑,๒ และ ๓ และอาชีพที่ปรากฏอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ให้ทุกคนอภิปรายหาเหตุผลประกอบ

๔. ให้นักเรียนเขียนบรรยายลักษณะบุคคลตัวอย่างหรือให้เขียนบรรยายตัวเอง และของคนอื่นและลักษณะงานอาชีพที่เหมาะสม

๕. ให้นักเรียนหาเอกสารและข้อมูลจากสถานทูตของประเทศในกลุ่มที่ ๑, ๒ และ ๓ ที่มีความสัมพันธ์ทางการทูตกับไทย เพื่อนำมาศึกษารายละเอียดและจัดป้ายนิเทศ เสนอรายละเอียด เปรียบเทียบกันในด้าน

๕.๑ ลักษณะอาชีพ การผลิตและผลผลิตที่สำคัญ

๕.๒ วิธีการจัดการหรือดำเนินการทางเศรษฐกิจ

สื่อการเรียนการสอน

๑. หนังสือสังคมศึกษา โลกของเรา ส ๓๐๕, ส ๓๐๖
๒. แผ่นภาพอาชีพต่าง ๆ
๓. เอกสารจากสถานทูต หรือ เอกสารข้อมูลนานาชาติจากห้องสมุดของโรงเรียน หรือจากการที่ครูสะสมไว้จากบทความ คอลัมน์ รูปภาพ เป็นต้น

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินจากการอภิปราย การซักถาม ของนักเรียนเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของอาชีพในฤดูกาลต่าง ๆ
 ๒. ประเมินจากทราขายงานของนักเรียน
 ๓. ประเมินจากผลงานในการจัดป้ายนิเทศ
- ค. พัฒนาการทางทัศนคติที่ค้ต้องงานอาชีพ

ความคิดรวบยอด

๑. ค่านิยม เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ

จุดประสงค์

๑. นักเรียนบอกความหมายของค่านิยมได้
๒. นักเรียนอธิบายค่านิยมทางอาชีพของตนได้
๓. นักเรียนอธิบายความแตกต่างของค่านิยมในการทำงานของแต่ละคนได้
๔. นักเรียนอธิบายเกี่ยวกับอิทธิพลของค่านิยมในการเลือกอาชีพได้

เนื้อหาบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

๑. หน่วยจริยธรรมกับการพัฒนาประเทศ

๑.๑ **ค่านิยมต่องานอาชีพ** การสร้างคนให้มีคุณภาพเป็นสิ่งจำเป็นอันดับแรกในการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาทางด้านจิตใจ ให้เป็นคนที่มีความมุ่งมั่น อดทน เสียสละ รู้จักทำงาน เป็นหมู่คณะ ค่านิยมก็เป็นส่วนหนึ่งที่บุคคลในสังคมยึดถือปฏิบัติ ตัดสินใจเลือก กระทำหรือไม่กระทำ ในการเลือกอาชีพก็เช่นเดียวกัน ค่านิยมมีอิทธิพลอย่างสูงในการตัดสินใจเลือก เพราะค่านิยมเป็นเครื่องชี้บอกถึงความต้องการของบุคคลว่า อาชีพที่ตนเลือกนั้นมีความสามารถสนองความต้องการของคนในด้านใด และตรงกับความต้องการของคนหรือไม่ ในที่นี้จะกล่าวถึงค่านิยมต่องานอาชีพ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับนักเรียน ดังนี้

ก. "รายได้" บางคนพอใจที่จะทำงานหนัก เพื่อแลกกับรายได้สูง แต่บางคนก็ยอมรับค่าตอบแทนที่ต่ำสำหรับงานที่ใช้ความรู้และความสร้างสรรค์สูง แต่พอใจที่จะทำงานนั้นมากกว่าค่านึงถึงรายได้

ข. "ความมุ่งหวัง" การฝึกทักษะการทำงานจะต้องค่อย ๆ เรียนรู้ การยอมรับและอดทนต่อการทำงานที่มีรายได้ค่อน้อย เพื่อแลกกับการฝึกฝนซึ่งจะนำไปสู่นาคตที่ดีกว่าข้างหน้า ก็เป็นสิ่งที่บางคนยอมรับปฏิบัติ

ค. "ความมั่นคง" บางคนต้องการงานอาชีพที่มีรายได้มั่นคงแน่นอน สม่าเสมอในระยะยาว แต่บางคนก็ต้องการงานที่มีรายได้สูงโดยทันที โดยไม่คำนึงถึงว่างานนั้นจะมีความมั่นคงหรือไม่ในอนาคต

ง. "สถานะทางสังคม" งานอาชีพบางประเภท เป็นงานที่มีเกียรติเป็นที่เคารพยกย่องนับถือของผู้คนในสังคม แต่รายได้อาจจะไม่สูงนัก เหมาะสำหรับคนที่ประเมินคุณค่าของงานมากกว่าจะให้กับรายได้สูงเท่านั้น

จ. "เสรีภาพและความรับผิดชอบ" อาชีพบางประเภท เป็นอาชีพอิสระปราศจากการควบคุมดูแล สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง และสามารถทำงานได้โดยลำพัง ไม่ต้องรับผิดชอบต่อใครนอกจากตัวเองและครอบครัว

ฉ. "สภาพแวดล้อม" เป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึงอย่างมากในการตัดสินใจเลือกอาชีพ เพราะบางคนเลือกอาชีพโดยดูที่สภาพแวดล้อม เช่น ทำงานที่อยู่ในเมืองหรือชนบท ทำงานที่ต้องเดินทางหรืออยู่ประจำที่ ทำงานกลางแจ้งหรือในร่ม

กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

๑. ให้นักเรียนเลือกศึกษาคำนิยามของสังคมทำงานอาชีพที่ตนสนใจ แล้วเขียนอธิบายถึงคุณค่าของงานและ เหตุผลที่นักเรียนสนใจในงานนั้น ๆ
๒. ครูและนักเรียนอภิปรายถึงคำนิยามทำงานอาชีพ แล้วสรุปเป็นข้อ ๆ
๓. ให้นักเรียนเรียงลำดับความสำคัญของคำนิยามแต่ละอย่างตาม เหตุผลของนักเรียน เองพร้อม เหตุผลประกอบ
๔. ให้นักเรียนเปรียบเทียบความสำคัญของคำนิยามของสังคมและส่วนตัวต่อ งานอาชีพ

สื่อการเรียนรู้การสอน

๑. หนังสือสังคมศึกษา โลกของเรา ส ๓๐๖
๒. ใบปลิวรายละเอียด เกี่ยวกับคำนิยามทำงานอาชีพ
๓. คดีพจน์หรือสุภาสิต เกี่ยวกับ เป้าหมายในการทำงาน

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินจากผลงาน เรียงความของนักเรียน
 ๒. ประเมินจากการแสดง เหตุผลประกอบการ เรียงลำดับคำนิยาม
 ๓. ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของนักเรียนในด้านการ อภิปราย การซักถาม
- ง. การเป็นผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ

ความคิดรวบยอด

๑. ในแต่ละท้องถิ่นจะมีทรัพยากรธรรมชาติแตกต่างกัน การเลือกใช้ทรัพยากร ธรรมชาติให้เกิดประโยชน์ต่ออาชีพ จึงต้องศึกษาทำเลและความเหมาะสม
๒. ผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพจะต้องรู้จักการแสวงหาทรัพย์และการเก็บออม
๓. ชีวิตคนในแต่ละวันมีภารกิจที่ต้องทำมากมาย การรู้จักแบ่งเวลาทำงาน แต่ละวันก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานดีขึ้น

จุดประสงค์

๑. นักเรียนสามารถเลือกทำเลในการประกอบอาชีพได้เหมาะสมกับทรัพยากรธรรมชาติ
๒. นักเรียนสามารถอธิบายหลักการแสวงหาทรัพย์และการเก็บออมทรัพย์ได้
๓. นักเรียนสามารถแบ่งเวลาในการทำงานแต่ละวันได้อย่างเหมาะสม

เนื้อหาบูรณาการการศึกษา เพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

๑. หน่วยปัญหาประชากรและคุณภาพชีวิต

๑.๑ การแสวงหาทรัพย์และการออมทรัพย์ ปัญหาประชากรและคุณภาพชีวิต ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากการไม่รู้จักแสวงหาทรัพย์และการออมทรัพย์ไว้ใช้ในวัยข้างหน้า ยามเดือดร้อนหรือมีความจำเป็นต้องใช้ทรัพย์ขึ้นมา เพราะฉะนั้น มนุษย์เกิดมาแล้วจึงต้องทำงานด้วยความรัก ความสนใจ ความมุ่งมั่น อุตุน เพื่อให้งานนั้นเกิดผลตอบแทนเพื่อสนองความต้องการของตนเอง เมื่อได้ทรัพย์มาแล้ว ต้องรู้จักใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งในปัจจุบันและอนาคต กล่าวคือ รู้จักแบ่งทรัพย์ออกใช้จ่ายส่วนหนึ่งและการเก็บออมไว้ส่วนหนึ่ง ซึ่งหลักการออมที่ดีจะต้องมีลักษณะดังนี้

ก. เก็บออมไว้ในธนาคาร ซึ่งจะให้ความปลอดภัยแก่ทรัพย์สูง และยังรับดอกเบี้ย ทำให้ทรัพย์นั้นออกดอกออกผลเพิ่มพูนขึ้น

ข. เมื่อมีความจำเป็นต้องใช้ทรัพย์นั้น จะต้องสามารถเบิกถอนมาใช้ได้สะดวก

ค. การเก็บออมนั้น จะต้องไม่ใช่ในลักษณะการตระหนี่ที่เหนียว ซึ่งจะทำให้เกิดผลเสียแก่ชีวิตได้

๒. หน่วยปัญหาสิ่งแวดล้อม

๒.๑ การเลือกประกอบอาชีพให้เหมาะสมกับทรัพยากรธรรมชาติ การประกอบอาชีพของมนุษย์มักจะมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมในบริเวณแหล่งอาชีพนั้น ๆ เช่น ภาคตะวันออกของไทย เป็นภาคที่มีดินแดนติดกับทะเลยาวเหยียด มีทรัพยากรธรรมชาติในทะเลและชายทะเลมากมายที่จะอำนวยให้เกิดอาชีพขึ้นมา เช่น อาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยว อาชีพประมง อาชีพการขนส่งทางทะเล เป็นต้น อย่างไรก็ตามการใช้สิ่งแวดล้อมหรือทรัพยากร

ธรรมชาติ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพจะต้องคำนึงถึงความสมดุลย์ของธรรมชาติด้วย มิฉะนั้นแล้วก็จะก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ เช่น การปล่อยของเสียลงในทะเลมากเกินไปจนเกินควรจะทำให้หน้าน้ำเน่า เกิดผลเสียต่อการประกอบอาชีพเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในที่สุด

๓. หน่วยความเข้าใจแผนที่

๓.๑ การใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ การกินในแต่ละวันของมนุษย์มีมากมาย ดังนั้นการรู้จักแบ่งเวลาเพื่อให้การงานแต่ละอย่างดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในงานและการดำเนินชีวิตขึ้น เพราะมนุษย์ใช้เวลาในการหลับนอนประมาณ ๗ - ๘ ชั่วโมง การพักผ่อนหย่อนใจประมาณ ๓ - ๔ ชั่วโมง และการทำงานประมาณ ๘ - ๑๐ ชั่วโมง นอกนั้นเป็นเวลาในช่วงภารกิจส่วนบุคคล การแบ่งเวลาออกในเกณฑ์ดังกล่าว จะทำให้เข้าใจถึงช่วงการปฏิบัติในแต่ละวันได้ดีขึ้น

กิจกรรมการเรียนการสอน

๑. ครูยกตัวอย่างปัญหาที่เกิดจากการประกอบอาชีพ เช่น ความเดือดร้อนจากอาชีพหาบเร่แผงลอย การเอาโรคเอาเปรียบของพ่อค้าแม่ค้า แล้วให้นักเรียนอภิปรายในประเด็นต่อไปนี้

- ๑.๑ เพราะอะไรจึงเกิดอาชีพเหล่านี้ขึ้นมา
- ๑.๒ อาชีพเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาอะไรบ้าง
- ๑.๓ จะมีวิธีแก้ไขอย่างไร

๒. ครูอธิบายเพิ่มเติมว่า การประกอบอาชีพสุจริตเป็นสิ่งดี แต่ต้องไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อผู้อื่น เพราะการแสวงหาทรัพย์สินที่มีอาชีพอีกมากมายที่จะทำได้ แล้วให้นักเรียนยกตัวอย่างอาชีพง่าย ๆ ที่ใช้ทักษะไม่สูงนัก ก็สามารถเลี้ยงชีพได้มาคนละอาชีพ

๓. ให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับหลักการออมที่ดี ควรจะเป็นอย่างไร

๔. ครูยกตัวอย่างทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม แล้วให้นักเรียนแต่ละคนยกตัวอย่างอาชีพที่เหมาะสมกับคนละอาชีพ

๕. ให้นักเรียนเล่าการใช้เวลาของตนเองว่า ในแต่ละวันได้ทำอะไรไปบ้าง

๖. กิจกรรมสืบเนื่อง ให้นักเรียนหัดเขียนบัญชีรายรับ - รายจ่ายประจำวัน พอสิ้นเดือนให้ทำรายงานว่า ตนเองมีเงินเหลือใช้เพื่อเก็บออมเท่าไร แล้วพาไปฝากธนาคาร

สื่อการเรียนการสอน

๑. หนังสือสังคมศึกษา โลกของเรา ส ๓๐๔, ส ๓๐๖
๒. แผ่นภาพอาชีพต่าง ๆ
๓. ข่าวจากหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อม และปัญหาจากการประกอบอาชีพ
๔. ตัวอย่างตารางการใช้เวลาในแต่ละวัน

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้าน การซักถาม การอภิปราย การเล่าเรื่อง
 ๒. ประเมินจากรายงานการรับ - จ่ายในแต่ละเดือนของนักเรียน
 ๓. ประเมินจากการให้เหตุผลของนักเรียน
- จ. การวางแผนและเตรียมการ เพื่องานอาชีพ

ความคิดรวบยอด

๑. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคม เศรษฐกิจ การศึกษาและอาชีพ เป็นองค์ประกอบสำคัญในการวางแผนอาชีพ
๒. การศึกษา เป็นการเตรียมทักษะเพื่อประกอบอาชีพ
๓. การเลือกอาชีพต้องคำนึงถึงสภาพอาชีพและลักษณะส่วนตัว เป็นสำคัญ

จุดประสงค์

๑. นักเรียนสามารถบอกความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อการวางแผนอนาคตของตนเองได้
๒. นักเรียนอธิบายได้ว่าอาชีพต่าง ๆ ย่อมต้องการลำดับขั้นและรูปแบบต่าง ๆ กันในการเตรียมตัวด้านการศึกษา
๓. นักเรียนอธิบายได้ว่าการเรียนในโรงเรียนมีผลต่อตนเองในอนาคตอย่างไร
๔. นักเรียนบอกความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับอาชีพได้

๕. นักเรียนสามารถบอกโปรแกรมการศึกษาที่จะช่วยให้มีความก้าวหน้าในอาชีพได้
๖. นักเรียนบอกพื้นที่ เป้าหมายและลักษณะอุตสาหกรรมของโครงการพัฒนาอุตสาหกรรม

ชายฝั่งทะเลตะวันออกได้

๗. นักเรียนบอกความสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ ได้
๘. นักเรียนบอกลักษณะการทำงานในภาคอุตสาหกรรมได้
๙. นักเรียนอธิบายอิทธิพลของ เทคโนโลยี วิทยาการและการจัดการต่อการ

พัฒนาประเทศไทยได้

๑๐. นักเรียนบอกความแตกต่างระหว่างอาชีพในอดีต ปัจจุบันและอนาคตในบริเวณจังหวัดชลบุรี ระยองและฉะเชิงเทรา ได้

๑๑. นักเรียนอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาสังคม วัฒนธรรมและโลกการงานอาชีพได้

๑๒. นักเรียนอธิบายเกณฑ์การเลือกอาชีพได้

๑๓. บอกองค์ประกอบทางเศรษฐกิจ เช่น เทคโนโลยี แหล่งวัตถุดิบ แหล่งผลิตและการจัดการได้

๑๔. นักเรียนบอกได้ว่าเทคโนโลยีมีส่วนทำให้เศรษฐกิจเปลี่ยนแปลง

๑๕. นักเรียนสามารถบอกลักษณะการเปลี่ยนแปลงและแนวโน้มของตลาดแรงงานได้

๑๖. นักเรียนอธิบายปัญหาสังคมและปัญหา เศรษฐกิจที่มีผลต่อแรงงานคนหนุ่มสาวได้

๑๗. นักเรียนสามารถบอกสาเหตุเบื้องต้นของการว่างงานได้

๑๘. นักเรียนสามารถบอกโครงการด้านอุตสาหกรรมและอาชีพที่จะมีศักยภาพต่อการจ้างงานที่สำคัญในอนาคตได้

๑๙. นักเรียนสามารถจัดเตรียมเครื่องมือ - อุปกรณ์ ที่ใช้ในการศึกษาเรื่องอาชีพและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตนเอง เพื่อใช้ในการค้นหาข้อมูลในการตัดสินใจ วางแผนและเตรียมการสำหรับอาชีพได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

เนื้อหาบูรณาการการศึกษา เพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา

๑. หน่วยการ เปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม

๑.๑ ความสำคัญของการศึกษาที่มีต่อการประกอบอาชีพ สังคมและวัฒนธรรมไทย มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ โดยเฉพาะหลังจากที่ไทยได้รับอิทธิพลมาจาก

วัฒนธรรม ตะวันตก ด้วยการติดต่อสื่อสาร และการศึกษาริทยากการแนวคิดใหม่ ๆ ทำให้การแพร่กระจายของวัฒนธรรมตะวันตกเข้าสู่สังคมไทยเป็นไปอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านสถาบันต่าง ๆ ตามมา เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันการปกครอง สถาบันการศึกษา สถาบันเศรษฐกิจ ฯลฯ ชีวิตความเป็นอยู่ต้องปรับให้เข้ากับความสะดวกสบายของสังคม วัฒนธรรม และการประกอบอาชีพ ซึ่งต้องอาศัยการศึกษาเป็นหลัก เพราะการศึกษาเป็นการเตรียมบุคคลให้มีความพร้อมทางด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์และทักษะต่าง ๆ เพื่อออกไปเผชิญกับสังคมโลกกว้างต่อไป

๑.๒ ระดับการศึกษาที่สอดคล้องกับอาชีพที่สอดคล้องกัน การเลือกอาชีพจะต้องคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ความถนัด ความสนใจและระดับการศึกษาที่จำเป็นสำหรับอาชีพนั้น การวางแผนการศึกษาให้สอดคล้องกับอาชีพจึงต้องพิจารณาถึงคุณสมบัติของคนงานในอาชีพนั้นว่าจะต้องเป็นคนที่มีความรู้ ความสามารถ ความสนใจและความถนัดในทางใดและอยู่ในระดับใดของการศึกษา แล้วมาพิจารณาถึงสถาบันการศึกษาหรือแหล่งฝึกงานที่ตรงกับอาชีพที่เลือกไว้ว่าสาขาการศึกษาใด สถาบันใดที่เหมาะสมเพื่อเป็นการเตรียมการ เลือก เรียนให้ถูกต้องกับลักษณะคน

๒. หน่วยการพัฒนาประเทศ

๒.๑ เนื้อหาวิชาที่เกี่ยวกับอาชีพที่เกี่ยวข้อง ประเทศไทยมีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบในสมัยรัชกาลที่ ๕ จนกระทั่งหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ รัฐบาลได้ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับ พ.ศ. ๒๔๗๕ และมีการเปลี่ยนแปลงเรื่องมาตามความเหมาะสม จนปัจจุบันอยู่ในช่วงแผนการศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งเน้นการเรียนทางด้านอาชีพมากขึ้น เพื่อเป็นการเตรียมเด็กให้มีแนวทางในการประกอบอาชีพในอนาคต การเรียนรู้ในแต่ละสาขาวิชาเป็นการสร้างทักษะในวิชานั้น ๆ แต่ละคนจะมีความสามารถในแต่ละสาขาวิชาไม่เหมือนกัน ดังนั้นการเลือกเรียนในวิชาที่ตนชอบจะได้ทักษะที่สอดคล้องกับอาชีพที่ตนชอบมากขึ้น เช่น คนที่มีความถนัดในวิชาสังคมศึกษา ภาษาไทย มักจะประกอบอาชีพที่อาศัยทักษะในวิชาดังกล่าว ในที่นี้จะกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาวิชาที่เรียนกับอาชีพทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

ก. วิชาประวัติศาสตร์ เป็นวิชาที่กล่าวถึงกิจกรรมของมนุษย์ในอดีต ทำให้เข้าใจถึงวิวัฒนาการของมนุษย์ อาชีพที่เกี่ยวข้องทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เช่น

ครูประวัติศาสตร์ นักเขียน นักบริหาร ผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์ นักเขียนประวัติบุคคล

ข. วิชาเศรษฐศาสตร์ จะให้ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบทั้งในระยะสั้นและระยะยาวเกี่ยวกับอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอนาคตที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ทรัพยากร อุปสงค์และอุปทาน ฯลฯ อาชีพที่เกี่ยวข้อง เช่น นักเศรษฐศาสตร์ นายธนาคาร นักเขียน นักสถิติ นักการเมือง เป็นต้น

ค. วิชาสังคมวิทยา ช่วยให้เข้าใจในผลของชั้นทางสังคม เชื้อชาติ วัฒนธรรม ฯลฯ ที่มีผลต่อหนทางเข้าสู่งานและความก้าวหน้าในงาน นอกจากนี้แล้วความรู้สังคมวิทยา จะให้ความรู้ลึกส่วนลึกเพื่อปรับปรุงคุณภาพ อาชีพที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู นักเขียน นักวางแผนครอบครัว นักสังคมวิทยา ผู้ชำนาญทางอาชญวิทยา

ง. วิชาภูมิศาสตร์ ช่วยให้เข้าใจถึงอาชีพที่เป็นไปได้ในอนาคตทั้งในเขตเมืองและชนบท ในภูมิภาคอื่นของประเทศและของโลก อาชีพที่เกี่ยวข้อง เช่น ครู นักเขียนแผนที่ นักวางแผนเมือง นักประชากรศาสตร์ ผู้เชี่ยวชาญการใช้ที่ดิน เป็นต้น

๒.๒ การเตรียมตัวทางด้านการศึกษาให้เหมาะสมกับอาชีพ ประเทศไทยจัดการศึกษาไว้ในหลายลักษณะ เช่น การศึกษาในสายสามัญ สายวิชาชีพ การศึกษาพิเศษ การศึกษาผู้ใหญ่ เป็นต้น และยังแบ่งออกเป็นหลายระดับ แต่ละอาชีพต้องการทักษะและระดับการศึกษาไม่เหมือนกัน ตั้งแต่การศึกษาในระดับประถมศึกษาถึงระดับปริญญา จึงต้องพิจารณาการศึกษาให้สอดคล้องสัมพันธ์กับอาชีพ ทั้งในด้านระดับการศึกษา สาขาวิชา ระยะเวลาเรียนและแหล่งการศึกษา

๒.๓ แหล่งการศึกษาและแหล่งฝึกงานและสถานประกอบการที่สำคัญในจังหวัดชลบุรี ระยองและฉะเชิงเทรา มีสถาบันการศึกษามากมายตั้งแต่ระดับต่ำสุดจนสูงสุด คือ

- ก. การศึกษาระดับประถมศึกษา
- ข. การศึกษาระดับมัธยมศึกษา
- ค. การศึกษาระดับวิทยาลัยหรืออนุปริญญา เช่น วิทยาลัยเทคนิค สัตหีบ วิทยาลัยเทคนิคประจำจังหวัดทั้ง ๓ จังหวัด วิทยาลัยเกษตรกรรม โรงเรียนช่างกลต่าง ๆ
- ง. การศึกษาระดับปริญญา ได้แก่ มศว.บางแสน วิทยาลัยเทคโนโลยี และอาชีวศึกษา วิทยาเขต เกษตรบางพระ

การสำรวจของครูและนักเรียนเกี่ยวกับแหล่งการศึกษา แหล่งฝึกงานและสถานประกอบการที่อยู่ในชุมชนโรงเรียน จะทำให้นักเรียนสามารถวางระบบการวางแผนอาชีพ ได้อย่างเหมาะสมกับลักษณะตน

๒.๔ โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก เป็นโครงการหนึ่ง ที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ ที่กำหนดเป้าหมายไว้ใน ๓ จังหวัด คือ

ก. จังหวัดชลบุรี พื้นที่เป้าหมายที่สำคัญ คือ

เขตแหลมฉบัง - อุตสาหกรรมเบา แปรรูปอาหาร
ผลิตอาหารสัตว์ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ต่อเรือ และทำเรือสำเภา ฯลฯ

เขตพัทยา - อุตสาหกรรมบริการการท่องเที่ยว
และแหล่งที่พัก

เขตสัตหีบ - เขตท่าเรือ ช่อมเรือ ขนถ่ายสินค้า

ข. จังหวัดระยอง พื้นที่เป้าหมายที่สำคัญได้แก่

เขตมาบตาพุด - อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับก๊าซ
ธรรมชาติ เช่น โรงงานแยกก๊าซธรรมชาติ ปิโตรเคมี ซีโตรเคมี ฯลฯ

เขต เมืองระยอง - อุตสาหกรรมกระดาษ
เกี่ยวเนื่องกับการประมงและยางพารา

ค. จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นเขตอุตสาหกรรมกระดาษ
โดยเฉพาะปศุสัตว์และโรงฆ่าสัตว์

โครงการนี้เป็นโครงการที่ร่วมมือกันระหว่างภาครัฐบาลและเอกชน ซึ่งคาดว่าจะ
เป็นแหล่งอาชีพที่สำคัญแห่งหนึ่งในอนาคต

๒.๕ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ (พ.ศ.๒๕๒๕-๒๕๒๙)
ประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนาที่ประสบปัญหาเศรษฐกิจมากมาย การวางแผนพัฒนาไว้
จะเป็นแนวทางในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ซึ่งผ่านมาถึง ๕ แผน ในปัจจุบันอยู่ในระยะแผน
พัฒนาฯ ฉบับที่ ๕ ซึ่งมีนโยบายหลักที่สำคัญเพื่อฟื้นฟูฐานะทางเศรษฐกิจและการเงินของ
ประเทศให้มั่นคง ปรับโครงสร้างและเพิ่มประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ พัฒนาโครงสร้างและ
กระจายบริการทางสังคม แก้ปัญหาความยากจนในชนบทให้หลัง ประสานการพัฒนาเศรษฐกิจ

และความมั่นคงของประเทศให้สอดคล้องกัน และปฏิรูประบบบริหารงานพัฒนาของรัฐให้
เกิดความคล่องตัว

๒.๖ อาชีพที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การวางแผนเกี่ยวกับอาชีพจำเป็นต้อง
เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงของโลกการงานอาชีพ อันเป็นผลมาจากการพัฒนาสังคมและ
เศรษฐกิจ เพื่อติดตามแนวโน้มลักษณะงานอาชีพใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้น อันจะเป็นแนวทางในการ
ปรับตัวและแผนการอาชีพให้ทันการและสอดคล้องกับการพัฒนาใหม่ ๆ เช่น การศึกษาเกี่ยวกับ
โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้าน
สังคมและ เศรษฐกิจในบริเวณจังหวัดชลบุรี ระยองและฉะเชิงเทราและจังหวัดใกล้เคียง
ลักษณะโรงงานอุตสาหกรรมและโครงการต่อเมืองอื่น ๆ จะชี้ให้เห็นลักษณะงานอาชีพที่จะ
เกิดขึ้น อาชีพที่เกี่ยวข้องโดยตรงส่วนใหญ่จะเป็นงานเกี่ยวกับช่างกลโรงงาน ช่างเทคนิค
วิศวกร วิทยาศาสตร์ ช่างต่อเรือ คนงานรถไฟและท่าเรือ นักบริหาร เสมียนโรงงาน
ช่างอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น คนงานเหล่านี้จะเข้าทำงานในโรงงานปิโตรเคมี โรงงานแยก
ก๊าซธรรมชาติ ตู้ต่อเรือ การท่าเรือ การรถไฟ อุตสาหกรรมบริการ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์
การปศุสัตว์ เป็นต้น

๒.๗ กฎเกณฑ์และกระบวนการของงานในโรงงานอุตสาหกรรม บริเวณ
ชายฝั่งทะเลตะวันออก เป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาอุตสาหกรรมตามโครงการพัฒนา
อุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๕ นักเรียนในจังหวัดชลบุรี
ระยอง และฉะเชิงเทรา จึงมีโอกาสดที่จะเข้าชมโรงงานต่าง ๆ ในบริเวณชุมชนของโรงเรียน
ตามความเหมาะสม หรือเชิญเจ้าของหรือผู้จัดการโรงงานมาพูดเกี่ยวกับการทำงานในโรงงาน
ซึ่งจะเป็นแนวทางให้นักเรียนได้เข้าใจเกี่ยวกับลักษณะงาน สภาพการทำงาน ขั้นตอนในการ
ทำงาน และสิ่งที่จะต้องปฏิบัติร่วมกันในการทำงานในโรงงาน อันจะเป็นการสร้างทัศนคติ
ที่ดีต่องานอาชีพ และแนวทางในการตัดสินใจเลือกอาชีพและตั้งเป้าประสงค์ในการศึกษาต่อไป

๒.๘ กำลังแรงงาน แนวโน้มตลาดแรงงานในช่วยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๕
(พ.ศ.๒๕๒๕ - ๒๕๒๙) ซึ่งโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก เป็นโครงการ
สำคัญโครงการหนึ่ง ประมาณกำลังแรงงาน การมีงานทำ การว่างงานและความต้องการ
กำลังคนในช่วงปี ๒๕๒๕ - ๒๕๒๙ จะทำให้นักเรียนมองเห็นแนวโน้มของตลาดแรงงานชัดเจน
ขึ้น เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจเลือกอาชีพให้มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและตนเอง

ซึ่งการประมาณกำลังแรงงานเหล่านี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ได้รายงานไว้ดังนี้

ตารางที่ ๑ ประมาณประชากรอายุ ๑๑ ปีขึ้นไปจำแนกตามระดับ
การศึกษา

ระดับการศึกษา	๒๕๒๕	๒๕๒๖	๒๕๒๗	๒๕๒๘	๒๕๒๙
รวม	๓๔,๒๑๒,๐๐๐	๓๕,๑๖๓,๐๐๐	๓๖,๑๑๔,๐๐๐	๓๗,๐๖๒,๐๐๐	๓๘,๐๑๔,๐๐๐
ต่ำกว่าประโยค ประถม	๒๒,๔๒๖,๖๓๔	๒๒,๔๒๒,๙๖๙	๒๒,๓๗๔,๒๐๓	๒๒,๓๒๐,๙๔๔	๒๒,๒๓๑,๒๙๘
สำเร็จประโยค ประถม	๓,๗๕๒,๖๖๗	๔,๓๙๕,๕๐๑	๕,๐๗๓,๗๐๓	๕,๗๓๕,๕๘๓	๖,๓๐๘,๘๗๔
สำเร็จมัธยมศึกษา	๒,๓๖๘,๒๒๙	๒,๕๘๒,๙๑๔	๒,๘๑๖,๔๘๖	๓,๐๘๘,๐๘๔	๓,๓๘๘,๕๕๘
สำเร็จมัธยมศึกษา ปลาย	๕๓๙,๒๙๗	๖๑๙,๖๘๔	๖๗๕,๖๐๖	๗๒๗,๕๒๗	๗๘๗,๑๖๘
สำเร็จอาชีวศึกษา	๖๕๓,๕๔๔	๗๓๘,๘๗๒	๘๒๖,๗๑๑	๙๑๙,๗๘๔	๑,๐๒๐,๙๙๑
สำเร็จฝึกหัดครู	๔๙๓,๙๖๕	๕๐๑,๗๐๑	๕๐๒,๑๗๘	๕๐๑,๐๘๒	๔๙๘,๘๐๔
สำเร็จวิชาชีพชั้นสูง	๑๔๔,๙๑๒	๑๗๒,๒๓๖	๒๐๑,๓๖๐	๒๓๒,๕๒๘	๒๖๔,๖๗๑
สำเร็จมหาวิทยาลัย	๒๗๙,๗๙๘	๓๒๕,๑๕๔	๓๘๑,๗๕๙	๔๔๔,๙๗๑	๕๑๗,๕๖๘
อื่น ๆ	๓,๕๕๒,๙๕๔	๓,๔๐๓,๙๖๙	๓,๒๐๖,๙๙๓	๓,๐๙๑,๖๘๔	๒,๙๒๗,๐๖๘

ตารางที่ ๒ ประมาณกำลังแรงงาน จำแนกตามระดับการศึกษา ปี ๒๕๒๕ - ๒๕๒๙

ระดับการศึกษา	กำลังแรงงาน				
	๒๕๒๕	๒๕๒๖	๒๕๒๗	๒๕๒๘	๒๕๒๙
รวม	๒๔,๕๖๔,๓๕๐	๒๕,๓๓๔,๐๘๐	๒๖,๑๐๑,๖๑๐	๒๖,๘๕๐,๒๖๐	๒๗,๕๕๖,๒๑๐
ต่ำกว่าประโยคประถม	๑๗,๕๒๖,๗๗๘	๑๗,๕๗๕,๐๘๐	๑๗,๕๗๒,๓๘๘	๑๗,๕๕๒,๔๑๔	๑๗,๕๐๖,๘๗๐
สำเร็จประโยคประถม	๒,๑๖๕,๘๔๗	๒,๖๘๓,๘๕๖	๓,๒๓๑,๘๕๖	๓,๗๖๖,๐๘๓	๔,๒๘๕,๕๗๑
สำเร็จมัธยมต้น	๑,๕๘๐,๑๕๓	๑,๖๑๕,๓๒๑	๑,๗๖๐,๓๐๔	๑,๘๓๐,๐๕๓	๒,๑๑๗,๘๕๕
สำเร็จมัธยมปลาย	๒๑๖,๕๗๕	๒๘๕,๘๕๑	๒๗๑,๑๘๕	๒๕๑,๕๘๕	๓๑๕,๕๖๕
สำเร็จอาชีวศึกษา	๕๑๐,๕๕๘	๕๖๕,๖๐๓	๕๑๕,๘๖๖	๕๗๗,๖๖๘	๕๖๑,๕๕๕
สำเร็จฝึกหัดครู	๓๖๓,๕๐๕	๓๖๕,๒๐๒	๓๖๕,๕๕๓	๓๖๘,๗๕๖	๓๖๗,๐๗๐
สำเร็จวิชาชีพชั้นสูง	๑๓๒,๕๘๖	๑๕๘,๐๖๑	๑๘๕,๗๘๘	๒๑๓,๓๕๑	๒๕๓,๘๐๖
สำเร็จมหาวิทยาลัย	๒๕๕,๕๐๐	๒๕๖,๘๐๑	๓๕๘,๕๗๐	๔๐๗,๐๘๒	๔๗๒,๕๓๖
อื่น ๆ	๒,๑๑๗,๒๐๕	๒,๐๒๘,๕๒๕	๑,๕๕๓,๒๒๖	๑,๘๕๒,๓๓๕	๑,๗๕๕,๒๕๐

ตารางที่ ๓ ประมาณผู้มีงานทำอายุ ๑๑ ปีขึ้นไป ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๕
จำแนกตามสาขาเศรษฐกิจ ปี ๒๕๒๕ - ๒๕๒๙

(หน่วย : พันคน)

สาขาเศรษฐกิจ	๒๕๒๕	๒๕๒๕	๒๕๒๖	๒๕๒๗	๒๕๒๘	๒๕๒๙
รวม	๒๓,๕๒๕	๒๔,๒๒๕	๒๕,๕๕๕	๒๕,๖๕๘	๒๖,๓๖๗	๒๗,๒๕๕
เกษตรกรรม	๑๖,๗๗๐	๑๗,๑๖๓	๑๗,๖๐๗	๑๗,๕๘๕	๑๘,๓๑๒	๑๘,๕๕๕
อุตสาหกรรมที่ใช้เกษตรกรรม	๖,๗๕๕	๗,๐๖๒	๗,๓๕๕	๗,๖๖๕	๘,๐๕๕	๘,๕๕๐
เหมืองแร่และย่อยหิน	๕๒	๑๐๕	๑๐๘	๑๑๗	๑๓๑	๑๕๑
อุตสาหกรรม	๑,๘๕๖	๒,๐๕๘	๒,๑๘๓	๒,๓๓๕	๒,๕๓๕	๒,๗๓๘
ก่อสร้าง	๓๕๗	๔๐๕	๔๑๗	๔๒๑	๔๒๘	๔๓๒
ไฟฟ้าและประปา	๖๓	๖๖	๖๕	๗๒	๗๕	๗๘
การค้าและการธนาคาร	๑,๘๗๕	๑,๙๕๕	๒,๐๐๕	๒,๐๗๕	๒,๑๕๒	๒,๒๓๐
คมนาคมและขนส่ง	๕๗๖	๕๘๕	๕๐๒	๕๒๑	๕๕๑	๕๖๒
อื่น ๆ	๑,๕๖๐	๒,๐๐๕	๒,๐๖๕	๒,๑๒๕	๒,๑๕๕	๒,๒๖๕

ตารางที่ ๔ การว่างงานในช่วงแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๔

(หน่วย : พันคน)

	๒๕๒๔	๒๕๒๕	๒๕๒๖	๒๕๒๗	๒๕๒๘	๒๕๒๙
การว่างงาน	๒๓,๘๑๐	๒๔,๕๖๔	๒๕,๓๓๙	๒๖,๑๐๒	๒๖,๘๕๐	๒๗,๕๖๔
การมีงานทำ	๒๓,๕๒๔	๒๔,๒๒๔	๒๔,๙๕๙	๒๕,๖๕๘	๒๖,๓๖๗	๒๗,๐๕๔
การว่างงาน เป็นอัตรา	๒๘.๖	๓๔.๔	๓๘.๐	๔๔.๔	๔๘.๓	๕๕.๒
ส่วนของกำลังแรงงาน	๑.๒	๑.๔	๑.๕	๑.๗	๑.๘	๒.๐

ตารางที่ ๕ อัตราเพิ่มรายปีของการมีงานทำในช่วงแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ ๔

สาขาเศรษฐกิจ	๒๕๒๕	๒๕๒๖	๒๕๒๗	๒๕๒๘	๒๕๒๙	เฉลี่ย ๒๕๒๕-๒๕๒๙
รวม	๒.๕๘	๓.๐๓	๒.๘๐	๒.๗๖	๒.๕๗	๒.๘๓
เกษตรกรรม	๒.๓๔	๒.๕๙	๒.๑๗	๑.๘๐	๑.๕๔	๒.๐๘
อุตสาหกรรมที่ไม่ใช่เกษตรกรรม	๔.๕๔	๔.๑๒	๔.๓๑	๔.๐๓	๔.๙๐	๔.๕๔
การเหมืองแร่และขุดหิน	๑๒.๕๒	๔.๔๓	๘.๒๒	๑๑.๕๘	๗.๕๒	๘.๕๑
อุตสาหกรรม	๘.๐๑	๖.๖๒	๗.๑๓	๘.๓๒	๘.๐๖	๗.๖๓
การก่อสร้าง	๑.๕๗	๒.๘๔	๑.๐๘	๑.๖๘	๐.๘๔	๑.๖๘
การไฟฟ้าและประปา	๔.๕๕	๔.๕๕	๔.๓๓	๔.๒๔	๔.๑๖	๔.๕๖
การค้าและการธนาคาร	๓.๕๐	๓.๒๗	๓.๓๐	๓.๖๘	๓.๖๕	๓.๔๘
การคมนาคมและขนส่ง	๓.๗๖	๓.๖๗	๓.๗๐	๓.๘๖	๓.๕๔	๓.๗๕
การบริหารราชการและ บริการอื่น ๆ	๒.๕๑	๒.๗๔	๒.๘๖	๓.๓๑	๓.๔๔	๓.๕๘

จากตารางความต้องการแรงงานดังกล่าว จะทำให้เราเข้าใจถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

๑. มีผู้คนทำงานมากน้อย เพียงใดและตัวเลข เหล่านั้น เปลี่ยนแปลงไปอย่างไร
๒. ผู้คนเหล่านั้นทำงานอะไร และมีการ เปลี่ยนแปลงไปอย่างไร
๓. งานประเภทใดมีแนวโน้มการว่างน้อยลงหรือมากขึ้น
๔. ระดับการศึกษาและประเภทของการศึกษา มีความเกี่ยวข้องกับกำลัง

แรงงานอย่างไร และมีแนวโน้ม เป็นเช่นไร

๓. หน่วยความมั่นคงของชาติ

๓.๑ ปัญหาความมั่นคงกับผลกระทบต่ออาชีพ ความมั่นคงของชาติ จะต้องประกอบด้วยความมั่นคงในด้านเศรษฐกิจ การทหาร สังคมและจิตวิทยา การพัฒนาประเทศ จึงต้องดำเนินไปพร้อม ๆ กันทุกด้าน ในปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาทางด้านเศรษฐกิจอย่างหนักหน่วง เช่น ปัญหาการว่างงาน ปัญหาราคาสินค้าการเกษตรตกต่ำ ฯลฯ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนและความมั่นคงของชาติ โดยเฉพาะประชาชนในชนบท แนวทางในการแก้ไขขึ้นอยู่กับคนไทยทุกคนจะต้องร่วมมือกันในทางเศรษฐกิจ ดังนี้

- ๓.๑.๑ สนับสนุนการใช้สินค้าที่ผลิตได้ในประเทศไทย
- ๓.๑.๒ ประหยัดมัธยัสถ์
- ๓.๑.๓ ขยันขันแข็งในการทำงาน
- ๓.๑.๔ ลดความขี้เกียจ
- ๓.๑.๕ ศึกษาหาวิธีพัฒนางานของตนให้ก้าวหน้า
- ๓.๑.๖ ให้ความร่วมมือกับรัฐบาลในการแก้ไขปัญหา

๔. หน่วยปัญหาริทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๔.๑ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์และการจัดการ สิ่งเหล่านี้ถือเป็นวัตรกรรมที่สำคัญในการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะเทคโนโลยีซึ่งเป็นวิธีการที่จะทำให้บรรลุผลตามที่ต้องการนั้น เป็นเทคนิคที่จะทำให้เกิดผลผลิต ซึ่งกินความกว้างถึงเทคโนโลยีทางสังคมด้วย เช่น วิธีการบริหาร วิธีดำเนินงาน วิธีให้การศึกษาแก่เด็ก เทคโนโลยีทางกายภาพ เช่น วิธีก่อสร้าง วิธีขนส่งสินค้า วิธีถลุงแร่ เป็นต้น และเทคโนโลยีทางชีวภาพ เช่น วิธีรักษาโรค วิธีปลูกพืช เป็นต้น โรงเรียนที่อยู่ในพื้นที่พัฒนาอุตสาหกรรม ชายฝั่งทะเลตะวันออกสามารถที่จะเชิญผู้จัดการโรงงานหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนามาพูดถึงการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และการจัดการให้นักเรียน ได้ฟังได้ซักถามถึงผลที่จะมีต่องานและแนวทางของโรงงานที่จะยกระดับทักษะคนงานให้สูงขึ้น เพื่อเป็นการเตรียมตัวสำหรับนักเรียนที่ต้องการออกไปประกอบอาชีพในโรงงานอุตสาหกรรม หรือเป็นการเตรียมตัวในการศึกษาให้สอดคล้องกับลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไป

๔.๒ ความแตกต่างระหว่างอาชีพในปัจจุบันกับในอนาคต ผลจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์และการจัดการ ดังที่ได้กล่าวไว้ในข้อ ๔.๑

ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางอาชีพขึ้นมาด้วย ซึ่งอาจจะ เป็นอาชีพเก่าแต่มี เทคโนโลยี การจัดการที่ใหม่ เข้ามาค่าเงินการให้อาชีพนั้น เพิ่มผลผลิตหรือมีประสิทธิภาพขึ้น การให้ความรู้ในสิ่งเหล่านี้ จะทำให้เด็กเรียนสามารถคาดการณ์อาชีพในอนาคตได้ว่ามีลักษณะ เป็นอย่างไร

๔. หน่วยไทยกับการเปลี่ยนแปลงและการปรับปรุงประเทศให้ทันสมัย

๔.๑ เกณฑ์การเลือกอาชีพ การขยายอิทธิพลของประเทศตะวันตกในสมัย รัชกาลที่ ๔ ก่อให้เกิดแนวคิดที่จะปรับปรุงประเทศให้ทันสมัยในด้านต่าง ๆ เยี่ยงประเทศ ตะวันตก เช่น ด้านการศึกษา เศรษฐกิจ การทหาร การคลัง กฎหมาย และสังคมวัฒนธรรม เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ประเทศไทยก้าว เข้าสู่ยุคใหม่ เป็นที่ยอมรับของอารยประเทศ ผลจากการ พัฒนาดังกล่าว ทำให้ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ได้รับทั้งผลดีและผลเสียจาก การพัฒนานั้น และส่งผลสืบเนื่องติดต่อกันมาจวบจนปัจจุบัน ปัญหาการว่างงานเป็นปัญหาหนึ่ง ที่สมควรจะได้รับการพิจารณา ซึ่งการเลือกอาชีพที่ไม่ถูกต้องหรือเหมาะสมกับตนเอง เป็นสาเหตุ หนึ่งที่เกิดปัญหา เพราะฉะนั้นในที่นี้จะกล่าวถึงการ เลือกอาชีพ เพื่อ เป็นแนวปฏิบัติ การเลือกอาชีพขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้

๔.๑.๑ ครอบครัว หมายถึง บิดามารดา ผู้ปกครองและ สภาพแวดล้อมของครอบครัว เช่น การประกอบอาชีพของบิดามารดา เป็นต้น หลายคนที่ไม่ เลือกอาชีพ เพราะอิทธิพลอันนี้

๔.๑.๒. พื้นที่ตั้งและสถานที่ที่เติบโตมา การเลือกอาชีพบางคน จะพิจารณาถึงแหล่งของงานว่าอยู่ที่ใด เป็นไปตามความต้องการของตนหรือไม่

๔.๑.๓. โรงเรียน การดูแลเอาใจใส่ของโรงเรียนในด้าน ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสังคม เศรษฐกิจและอาชีพ การแนะแนว

๔.๑.๔. ความรู้ความเข้าใจในอาชีพ ลักษณะอาชีพแต่ละ อาชีพจะแตกต่างกันไป การโยงความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับลักษณะตนเองมีความ เหมาะสม กับตนมากน้อยเพียงใด

๔.๑.๕. ความมุ่งมั่นส่วนตัว หมายถึงว่า งานนั้นสามารถจะสนอง ความต้องการส่วนตัวเราได้มากน้อยเพียงใด ในด้านใด เพราะคนเราจะมีความต้องการใน ด้านต่าง ๆ มากน้อยไม่เหมือนกันความต้องการเหล่านี้ได้แก่

๔.๑.๕.๑ ความต้องการเจริญเติบโตทางร่างกาย

อาหาร เลือม่่า ที่อยู่อาศัย และการพักผ่อน

๔.๑.๔.๒ ความต้องการความปลอดภัย

๔.๑.๔.๓ ความต้องการความรัก รู้สึกว่าตนมีพรรคพวก

มีคนรักเอาใจใส่

๔.๑.๔.๓ ความต้องการเป็นคนสมบูรณ์ คือ ต้องการพัฒนา

ความสามารถและศักยภาพทั้งหมดที่มีในตัวให้เต็มที่

สรุปแล้วการเลือกอาชีพขึ้นอยู่กับอิทธิพล ๒ ประการ คือ

๑. อิทธิพลภายใน ได้แก่ บุคลิกภาพ ความสนใจ ค่านิยม ความสามารถ ความถนัด และความต้องการส่วนตัว

๒. อิทธิพลภายนอก ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน เหตุการณ์ เพื่อนฝูง สถานที่ ฯลฯ

๔.๒ การวางแผนชีวิตเพื่อประกอบอาชีพในอนาคต จุดมุ่งหมายในอนาคตของแต่ละคน ก็คือ การประกอบอาชีพตามที่ตนปรารถนา การที่จะทำให้จุดมุ่งหมายบรรลุผลควรจะมีการวางแผนเพื่อความ เข้าใจในตนเองและอาชีพ ด้วยการรวบรวมข้อมูล เป็นแฟ้มส่วนตัว ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- ก. ความสามารถ
- ข. ความถนัด
- ค. ความสนใจในอาชีพ
- ง. สุขภาพร่างกาย
- จ. บุคลิกภาพและอุปนิสัย
- ฉ. รายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพที่น่าสนใจ

กิจกรรมการเรียนรู้

๑. ครูอธิบายถึงความสำคัญของการศึกษาแก่การประกอบอาชีพ โดยยกตัวอย่างบุคคลที่ประสบความสำเร็จในชีวิตและการทำงานอาชีพ โดยกล่าวถึงการศึกษาของเขา ทั้ง การศึกษาในระบบและนอกระบบ

๒. ให้นักเรียนศึกษาจากปทานุกรมอาชีพ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การศึกษากับอาชีพ แล้วกรอกรายละเอียดตามแบบฟอร์มต่อไปนี้

ระดับการศึกษา	รายชื่ออาชีพ	งานนี้ต้องใช้ทักษะอะไร
๑. ระดับประถมศึกษา	๑.	๑.
	๒.	๒.
	๓.	๓.
๒. ระดับมัธยมศึกษา	๑.	๑.
	๒.	๒.
	๓.	๓.
๓. ระดับอนุปริญญา	๑.	๑.
	๒.	๒.
	๓.	๓.
๔. ระดับปริญญา	๑.	๑.
	๒.	๒.
	๓.	๓.

๓. ให้นักเรียนเลือกแนวคิดหรือทักษะในวิชาสังคมศึกษาแล้วให้ไปสัมภาษณ์ผู้คนในชุมชนว่ามีอาชีพอะไรบ้างที่ใช้ทักษะดังกล่าวบ้าง หรือให้นักเรียนช่วยกันจดรายชื่ออาชีพที่สอดคล้องกับความรู้ทางสังคมแล้วให้แต่ละคน เลือกศึกษาอาชีพที่น่าสนใจที่สุด ๓ อาชีพ

๔. ให้นักเรียนจัดหมวดหมู่สถาบันการศึกษาในจังหวัดของตน โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มดังนี้

- ๔.๑ กลุ่มโรงเรียนสาขากการเกษตร
- ๔.๒ กลุ่มโรงเรียนสาขาเทคนิคและช่างกล
- ๔.๓ กลุ่มโรงเรียนสาขาพาณิชย์
- ๔.๔ กลุ่มโรงเรียนสาขาวิชาสามัญ
- ๔.๕ กลุ่มโรงเรียนฝึกรบระยะสั้น

แล้วให้นักเรียนเขียนจดหมายขอรายละเอียดคนละ ๑ โรงเรียน หรือให้นักเรียนค้นคว้ารายละเอียดการศึกษาต่อจากมัธยมศึกษาตอนต้นที่ตรงกับสาขาอาชีพที่ตนสนใจในหัวข้อ

- ก. ที่ตั้งของสถานศึกษา
- ข. ค่าใช้จ่ายในการศึกษา

- ค. ทุนการศึกษา
- ง. ลักษณะวิชาหรือสาขาวิชาที่เรียน
- จ. สิ่งจำเป็นในการสมัคร

๔. กิจกรรมต่อไปนี้จะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับแผนพัฒนาฯ และโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออกมากขึ้น

๔.๑ ให้นักเรียนคัดข่าวเกี่ยวกับโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมในบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก เพื่อจัดป้ายนิเทศ

๔.๒ เชิญผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออกมาบรรยายถึงอาชีพใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต แล้วให้นักเรียนอภิปรายซักถาม

๔.๓ ให้นักเรียนศึกษาโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออกเพิ่มเติม แล้วช่วยกันคาดการณ์ว่าจะมีอาชีพอะไรบ้างที่ปรากฏขึ้นใหม่ และมีลักษณะงานเป็นอย่างไร

๔.๔ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับวิวัฒนาการของอาชีพมากขึ้น ควรให้นักเรียนไปพูดคุยกับคนรุ่นก่อน เช่น รุ่นปู่ย่าตายาย เกี่ยวกับอาชีพและการดำเนินชีวิตในอดีตและในปัจจุบัน เพื่อตอบคำถามต่อไปนี้

ก. อาชีพอะไรบ้างที่คนรุ่นปู่ย่าตายายยังเคยทำอยู่และไม่มีอยู่ในปัจจุบัน

ข. มีอะไรเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นหรือไม่ในอาชีพของคนรุ่นก่อน

ค. ในอนาคตอาชีพเหล่านั้นจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

๔.๕ เชิญเจ้าของหรือผู้จัดการโรงงานอุตสาหกรรมมาพูดเกี่ยวกับการทำงานในโรงงาน การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและผลกระทบต่อการทำงานหรือต่อลูกจ้าง

๔.๖ พาให้นักเรียนเข้าชมโรงงาน เน้นให้นักเรียนสังเกตและบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนการทำงานในแต่ละจุด เพื่อกลับมาอภิปรายในชั้นเรียนในสิ่งที่นักเรียนได้ฟังได้เห็นแล้วสรุปประโยชน์ของการทำงานเป็นขั้นเป็นตอน ร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม

๔.๗ จากกิจกรรมในข้อที่กล่าวมา ให้นักเรียนสรุปเพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการทำงานคนเดียวกับทำงานเป็นกลุ่ม แล้วให้นักเรียนจับคู่กัน เขียนสิ่งสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปอันส่งผลกระทบต่อโลกการทำงาน ฝั่งวิสา เหตุมาจากการลดชั่วโมงการทำงาน

หุ่นยนต์ การทำงานนอกบ้านของสตรีและแม่บ้าน ความต้องการทักษะที่สูงขึ้น ความต้องการทางการศึกษา นอกสภาพเหล่านี้ นักเรียนจะมีแนวทางในการพัฒนาตนเองให้ทันสมัยอย่างไร เช่น จากการเรียนในเวลากลางคืน การฝึกอบรมระยะสั้น เป็นต้น

๖. ให้นักเรียนจัดทำแฟ้มข้อมูลส่วนตัวและข้อมูลอาชีพที่ตนสนใจ ตลอดทั้งวิเคราะห์แนวทางที่จะเข้าสู่อาชีพนั้น ๆ

สื่อการเรียนการสอน

๑. หนังสือสังคมศึกษา โลกของเรา ส ๓๐๖
๒. ปทานุกรมอาชีพ
๓. หนังสือแนะแนว เกี่ยวกับอาชีพ
๔. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๕ และโครงการพัฒนา

อุตสาหกรรมชายฝั่งทะเลตะวันออก

๕. สไลด์

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในด้านการอภิปราย ชักถาม ความตั้งใจ
๒. ประเมินจากรายงานที่ได้รับมอบหมาย
๓. ประเมินจากความสนใจในกิจกรรม การค้นคว้าศึกษาเพิ่มเติม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ ๓ ผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับโปรแกรม
บูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับ
พื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก

โดยเฉลี่ยแล้ว ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๒๔ ท่าน เห็นว่า โครงสร้างโปรแกรมบูรณา
บูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับพื้นที่
จังหวัดชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก โปรแกรมบูรณาการการศึกษาเพื่องานอาชีพกับวิชา
สังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ และระดับชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ ๓ เห็นว่ามีความเหมาะสมมาก (ดูภาคผนวก ค หน้า ๒๖๖ - ๒๔๔)

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลการวิจัยในตอนที่ ๓ มาปรับปรุงแก้ไขโปรแกรมใหม่ เพื่อให้
สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังนี้

การแก้ไขข้อความในโปรแกรม

ข้อความเดิม	ข้อความใหม่
<p><u>โครงสร้างโปรแกรม</u></p> <p><u>ความหมาย</u></p> <p>แก้ไขข้อความบางตอนในความหมาย "สำหรับนักเรียนในโรงเรียนจังหวัดชลบุรี"</p> <p><u>ความมุ่งหมาย</u></p> <p>๒. เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับโลกแห่งการงานและอาชีพ สังคม และ เศรษฐกิจของประเทศไทยและของโลก</p>	<p>แก้ เป็น</p> <p>"สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดชลบุรี"</p> <p>๒. เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ความ เข้าใจ เกี่ยวกับงานอาชีพ สังคม เศรษฐกิจ ของประเทศไทยและของโลก</p>

ข้อความเดิม	ข้อความใหม่
<p><u>โปรแกรมบูรณาการ ม.๑</u></p> <p><u>บทนำ</u></p> <p>แก้ไขข้อย่อในข้อข้อ ๑ และ ๒</p> <p>ก. กลุ่มคอ เคชอยด์ ข. กลุ่มมองโกลอยด์ ค. กลุ่มนิกรอยด์ ก. ทวีปเอเซีย ข. ทวีปยุโรป ค. ทวีปแอฟริกา</p> <p>แก้ไขข้อความในบทนำ</p> <p>"หาก मैंมนุษย์รู้จักอาศัยจุดเด่นของแต่ละคน ประสานสัมพันธ์แนวปฏิบัติแล้ว"</p> <p>ก. ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น</p> <p><u>ความคิดรวบยอด</u></p> <p>๓. ความเข้าใจในความแตกต่าง ระหว่างบุคคลจะทำให้คนเรารู้จักการพึ่งพาอาศัยกัน</p> <p><u>จุดประสงค์</u></p> <p>๕. นักเรียนบอกลักษณะของความ เข้าใจตนเองว่านำไปสู่สัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ในการทำงาน</p> <p>๗. นักเรียนยกตัวอย่างผลงานที่สำคัญ ของบุคคลสำคัญได้</p>	<p>แก้ เป็น</p> <p>๑.๑ กลุ่มคอ เคชอยด์ ๑.๒ กลุ่มมองโกลอยด์ ๑.๓ กลุ่มนิกรอยด์ ๒.๑ ทวีปเอเซีย ๒.๒ ทวีปยุโรป ๒.๓ ทวีปแอฟริกา</p> <p>แก้ เป็น</p> <p>"หาก मैंมนุษย์รู้จักเลือกใช้ความสามารถ ของตนมาอาศัยประสานสัมพันธ์กับแนว ปฏิบัติแล้ว"</p> <p>๓. ความเข้าใจในความแตกต่าง ระหว่างบุคคล จะทำให้คนเรารู้จัก ปรับตัว เข้าหากัน</p> <p>๕. นักเรียนบอกลักษณะเด่นของตนเอง ที่จะนำไปสู่สัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ในการทำงาน</p> <p>๗. นักเรียนยกตัวอย่างผลงานที่สำคัญ ของบุคคลสำคัญในระดับชุมชนหรือ หรือระดับประเทศได้</p>

ข้อความเดิม	ข้อความใหม่
<p>ข. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ</p> <p><u>ความคิดรวบยอด</u></p> <p>๑. อาชีพในโลกนี้มีมากมายหลายประเภท</p> <p><u>เนื้อหาบูรณาการ</u></p> <p>๓.๒.๒ มนุษย์</p>	<p>๑. อาชีพในโลกนี้มีมากมายหลายประเภทที่มีความสัมพันธ์กับทำเลที่ตั้ง ทรัพยากร การกำหนดการใช้ที่ดิน ลักษณะการบริหาร การอนุรักษ์วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี โบราณสถาน โบราณวัตถุ และความมั่นคงของชาติ</p> <p>๓.๒.๒ แรงงาน</p>
<p>ค. พัฒนาการทางทัศนคติที่ต่องานอาชีพ</p> <p><u>จุดประสงค์</u></p> <p>เปลี่ยนแปลงจุดประสงค์ข้อ ๑,๒,๓,๔ โดยยวบเหลือ ๒ จุดประสงค์</p> <p><u>กิจกรรมการเรียนรู้การสอน</u></p> <p>๑. ให้นักเรียนบอกชื่อบุคคลที่นักเรียนเคารพยกย่องหรือบุคคลในใจของนักเรียน พร้อมทั้งแสดงเหตุผลประกอบ</p> <p>๒. ให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไข</p>	<p>๑. นักเรียนสามารถวิเคราะห์ถึงความสำคัญของการมีระเบียบวินัยในการทำงานว่าเป็นสิ่งจำเป็นที่ก่อให้เกิดคุณภาพในการทำงาน</p> <p>๒. นักเรียนบอกคุณธรรมที่สำคัญที่จะทำให้การทำงานประสบความสำเร็จได้</p> <p>๑. ให้นักเรียนบอกชื่อบุคคลที่นักเรียนยกย่องหรือบุคคลที่นักเรียนคิดว่า เป็นบุคคลตัวอย่างของนักเรียน พร้อมทั้งแสดงเหตุผลประกอบ</p> <p>๗. ให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขการกระทำในกิจกรรมข้อที่ ๔ ที่ตัวเองหรือเพื่อนคิดว่า จะ</p>

ข้อความเดิม	ข้อความใหม่
<p>๗. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนหาแนวทางแก้ไขการกระทำที่ส่งผลในทางลบจากกิจกรรม เป็นรายข้อ</p>	<p>ส่งผลในทางลบ เป็นรายข้อ</p> <p>๖. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนหาแนวทางแก้ไขการกระทำที่คิดว่าจะส่งผลในทางลบจากกิจกรรม ในข้อ ๕ คนละหัวข้อ</p>
<p><u>โปรแกรมบูรณาการ ม.๒</u></p>	
<p>ก. ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น</p> <p><u>สื่อการเรียนการสอน</u></p>	
<p>๓. หนังสือสังคมศึกษา ประเทศของเรา ๗ ๑๐๑ , ๑๐๒</p>	<p>๓. หนังสือสังคมศึกษา เพื่อนบ้านของเรา ๗ ๒๐๓, ๗ ๒๐๔</p>
<p><u>การวัดและประเมินผล</u></p>	
<p>๒. ประเมินจากรายงานและความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคคลที่ตนศึกษา</p>	<p>๒. ประเมินจากรายงานและความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคคลที่นักเรียนศึกษา</p>
<p>๓. ประเมินจากการตอบคำถามเกี่ยวกับบุคคลที่ตนศึกษา</p>	<p>๓. ประเมินจากการตอบคำถามเกี่ยวกับบุคคลที่นักเรียนศึกษา</p>
<p>ข. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ</p>	
<p><u>ความคิดรวบยอด</u></p>	
<p>๑. มนุษย์ประกอบการทำงานอาชีพมีผลมาจากความต้องการด้านวัฒนธรรม</p>	<p>๑. มนุษย์ประกอบการทำงานอาชีพมีผลมาจากความต้องการด้านวัฒนธรรม</p>
<p>และในสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิต</p>	
<p>ค. พัฒนาการทางทัศนคติที่ดีต่องานอาชีพ</p>	
<p><u>จุดประสงค์</u></p>	
<p>๒. จุดประสงค์ข้อ ๒ ออก</p>	
<p><u>กิจกรรมการเรียนการสอน</u></p>	
<p>๒. ผลงานที่บุคคลในข้อที่ ๑</p>	<p>๒. ผลงานที่บุคคลในข้อที่ ๑ เป็นที่ยอมรับ</p>

ข้อความ เดิม	ข้อความ ใหม่
<p>เป็นที่ยอมรับของคนอื่น มีอะไรบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและตรวจสอบหรือค้นคว้าจากห้องสมุด</p> <p>๓. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์และโทษ ถ้าเราปฏิบัติตามคุณธรรมและการละเลยต่อคุณธรรม</p>	<p>ของคนอื่น โดยเฉพาะความสำเร็จในงานอาชีพว่ามีอะไรบ้าง ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและตรวจสอบหรือค้นคว้าจากห้องสมุด</p> <p>๓. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปประโยชน์และโทษ ถ้าเราปฏิบัติตามคุณธรรมและการละเลยต่อคุณธรรมในการประกอบอาชีพ</p>
<p><u>โปรแกรมบูรณาการ ม.๓</u></p> <p>ก. ความเข้าใจในตนเองและบุคคลอื่น</p> <p><u>เนื้อหาบูรณาการ</u></p> <p>แก้ไขข้อความในตอนท้ายข้อ ๑.๑</p> <p>"การศึกษาวิถีชีวิตของคนไทยจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้นักเรียนมองเห็นปัญหาและช่องทางในการพัฒนาตนเองในโอกาสต่อไป"</p> <p>แก้ไขข้อความในตอนท้ายของข้อ ๒.๑</p> <p>"เพราะการศึกษาเป็นการพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับการงานอาชีพ ฉะนั้นนักเรียนจึงควรศึกษาและวางแผนชีวิตของตนให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป"</p>	<p>แก้ เป็น</p> <p>"ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาอาชีพตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจของแต่ละคน อันจะทำให้ประเทศชาติสามารถพัฒนาได้อย่างรวดเร็วต่อไป"</p> <p>แก้ เป็น</p> <p>"นอกจากนี้แล้วการพัฒนาคนควรจะคำนึงถึงการใช้ชีวิตร่วมกับคนอื่น เพราะในการประกอบอาชีพนั้นจะต้องพึ่งพาและสัมพันธ์กับบุคคลในอาชีพอื่นหรืออาชีพเดียวกันอีกมากมาย ชีวิตและอาชีพการงานจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดนั้น ปัจจัยหนึ่งก็คือการปรับตัวให้เข้ากับบุคคลอื่น"</p>

ข้อความเดิม	ข้อความใหม่
<p><u>สื่อการเรียนการสอน</u></p> <p>๒. สไลด์เกี่ยวกับบริบทชีวิตของคนไทย</p>	<p>๒. สไลด์ ภาพยนต์และ เทปโทรทัศน์ เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตของคนไทย ในอาชีพต่าง ๆ</p>
<p>ข. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ</p> <p><u>จุดประสงค์</u></p> <p>๑. นักเรียนอธิบายลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางอาชีพที่ตนสนใจในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้</p> <p>ข้อ ๒ ดัดออกหมด</p> <p>๕. นักเรียนยกตัวอย่างอาชีพที่สำคัญของประเทศไทยในกลุ่มที่ ๑, ๒ และ ๓ ได้</p>	<p>๑. นักเรียนอธิบายลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางอาชีพที่ตนสนใจได้</p> <p>๕. นักเรียนยกตัวอย่างและเปรียบเทียบความแตกต่างเกี่ยวกับอาชีพที่สำคัญของประเทศไทยในกลุ่มที่ ๑, ๒ และ ๓ ได้</p>
<p><u>กิจกรรมการเรียนการสอน</u></p> <p>๑. ให้นักเรียนพิจารณาว่าในฤดูกาลต่าง ๆ งานอาชีพเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร</p> <p>๒. ให้นักเรียนคาดการณ์ว่าใน ๒๐ ปีข้างหน้า อาชีพต่าง ๆ จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร</p> <p>๓. ให้นักเรียนยกตัวอย่างลักษณะภูมิศาสตร์ของประเทศใดประเทศหนึ่งในโลกกลุ่มที่ ๑, ๒ และ ๓ และอาชีพที่ปรากฏอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ให้ทุกคนอภิปรายหาเหตุผลประกอบ</p>	<p>๑. ให้นักเรียนพิจารณาว่างานอาชีพเหล่านี้ มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรในแต่ละฤดูกาลหรือระยะเวลาที่ผ่านมา</p> <p>๒. ให้นักเรียนคาดการณ์ว่าใน ๒๐ ปีข้างหน้า อาชีพต่าง ๆ จะมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงอย่างไร</p> <p>๓. ให้นักเรียนยกตัวอย่างลักษณะภูมิศาสตร์ของประเทศใดประเทศหนึ่งในโลกกลุ่มที่ ๑, ๒ และ ๓ และอาชีพที่ปรากฏอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ให้ทุกคนอภิปรายหาเหตุผลประกอบว่า</p>

ข้อความเดิม	ข้อความใหม่
<p>ค. พัฒนาการทางทัศนคติที่ติดองานอาชีพ</p> <p><u>จุดประสงค์</u></p> <p>ตัดข้อความข้อ ๑ ออกหมด</p> <p>๔. นักเรียนอธิบายเกี่ยวกับอิทธิพลของค่านิยมในการเลือกอาชีพได้</p> <p>ง. การเป็นผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ</p> <p><u>กิจกรรมการเรียนรู้</u></p> <p>๔. ครูยกตัวอย่างทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แล้วให้นักเรียนแต่ละคนยกตัวอย่างอาชีพที่เหมาะสมกับคนละอาชีพ</p> <p>๕. ให้นักเรียนเล่าการใช้เวลาของตนเองว่าในแต่ละวันได้ทำอะไรบ้าง</p>	<p>ลักษณะภูมิศาสตร์มีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพอย่างไร</p> <p>๓. นักเรียนระบุงานอาชีพที่สอดคล้องกับค่านิยมของตนได้อย่างน้อย ๓ อาชีพ</p> <p>๔. ครูยกตัวอย่างทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แล้วให้นักเรียนแต่ละคนยกตัวอย่างอาชีพที่เหมาะสมกับคนละอาชีพและผลพลอยได้ที่เป็นอาชีพสืบเนื่องจากอาชีพนั้น ๆ เช่น การทำปลากระป๋อง การทำวันเส้น เป็นต้น</p> <p>๕. ให้นักเรียนเล่าการใช้เวลาของตนเองว่าในแต่ละวันได้ทำอะไรบ้าง แล้วให้แต่ละคนเสนอแนวทางในการปรับปรุงการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์</p>

ข้อความที่เพิ่มเติมในโปรแกรม

โปรแกรม ม.๑

ข. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ

เพิ่มเติมความคิดรวบยอดข้อ ๓

๓. อาชีพในแต่ละท้องถิ่นจะแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อม

เพิ่มเติมในส่วนเนื้อหาบูรณาการข้อ ๙.๑.๔

๓.๑.๕ อาชีพบริการ

เพิ่มเติมในส่วนกิจกรรมการเรียนรู้การสอนข้อ ๔.๕

๔.๕ จัดทัศนศึกษาท้องถิ่นต่าง ๆ เพื่อศึกษาอาชีพในพื้นที่นั้น ๆ

เพิ่มเติมในส่วนสื่อการเรียนรู้การสอนข้อ ๗ และ ๘

๗. เทปโทรทัศน์แนวอาชีพของศูนย์แนวทางการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ

๘. รายการโทรทัศน์เกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ

ค. พัฒนาการทางทัศนคติที่ต่อต้านอาชีพ

เพิ่มเติมในส่วนสื่อการเรียนรู้การสอนข้อ ๕

๕. เอกสารหรือหนังสือเกี่ยวกับผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพต่าง ๆ เช่น
"ชีวิตต้องสู้" ของศูนย์แนะแนว ฯ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ หรือ บทความ
ในคอลัมน์ "หลายชีวิต" ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันอาทิตย์ เป็นต้น

โปรแกรม ม.๒

ข. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ

เพิ่มเติมในส่วนความคิดรวบยอดข้อ ๔

๔. อาชีพหลายอาชีพจะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน

เพิ่มเติมในส่วนจุดประสงค์ข้อ ๗

๗. นักเรียนสามารถระบุอาชีพที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันได้

เพิ่มเติมข้อความในส่วนเนื้อหาบูรณาการข้อ ๓.๑ ในตอนท้าย ดังนี้

"นอกจากนี้แล้วสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมก็ก่อให้เกิดอาชีพขึ้นมา เช่น อาชีพเกี่ยวกับ
ภาษา อาชีพเกี่ยวกับดนตรี อาชีพเกี่ยวกับการแต่งกาย เป็นต้น

ค. พัฒนาการทางทัศนคติที่ต่อต้านอาชีพ

เพิ่มเติมข้อความในส่วนสื่อการเรียนรู้การสอนข้อ ๓

๓. รูปภาพและประติมากรรมที่ประสบความสำเร็จในชีวิตปัจจุบัน

ง. การเป็นผู้บริโภคที่มีประสิทธิภาพ

เพิ่มเติมข้อความในตอนท้ายข้อ ๑.๑ ในส่วนเนื้อหาบูรณาการ ดังนี้

"นอกจากนี้แล้ว การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ควรใช้อย่างประหยัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และไม่เหลือทิ้งมากนัก บางอย่างอาจจะนำมาปรับปรุงแก้ไขจนเกิดอาชีพใหม่ได้ เช่น การถลุงแร่ดีบุก จะเหลือกากแร่ดีบุก ซึ่งสามารถมาถลุงต่อได้แร่แทนลาลัม เพื่อนำไปสร้างอาวุธยุทธโศปกรณ์ เครื่องบิน ซึ่งจะก่อให้เกิดอาชีพเกี่ยวกับช่างต่าง ๆ อีกมากมาย การเพาะปลูกข้าว เหลือง นอกจากจะนำมาเป็นอาหารในรูปเต้าหู้ เต้าเจี้ยว ซีอิ๊ว แล้ว กากข้าว เหลืองที่เหลือยังสามารถเลี้ยงสัตว์ได้อีกด้วย ซึ่งจะก่อให้เกิดอาชีพสืบเนื่องต่อมา เช่น พ้อค้ำเนื้อสัตว์ เกษตรกรเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

เพิ่มเติมข้อความในส่วนกิจกรรมการเรียนการสอนข้อ ๔ และข้อ ๕ ในข้อย่อย ง.

๔. ให้นักเรียนศึกษาและยกตัวอย่างการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เช่น วัสดุที่ได้จากต้นมะพร้าว กะลาใช้ทำกระบาย ก้านใบใช้ทำไม้กวาด เส้นใยใช้ยัดที่นอนหรือเบาะ (เช่นที่นอนสายรุ้ง) ลำต้นใช้ทำของใช้จำพวกโต๊ะ เก้าอี้ ตู้ เป็นต้น แล้วให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างอาชีพที่เกิดจากการใช้วัสดุอย่างคุ้มค่า เหล่านี้ว่ามีอาชีพอะไรบ้าง

ง. ให้นักเรียนรวบรวมสิ่งประดิษฐ์ที่บุคคลอื่นหรือที่นักเรียนคิดทำจากวัสดุที่ถือว่าเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และยึดถือเป็นงานอาชีพได้ในอนาคต เช่น การเพาะต้นไม้อายุจากการเก็บเมล็ดที่ผู้คนทิ้งไปแล้ว เป็นต้น

เพิ่มเติมในส่วนสื่อการเรียนการสอนข้อ ๔

๕. โรงงานอุตสาหกรรมหรือสถานประกอบการที่น่าสนใจในชุมชน

โปรแกรม ม.๓

ข. ความรู้ความเข้าใจในงานอาชีพ

เพิ่มเติมข้อความต่อท้ายในส่วนเนื้อหาบูรณาการข้อ ๑.๑ ดังนี้

"เช่น อาชีพที่อยู่ในเขตหนาว เขตร้อน เขตอบอุ่น โกล์หรือโกลทะเล บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำ บริเวณที่มีทรัพยากรป่าไม้ แร่ธาตุต่าง ๆ เป็นต้น

เพิ่มเติมข้อความในส่วนกิจกรรมการเรียนการสอนข้อ ๖

๖. ใช้กิจกรรมที่นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น อภิปรายโต้แย้ง

ในกิจกรรมข้อที่ ๑ - ๔ หลังจากที่มีการรายงานรายละเอียดแล้ว